Nagy-Kanizsa 1869. január 2-án. 1. szám. 1661 Nyolczadik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Mégjelenik: minden szombaton, egész iven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: - 6 frt. — kr. Fél évre - - 3 „ — „ Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgarthan: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Előfizetési felhivás

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY“

kiterjedve

Sopron és Vasmegyékre

czimü

vegyes tartalmu hetilap

nyolczadik évfolyamára.

1869-ki január-deczemberi egész évre 6 frt —
„ január-juniusi fél „ 3 „ —
„ január-mártiusi évnegyedre 1 „ 50.

Hirdetések jutányosan s gyorsan közöltetnek.

Kérjük az előfizetési összeg mielőbbi szives beküldését, hogy a lap expeditiójában fennakadás ne történjék.

Kiadó hivatal.

Pályázat-hirdetés.

Többször nyilvánitottuk nézetünket e lapban, hogy mely uton hathatunk sikeresben e vidék mind szellemi, mind anyagi javára s mi módon teljesithetjük honpolgári kötelességünket, akkor, midőn egy vidéki lap vezetésére vállalkozva, sajátlagos rendeltetését hiven teljesitjük.

Nézetünkben nemcsak hogy nem csalódunk, de édes örömünkre szolgál tapasztalnunk, miszerint az elfogulatlanok részéről kiváló figyelemben részesülni szerencsések is vagyunk.

„Lassu viz partot mos“ s „lassan járj, tovább érsz,“ mondja a közmondások könyve s mi eszerint cselekszünk; lassan s keveset teszünk ugyan, de lehető biztosan, s nem áradozó nagy szavakban, hanem férfias komolyság- s átérzett meggyőződéssel; lassan járunk ugyan, de reméljük, tovább érünk azoknál, kik rohanva haladnak a kitűzött czélhoz, melyet gyors futás közt át is ugornak, s a helyett, hogy czélt érnének, roppant csalódásban részesülnek.

Nyolczadik évi pályafutásunkat nem kezdhetjük magasztosabb gyönyörrel, mint midőn kedves megyénk köztiszteletü főispánja,

Gróf **Szápáry Géza** ur
Ő Méltósága

által kitüzött, megyei s társadalmi érdekeink irodalmi utoni előmozditására adott

12 arany

dijra nyitunk pályázatot, és pedig:

5 darab aranyat oly czikkre, mely a kisebb gazdák földmivelési előnyükre szolgál, tehát gazdászati-,

4 drb aranyat oly czikkre, mely a népnevelési ügyet rövideden és érthetőleg karolja föl, tehát népnevelészeti-, és végre

3 drb aranyat egy népköltéményre; mind a három pályamü ha nem is tüzetesen, de minden esetre Zalamegye viszonyaira alkalmazható legyen.

A pályamunkák, ha a kérdésekre megfelelők, beküldési sorrend szerint közöltetnek a „Zala-Somogyi Közlöny“ hasábjain s 1869. év végével szakértő birálók kéretnek fel, nyilvánosan okadatolandó jelentésre, — mely művek lesznek nyertesek s azoknak a dij azonnal megküldetik.

A szokásos jeligés levelek itt nem szükségeltetnek, mert a pályamunkák szerzőjök nevével jönnek, vagyis aszerint, miként a szerzőnek tetszik, ez nyilt pályázat, ennélfogva az absolut becsü munkák közt a legjobbak nyerhetik el a kitűzött pályadijakat.

Főispán ur Ő Méltóságának e nemes ösztönből s megyénk iránti atyai jóindulatából származó kegyes intézkedése és áldozatkészségeért midőn őszinte köszönetünket jelentenők ki, óhajtjuk, hogy megyénk s hazánk disze s javára a magyarok istene még soká éltesse!

Tisztelt munkatársainkat s általában mindazokat, kik a fentirt pályakérdésre irni hajlamot éreznek magukban, becses munkáikkal pályázni sziveskedjenek, hogy ügyünk virágzóbb stádiumba lépjen s a buzgó törekvést minél fényesb siker koronázhassa.

Nagy-Kanizsán jan. 1-én 1869.

A SZERKESZTŐSÉG.

Nagy-Kanizsa, jan. 1. 1869.

(B-fi.) Boldog uj évet!

A társadalom minden rétegében e jó kivánat nyilvánul ma, mely nem más, mint a jóérzet látszatos koronája; csodálatos, hogy még ezt is meg kell fizetni, miután a „boldog uj év“-kivánatot szinte megváltani szükséges! Látszik, mily prózai a világ! de mi komolyabban ohajtjuk e szokást leirni s némileg behatni a szivek s vesék titkaiba, de csak ugy, ha erre képesek volnánk.

A gyermekek midőn szüleikhez közelegnek, s szűztiszta érzéssel rebegik el a „boldog uj év“-kivánatot, repeső örömmel karolja át az édes atya s érzi, hogy ereiben szilárdult a vér, családi jólétének anyagi előmozditására kitartóbb szorgalommal működni, — s az anya, — az édes anya nem lát senkit, mint szive magzatát, nem hall semmit, mint a kedves gyermek imaszerü jókivánatát; szemeiből gyöngycseppek erednek, melyek a lélek és sziv égi érzetéből származtak s helyébe a szeretet magasztos virágai teremnek s szinte érzi, hogy a kedves családot édes odaengedéssel fogja tovább is boldogitani, szeretni .... Az élet-boldogság ekkor üli legszebb s legönzetlenebb diadalát a családban! — Boldog, ki ily családi rózsalánczban egy szemet képezhet! —

A jó barát tiszteletet tanusitó magatartással közeleg, kezet nyujt, megrázza az önzetlen s szeplőtlen szeretettel átengedett baráti jobbot, mint menydörgés a léget, hogy azt tisztultabbá tegye, ha a lét keserüségei bemételyezék s komoly mosolylyal nyilvánitja a „boldog uj év“ kivánatot, mintegy mondván: tisztelj mig én tisztellek; szeress mig én szeretlek! Az üdvözölt jóbarát kebelére szoritja őt s e pár percz a társadalom, a polgárisult világ legbecsesebb adománya, mely az életet oly melengető édessé, oly kedvessé teszi! Boldog, kit boldogit jó, hű barát!

Mi ez? reszket a toll kezemben .... ne csodáljátok, — egy tengerhez ért képzeletem s egész lényemet sajátszerü reszketés fogta el, nem az elmerülés tompa fájdalma, — nem a viz hulláminak ringató gyönyöre miatt, hanem mint Petőfi egy „őrült“ által mondatja: „belőled egy csepp oly édes, mint egy mézzé vált tenger,“ és ismét „belőled egy csepp oly keserü, mint egy méreggé vált tenger“ ..., Milyen a szerelmesek „boldog uj év“ kivánata? — Adjatok hattyutollat, nem, nem ... ha az angyaloknak szárnyuk van s e szárnyakon ragyogó toll, ezt adjátok kezembe, s öleljetek át mennyei kegyistenkék, aztán, aztán, hallgassatok .... a hallgatás arany ... és sokszor többet beszél az, ki hallgat ... a szerelmesek akkor beszélnek leginkább, ha hallgatnak, igy ezuttal — bocsánat! — én is hallgatok. — Boldog, ki az e nemü hallgatás üdvét élvezni szerencsés!

Az uj év reggelén üde levegőt élvezendő néma (s épen ezért leghűbb barátaim) fali arczképeim bűvköréből kiillanva vizsga szemmel nézém az utczán járók tarka seregét ... egy kis lány lassu léptekkel halad el mellettem, szerény, megnyerő arcz; egyszerü, de tiszta s választékos öltözet; menése oly kimért .... érdekes reggeli kaland! utánna megyek ... Ki ez ifju leány? ki kora reggel, édes álmait megvetve, már az utczán látható, bizonyára „boldog uj évet“ megy kivánni ... igen, egyenesen a templomba ment, ártatlan kis kezét a szenteltviztartóba mártja, keresztet vet magára, e pár csepp helyett szép szemeiből könnyek peregtek alá, az áhitat szentelte gyöngycseppekkel szaporitandó a szentelt vizet. — Alig térdelt le a kedves teremtés, metsző zokogásban tört ki fájdalma. Kérdem, melyik kedvesebb ima a Mindenhatónál, ennek imája-e ily átérzett akarattal? vagy — — de hagyjuk ezt. Szegény kis leányt e gyötrő helyzetben látni, szinte jól esett szivemnek, érezém, hogy szemembe a részvét könyei tólulnak; nem sokáig tartott, mert e 10—12 éves leányka észrevette, hogy észrevettem, felkelt, elpirult s távozott a templomból, természetesen utánna jövék s megszóllitám: miért sirt? — Rám nézett bánatos szemeivel: mély fohászszal mondá: árva vagyok! — Elment és ér állva maradtam ... Istenem! mily kinos lehet az árva helyzete, neki nem mond senki „boldog uj évet“ — s a mai önző világ által gyérült jó tettekért ő sem mondhat senkinek „boldog uj évet!“ hisz néki az uj évben csak boldogtalansága nő, csak fájdalma ujul, csak élete zordonul! — Nem, az nem lehet, hogy senki se mondjon neki boldog ujévet; igen, mondott árangyala, mondott nyugodt önérzete, mondott tiszta lelke, mondott ártatlan szive, melyet az ur áldott meg, midőn felszentelt házában az uj év reggelén megjelent ... és ezt nem kell megfizetni! mi szánjuk az árvát, pedig ő szánhat bennünket, mert mi, mig egymásnak talán kötelességszerü hajlongásokat teszünk, megfeledkezünk az Alkotóról, — ő pedig hitbuzgalma édes öntudatában a minden jók kutforrásához siet, enyhiti lelki szomját. Boldog, ki hitének szeplőtelen szüz szerelmével szeretheti, imádhatja Istenét!

Ha a családban, jó barátok körében, szerelmesek sokat mondó hallgatásiban és az árva hitérzetében ily meglepően nyilvánul a „boldog uj év“ óhaja, mit mondjak egyesekről? Mindenki maga érzi, mily benyomást tesz a számitás e szép találmánya, mely a szorgalom s tudomány egyik elvitázhatlan vivmánya.

De hagyjuk el e rajzot, hisz egész nap hangoztatja szánk a „boldog uj évet,“ mint a papagáj mondókáját, mit ér az óhaj — tett nélkül, mit ér a nap — fény nélkül, mit ér a virág — illat nélkül s mit ér a jó kivánság — Isten áldása nélkül.

Jertek az árvával a templomba — imádkozni.

A honpolgár első imája ma: boldog uj évet a hazának! mert a haza boldogsága édes mindnyájunké; második imája: boldog uj évet a koronás magyar királynak, mert csak „boldog királynak van boldog nemzete“, és a harmadik ima: boldog uj évet a szorgalmat becsülőnek, a munkásságot jutalmazónak, mert szorgalom és munkásság az, mely a hazát, a királyt, a nemzetet nagygyá, dicsővé és boldoggá teszi!

Boldog uj évet!

A magyarországi termények statisticai kimutatása érdemében.

Hogy mennyire szükséges egy productiv állam- vagy ország anyagi gyarapodásához a termények statistikai kimutatásának pontossága, azt ugy hiszem mindenki, ki az állami vagy országos belviszonyok körébe csak csekély ismerettel bir is, be tudja látni, de egyuttal beláthatja azt is, hogy a mennyiben nevetséges, ha az a valónak árnyéklatával sem bir, annyiban káros is, minthogy a termény öszlet felemelésével productiv hitelét, leszállitásával pedig terménye elárusithatásának előnyeit veszti.

Ennyit bevezetésül az alábbi sorokhoz.

Valahányszor Magyarország termményeinek statisticai kimutatása kezembe akad, mindannyiszor el kell mosolyodnom a felett: hogy azok a nagy gonddal és szorgalommal összeillesztett számok, mily égbe kiáltó ellentétei a valónak, s mily tévutra vezethetik azt, ki nagyobbszerü vállalatokba bocsájt-

kozva, vakon hisz statisticai kimutatásunk csalhatatlanságában.

Nem szándékom hibákat keresni belszerkezetünkben, sem a termény öszlet adatai gyüjtésére hivatott közegek eljárásában, de azt, hogy e tekintetben még nem tökéletes az első, s hasztalanul pazarolja idejét a második, elhallgatnom nem lehet, és pedig azért, mert ismerem a czélt megsemmisitő okokat, az adatok összegyüjtése körüli eljárást s azzal karöltve járó hiányos eredményt; továbbá mert mint honpolgárnak szabadságomban áll, de kötelességem is egyéni nézetem nyomatékát a mérlegbe vetni ott, hol hiányokat látok s hol reményem van hazám anyagi jólétét bár legcsekélyebb részben is elősegithetni.

Minden állitás csak az esetben kiegészitett, ha az indokolva is van. Ez volt vezér elvem, midőn be kezdtem e kényes tárgyba.

Eltekintve a felsőbb rendeletektől, lássuk a kérdéses kimutatás adatai összegyüjtésére hivatott közegek eljárásait.

Azt tudja minden *gazdaságot* vezető ember, hogy az ősz első felében a községek elöljárói utasittatnak illetékes tisztviselőjük által, az ottani termények külön öszleteinek bejelentésére. Az elrendelt bejelentés igen természetesen el nem maradhat, minthogy a rendeletet ad acta félre tenni nem lehet; azonban elmarad az egyedül czélra vezethető alap: a valóság; mert a magyar ember termény öszletének bevallásától nemcsak óvakodik, sőt nagyobb részben oly eredményt mutat ki, mely családjának s környezetének eltartására egy negyed évre sem elegendő.

Ennek valódiságát vitatkozási viszketegségből tagadni lehet ugyan, de a tagadást alaposan indokolni lehetetlen.

Most pedig nézzünk a baj fészkének fenekére.

Midőn az 1848—49-ik gyászos emlékezetü évek után hazánkra erőszakolt nyomoritó rendszer idegen közegei vették kezükbe a hatalmat, legelső gondjuk volt, állami czél, ugy saját érdekük tekintetéből is minden jövedelmező forrást felfedezni, és kizsákmányolni; hogy czélhoz juthassanak fortélyos utakon, ravasz módokkal kelle megkezdeni működésüket. A nép nem látván bele az ezermesterek kártyáiba, de egyébként is akkor még nem tagadá meg közmondásos bizalmasságát, minden gyanu nélkül nyitott tág kaput a kisértőknek; lelkiismeretesen vallotta be jövedelmező alapjait, megismerteté földje minőségét és annak termelő erejét, felfödözé terménye öszletét, stb. egy szóval kitárta lelkét ellenségei előtt; — egyszer aztán csak azt vette észre, hogy a minduntalan felebb emelt adók, pótlékok, illetékek és Isten tudja mi mindenféle járulékok terhei alatt majd leroskad, majd meg ugy tetszett neki, mintha az a birtok, melyet őseitől vagy más uton örökölt, avagy fáradtsággal szerzett, nem is az övé volna, hanem azé a rettenetes hatalomé; mely nagy kegyelmesen megengedi neki, hogy tulajdonában zsellér lehessen. Lassan, lassan kezdettek szemei kinyilni, kezdett kötve hinni a kománák, megtanult tetetni, tagadni, rejtegetni, de késő volt, demoralizált lelke már nem volt képes terhein könnyiteni.

Az óta remek szerepet játszik a magyar ember anyagi helyzetének eltitkolásában; a bekövetkezett alkotmányos élet- a külf-befolyástól ment belkormányzat kecsegtetései, még nem voltak elégséges tényezők bizalmatlanságának elháritására, annyival inkább nem; mert az önkényes uralom által vállaira rakott sulyos terhek alatt még most is görnyedez. A magyar ember bizalmának helyre állitására már nem elegendők a kecsegtetések, annak kézzelfogható adományok kellenek, s mindaddig még rajta észrevehető anyagi könnyitésekkel nem lesz segitve, mindaddig még meg nem nyugtatják arról, hogy vagyoni helyzetének s évi termény productiójának bemondása nem fog megadóztatásának bazisául szolgálni, — a termények statisticai kimutatása nem lesz pontos, következve belszerkezetünk sem lesz e tárgyban tökéletes, s miként eddig, ugy ezután is hiába pazarolják el idejüket az adatokat gyüjtő közegek.

RUSA KÁLMÁN.

Belügyminiszteri rendelet.

az ország összes törvényhatóságaihoz a képviselőválasztások előmunkálatainak megtétele végett.

Az ő cs. és apost. királyi felsége által 1865-ik évi deczember hó 10-kére Pestre egybehivott országgyülés működésének törvényszabta határideje lejárván, az ő Felsége által e hó 10-én ünnepélyesen berekesztetett.

Miután az 1848-ik évi IV-ik t. cz. 1-ső §.-a szerint az országgyülés minden évben egybehivandó, a megoldását váró számos nagyfontosságu kérdés sürgős volta pedig annak hosszabb szünetelését nem engedi, hogy az 1848-ik évi V. t. cz. rendelkezéséhez képest hosszabb időt igénylő választási előkészületek által, az országgyülést egybehivó kegyes királyi levél kibocsátása után, a törvényben előirt határidő alatt létesitendő **választások késedelmet ne szenvedjenek**: felhivom a vármegye közönségét hogy ezen rendelet keltétől számitva legfeljebb 20 nap alatt közgyülést tartván, abban az 1848-ik évi V-ik törvényczikk 7-ik §-ának b) pontja értelmében a választási ügynek minden ágazataibani kezelésére s vezérletére, az alispán elnöklete alatt álló, s velem közvetlen érintkezésbe lépendő középponti választmányt válassza meg s oda utasitsa, miszerint az 1848-ik évi V. törvényczikk 12-ik §.-a szerint legfelebb egy hét alatt összeülvén, működését megkezdje s minden, a törvény által a választmányra ruházott teendőket, a törvényben meghatározott határidők pontos megtartása mellett, teljesitse.

Felhivom továbbá a megye közönségét, hogy ez érdemben hozandó határozatait, ugyancsak az 1848-ik évi V. törvényczikk 10-ik §-ában foglaltakhoz képest, nekem késedelem nélkül küldje meg.

Végül értesitem a vármegye közönséget, miszerint a választók összeirásához kivántató táblás jegyzékek annak idejében a központi választmányokhoz fognak érkezni.

Budán, 1868. decz. hó 23-án.

Br. Wenkheim Béla, s. k.

Követválasztási mozgalom.

Keszthely, decz. 28. 1868.

(Sz.-i.) Pár év óta divatba kezde jőni az állitás: hogy az izgatás korszaka megszünt, s a discussio s cselekvés stadiumába tértünk át. És a hazában széttekintünk, s Keszthely eseményeire függesztvén szemeinket, fáj szemlélnünk a bunkós drámát, mely a megfontolt haladás emberei által játszatéк, paródiájára a párt választott jelszavának.

Keszthelyen is akadt egy kisded fractió, mely gyakran szereté mondani, hogy a megfontolt haladás zászlója alatt megfontolva halad, s már hetekkel ezelőtt hir szárnyalt, hogy a megfontolt haladás emberei mindenütt hirdetgetik a gyanusitgatás evangeliumát; a szinte megfontolva haladó ellenzék jó indulatu törekvéseit ócsárolják; sőt áttérnek a személyeskedésbe, mintha bizony egyik vagy másik követjelöltnek személyes megjelenése botránykő volna, melyet eszközül használnak.

Midőn e sorokat irjuk a haza s nemzetiség szent ügye lebeg szemeink előtt. Tudjuk, hogy a szabadság maga nem nemzetiség, de tudjuk azt is, hogy szabadság nélkül nemzetiség nincs; s azért magyar szabadságos készséggel felejtve azon napok emlékezetét melyekben Berzsenyink velőket rázó szavai szerint a „hajdan erős magyar romlásnak indult" — mi is, mint mindnyájan magyarok nyilt keblet táránk az öröm- s reménynek, melyet haladásunk emelkedése egy jobb jövő felől ébresztett; ez örömet azonban ismét ama magyar sajátságos búsongás hálózza körül: mert jelenetek tünedeznek föl szemeink előtt az életben, sajnálatosan bizonyitgatók, hogy hazánkban a független szabadság még korán sincs oly szilárd polczon, miszerint ügyét kivivottnak s jövőjét aggodalmon kivülinek gondolhatnók.

Erre a törvénybeni reform nem elég, itt socialis reform szükséges: mire a törvény lehet hatással, de azt egyedül nem teremtheti.

És miután törvény van alkotva, nincs egyéb hátra, mint a nemzet közakaratának — mely a törvény betüiben nyilatkozik — engedelmeskedni egy részről, s annak értelmében intézkedni azok részéről, kik a törvények megtartása felett őrködni hivatának fel az időben. — Ezt követelő mint polgári szent kötelességet, a szabadság tiszta értelme, mely a törvények hű megőrzésében s megtartásában áll, s nem a haza malasztivali hálátlanul élés ferde fogalmában.

De nem igy történt, az eszmék zavarából ki

TÁRCZA.

Zabgyerek.

— Genrekép. —

Apámat nem ismertem én,
Agról szakadt szegény legény!
Ugy termettem, mint a gomba,
Egyszer erdőn alattomba . . . . . .

Egyszer erdő árnyékában
Napvilágot nem is láttam,
Nincs is nyoma, nincsen hire,
Ki tartott a keresztvizre.

Hol már csak a varju károg,
Bölcsőm volt, egy mély, nagy árok.
S mely rém zugott irtóztatón,
A förgeteg volt, ringatóm.

Azután künn az ég alatt
Töltöttem sok telet, nyarat;
Pásztorok közt szép legelőn
„Szabad lég" volt a nevelőm.

De hucsa évet alig éltem,
Fegyveresen jöttek értem.
S lánczok között a deresen
Szenvedtem nagy keservesen.

Nem volt védőm, nem volt apám,
Ártatlanul kereszoltatám,
Kerülő bár [illegible]nak esett vétke,
Mégis [illegible] vezette [illegible] értte!

Néha, néha szabad lettem,
De csak [illegible] bekerültem, —
Mig e[illegible]gy hire szaladt:
„Ki[illegible]be nem lesz szabad!

S bár [illegible]k siralombázba,
Anyám nem öltözött gyászba...
Másnap pedig papkelőbe
Künn lógtam a levegőbe!

Ott kellene most is lógnom,
Ha el nem visz kánya, sólyom.
Hogy most már — isten tudja —
Porom a szél merre fujja!

TUBOLY VICTOR.

Emma.*)

— Történelmi beszély. —

Jelige: A szerencse mezőt ad, de a győzelmet rajta csak erény vivhatja ki.

B. Eötvös.

Miért teremtette volna Isten a nőt, ha nem azért, hogy szeressen, ha nem, hogy óre legyen a tiszta erkölcsnek, ha nem, hogy földi geniusává tegye a férfinak, kit az igaz-, szép- és jó eszméjére vezessen, s birja megigézni a sziveket s megvarázsolni az elmét? —

Ő nők! mily magasztos hivatástok, mi tudjuk bámulni erényeiteket, méltányolni szépségteket, ha hivatástoknak megfeleltek; de ördorodva fordulunk el attól — s ti is velünk — ki megfeledkezve nemetek, hivatásáról, bukik, s bukása annál rettentőbb, minél magasabban állt.

Emmának neveztük beszélyünket történetünk főszemélyeiről, kiknek egyikében a női erények magasztos példányképét fogjuk felismerni, mig a másikban szemlélet elé állitjuk mennyire tévedhet egy nő, s a mily méltón bámuljuk s tiszteljük azt, olyannyira borzadunk s visszahuzódunk ettől.

I.

Fényes látványt nyujtott egy hűvös őszi éjen az ég myriad csillagaival; kellemes tiszta idő volt; a szőke Duna lassu susogással lejtett tova, visszatükrözve az eget, s a parti fűzeket. — Néma csend volt, csak egy-egy halálmadár huholt, kisértetességet adva a jelenetnek, — s olykor vető föl magát a hal a lejtő habok fölé.

A part mellett, agg fűzhöz támaszkodva áll egy alak, arczczal a Duna felé fordulva. Testét hosszu köpeny takarja.

— Jön — szólt magában, s előlépve a fa mellől, eziholni kezdett, hogy a sajka, mely e pillanatban indult meg a tulpartról, irányozni tudja magát.

— Nem tudom jól járt-e a ficzkó? de hisz ügyes gyerek, soha nem csalatkoztam benne — dörmögte emberünk, ki mellett nemsokára kikötött a sajka, melyből az előbbihez hasonló öltözetü egyén szállt ki.

— Nos? — kérdé a jöttől.

— Hm! — felelt ez, kinek tartásából azonnal az alárendeltre ismerhetünk, — mintha minden ellenem esküdött volna, igen szerencsétlenül jártam. —

— Ügyetlen! — mond az első — tudtam, hogy rád semmit bizni nem lehet! —

— Nem úgy, uram! — jó, hogy nem jöttél, csakis oly gyakorlott s fonák fő menekülhetett meg, mint enyém. —

— Mi a patvar! tán észre is vettek? —

— Üldöztek is, de rosz kopók, s biz jó róka lettem volna, hamar nyomott vesztettek. —

— Ostoba! — mond növekvő indulattal a főszemély — szólj, miben áll a dolog, tán örökre mindent elrontál. —

— Csak türelem, semmit sem ronték el, a miért küldél, megtettem, csak az volt a baj, hogy midőn elakartam hagyni az udvart, megugattak a kutyák, felkölték az alvók figyelmét, kik aztán tolvajt sejtvén, mint előbb mondám, üldözni kezdtek, de ördög ott vigye! se baj, most már itt vagyok. —

— És hát melyik Emma szobája? —

— Biz isten nem lehetne jobb helyen, földszint van s a Dunára nyilik. —

— Ez még nem elég, hányadik ablak a kaputól? —

— Harmadik. —

— Derék ficzkó vagy; itt az igért jutalom, — Erre kis zacskót nyomott a jöttnek kezébe. ki mint a lefolyt társalgásból észrevehettük, kémül volt küldve. Hová? azt beszélyünk folyamán látni fogjuk.

— Köszönöm uram — válaszolt az, s mindketten a fűzek sürübb czoportozatai felé siettek, hol két ló volt számukra egy törzshöz kötözve. Nyeregbe vették magukat, s gyorsan száguldtak el.

* * *

Mielőtt a felvett fonalat tova vinnők, szóljunk valamit személyeinkről, s a korról, hogy a kifejlendő eseményeket jobban megértsük.

Soha nem volt hazánkban semmi oly otthonos, mint II. Lajos korában a hűtlenség, midőn minden tehetős nemes megtagadta a király iránti hűséget, s tette azt, mi neki tetszett, nem ismervo törvényt, korlátozó hatalmat.

Régi közmondása a magyarnak, s tán épen e korból vette eredetét: „Sok szakács elsózza a levest"; mert hisz minden nemes szakácsakart lenni ama tüzhelynél, melyen a nemzet eledele főtt, s bizony elsózták az étket, melyet a nemzetnek kellett aztán megemésztení.

Képzeljük magunkat e korba, s éljük le képzeletünkben, hisz jó idő volt az, mert már régen volt — — — ?

1526-ban közel Mohácshoz, a Duna posványai közt, több majorsági épület állott, biztos alapra épülve, melyekhez csak gyalog vagy lóháton lehetett jutni keskeny ösvényeken.

Ezek közül nagyságra inkább kisebbszerü várhoz hasonlitó épület tünt elő, mely erősebb támadásokkal is képes lett volna daczolni. — Tulajdonosát a nép „bagolyvári basának" nevezte, a vártól, s kegyetlenkedéseitől, melyeket a vidék lakóin véghez vitt; tisztességes neve azonban Bodrogi Márton volt, s még nemességet is tartott, holott aligha tudta volna előmutatni a kutyabőrt.

Az ily apróság nem tartozik hozzánk, de mi után mégis megemlitettük őket bővebb tudomás kedvéért ismerkedjünk meg Bagolyvárral, annak urával s lakóival.

Az erősség czölöpökre van épitve; bástyáit tömör falak képezik, melyeken csak egy kapu látható, de az előtt is folytonosan fel van huzva a nehéz, vassal kivert dobogó, s melyek mögötte külsejükkel elkomolyitják a szemlélőt; belsejük azonban, az udvar s épületek annál inkább kielégitik a kedélyt. Mindenfelé a legnagyobb rend uralg; a főépület, mellékházak s ólak fehérre meszelve, az udvar elsöpörve, a folyosók tisztán láthatók, s ha a szobába egy pillantást vetünk, ott is a legnagyobb rendben találunk mindent, jólehet butoraik egyszerüek, — de a kor ildényeinek*) tökéletesen megfelelők.

Mik figyelmünket leginkább lekötik, azok a vár lakói. Kevesen vannak ugyan, de mindnyájan athletai termetüek, s ezt a nehéz fegyverzet csak emeli, s a hideg, néhol kaján vér fagyaló arczvonások borzasztóvá teszik. Kitünik azonban a szigoru rendből s a lakósok vagy inkább csatlósok tetteiből, hogy ők, az athleták, kiktől mindenki retteg, alárendeltek, s vakon engedelmeskednek egy személynek, ki — hogy nevén nevezzük — nem más, mint Bodrogi Márton, a nép szerint bagolyvári basa.

(Folytatása köv.)

*) A korán elhalt szépteheségü szerzőnek készséggel hozzuk jelen beszélyét, mely hazánk történelmének egyik véres lapjáról vétetett ugyan, de kedvesen esik látnunk, hogy a szorgalom a vitéséggel együttesen jutalmaztatik a derék Marczibányiak őseinek egyikében is.

Szerk.

*) Ildény, Jósika szerint = a divat kivánalma. —

MILTÉNYI BÉLA.

Folytatás a mellékleten.

sem bontakozva; a pártállások még nézetkülönbségi szinezetet sem mutattak, midőn a fejetlenség fujét fújtva neki rontott az ellen táborának s anélkül, hogy meggyőződést szerezhetett volna magának a nyerendett politikai hitvallásról; — letépte az érmeket, megcsorbitva az emberiség joggyakorlatát, megtámadva a legdrágább kincset — a gondolat és szólásszabadságot; — A választott vezért szólni sem engedve, — nem a 19. század második semesterjéhez illő lovagiassággal fogadá.

Népszerüség féltése, haszon s mellékes érdekek harczát látom én kezdeményezni.

Isten óvjon az ily tüntetésektől!

Szigoru ragaszkodással elveinkhez! de tisztelve az ellenzéket is — bizzunk jövőnk csillagzatában, hogy a jobboldali Korizmics épugyszeroti házáját — minta baloldali Gaál a nemzeti önállóságot.

Heti szemle.

Deczember 29-én 1868.

— Szegeden a városi hatóság a jászoknak a földrengés által megrongált templomuk kijavitására 10 krajczárt gyüjtött s megis küldötte. — A mohácsi csata után török kézre került magyar régiségeket a zultán hajlandó a magyar törvénynek visszaadni. — Kiss Zsigmond a „Haza“ vezérigazgatója két év alatt 5 részvénytársulatot alakitott, most „Nemzeti biztositóbank-“ot keletkeztet. — Az országos Deákpárt bizottmánya Pesten megalakult. Elnök lett: Gr. Szápáry Antal; alelnök: Pulszky Ferencz; jegyzők Királyi Pál és Urházy György. — Bécs polgármestere Dr. Felder clericalis s conversativ egyén lett. — A czeglédi vaspályánál egy waggonban két hetes gyermeket hagytak hátra s nem tudni kié? — Karácsonkor 982,368,000 percze telt le Krisztus születésének még 43 év kell, hogy az ezer millió percz betelják. — A közös hadügyminiszter a „takarodó“-t 8 óráról 10 órára tüzte ki. — A würtembergi királyság Pesten szinte consultságot állit fel. — Lónyay pénzügyminiszter Merauba utazott. — Prim, a spanyolforradalom hőse furcsa kristkindlit kapott t. i. egy pompás katulyát benne akasztófával, melyen arczképe függött. — Castri Paulina lábsérülés következtében Pesten van s gyógyittatik. — Báró Becke helyett valószinüleg Sennyei báró lesz közös minister. — Budaváros polgárőrség felállitását kérvényező közbiztonsági szempontból. — Haber bankár báróságra emeltetett, a közösügy melletti buzgóságáért. — Lauka Gusztáv Izabella királynő futásáról egy bohózatos vigjátékot irt. — A Karagyorgyevits per végtárgyalásához közeleg. — A királyi párt Zágrábba várják. — A honvédalap még meglevő összegét a belügyminiszter a megyék és kir. városok rendelkezésére bocsátandja. — A távirdai hivataloknál alkalmazandó nők 300 frt évi díjat kapnak. — Pettler váczi püspök nővérét Pesten a közvaspálya eltiporta. — A levél és bélyegjegyeken kivül távirdai sürgönyjegyek is lépnek életbe. — Barmin Frigyes budai kárpitos kaucsuk ágyakat talál fel, melyek különösen oly betegek számára alkalmasak, kik az ágyat nem hagyhatják el. — Európában évenként mintegy 1700 millió levél jő forgalomba, ebből hazánkra 123 millió számittatik. — Fiume kormányzójává Inkey fog kineveztetni; Kerkápolyi Károly pedig a honvédelmi miniszterium államtitkárává. — Szápáry Ferencz gróf és menye Szápáry Lászlóné, sz. Grünne grófnő 22 albertii árvagyermeknek pompás karácsonyfát állittattak s mindegyiknek egy téli öltözetet ajándékoztak. Michel Angelo egy festményét az angolok 20 ezer forinton vásároltak meg. — Chorinsky Gusztáv Kronachról decz. 24-én az erlangeni őrültek házába szállittatott. — Herczeg Schwarzenberget Frauenberg és Pisek közti erdőben hat álarczás utonálló támadta meg s 16 ezer forintja átadására kényszeritették. — A Corvina jan. 15-én tartja alakuló közgyülését.

Hirek.

— A pécsbarcsi vasut forgalma annyira megszaporodott, hogy az eddigi szokásos vegyes vonatokon kivül egy teher vonat is szükségessé vált, mely naponkint egyszer közlekedik. Ezzel az igazgatóság a kereskedő és áruszállitó közönség egy gyakran nyilvánitott óhaját teljesitette.

— A perlaki m. kir. póstahivatal ily körirat t használ: „M. kir. póstahivatal „Prelog“ A helynév horvátul van, de a horvát elnevezésnek csak zárjelben kellene állania a „Perlak“ magyar név után.

— A nagykanizsai „Polgári egylet“ decz ember 26-án tartotta meg tisztujitó közgyülését, melynek eredménye a következő: Elnök: Sanweber József; titkár: Plichta Károly; pénztárnok: Bottfy Károly; választmányi tagok: Mantuano Rezső, Guttmann S. H. Halwax József, Plosszer Ignácz, Wellermann János, Gödörházy István, Planger, Wlassics Antal, Engländer Lajos, Grünhut Fülöp, Nendwich és Bartos János urak.

— A soproni szent Erzsébetről nevezett jótékony egyletnek ő Felsége a királyné 100 frtnyi segélyt méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

— Felhivás. Vasvármegye gazdasági egyesületének igazgató választmánya 1869-ik évi január hó 5-ik napján délutáni három órakor Szombathelyen a vármegyeház nagy termében gyülést tartand. Melyre a gazdasági egyesületnek összes tagjai a szives megjelenésre azon oknál fogva is kéretnek, hogy alakulóban levő egyletünk az igazgató választmányi tagok kiegészitésével s egyéb ügymenetekre vonatkozó intézkedések eszközlésével az alakulást befejezni, s az egyesület működését végleg körvonalozni lehessen. Kelt Szombathelyen, 1868. évi deczember 24-én. Elnöki megbizásból Mészöly Ignácz az egyesület titkára.

* Szombathelyen, deczember hó 20-ára virradóra Fekete Mihályné asszonyság házába két baltával felfegyverkezett egyén bemenvén egyenesen az istállóban fekvő kocsist támadták meg, a lovak kötőfékjeiket elvagdalták, a lármára azonban a házbeli férfiak erélyességének sikerült őket gaztetteikben megakadályozni, s az egyiket kegyetlenül megverni, — bár az éj oltalma alatt menekültek, — de másnapra már elfogattak.

* Vadászat. Ikervárott Gróf Batthyány Elemér ur birtokán decz. hó 21-én nagyszerü hajtó-vadászat tartatott, a megyebeli főbb tisztviselők nagy része hivatalos volt, 370 nyul volt az áldozat, — legtöbbet ejtettek el, Szabó Imre, Rohrer László és Rumy Miklós urak.

— A kaposvári baloldali követválasztók következő programmot bocsátottak ki: Polgártársak! Az országgyülés deczember 10-én végét érte.

Visszatekintve ennek eredményére ugy veszszük észre, hogy a nemzet vállaira csak a terhek nehezültek meg, pénzünkkel s fiaink vérével ezután is külbefolyás intézkedik!

Ez eredményt az országgyülés jobboldalának a Deákpártnak mint az országgyülés eddigi többségének működése hozta létre.

Hiába küzdöttek ez ellen hazánk kiváló férfiai — az országgyülés ugynevezett baloldala — mert kevesebbségben lévén, — minden hazafiu önfeláldozó törekvéseikkel sem érhették el azt, hogy Magyarország mint független ország vagyonában s ősi erkölcseiben a tiszta szabadság védszárnyai alatt gyarapodhassék! — Meg nem akadályozhatták, hogy mind az mi bennünket annyi éven át sulyosan nyomott, törvénybe iktattassék, — hogy mind az, mivel bennünket az önkény annyi éven át sujtott saját honfiaink által reánk rovassék.

Midőn alkotmányos fogalmak szerint a hozott törvények bármily terhesek a haza minden polgárára kötelezők egyrészről, nem zárja ki ez ezet másrészről teljesitését azon hazafiui kötelességnek, hogy a nemzetre hátrányos törvények törvényszerü alkotmányos uton megváltoztassanak, s hazánk minden jogositott polgára erre nézve közvetve ne gyakorolhassa a befolyást.

Midőn az országgyülésnek vége lett, a baloldal programmjaként hangosan ismételte a nemzet előtt, hogy:

„Magyarország semmi más nemzetnek alá nem vettetett, — szabad s független ország.“

Közjogi szempontból mindenek előtt feladata alkotmányos eszközökkel odahatni, hogy mind azon törvények, melyek a haza emlitett függetlenségével ellentétben állanak megszüntessenek. — Megszüntessék nevezetesen a nemzeti önállást kijátszó delegatió intézménye, hogy legyen magyar hadsereg, pénz, s kereskedelmi ügyünk függetlensége.

Polgártársak! midőn lelkünk mélyéből meg vagyunk győződve, hogy csak ily értelemben vett független országban fejlődhetik s honol a szabadság; — midőn erős hitünk, hogy a szabadelvü belreformok kifejlesztésének lehetősége az anyagi gyarapodás és közjólét magva az egyenlőség, testvériség és szeretet virágai csak ily szabad földben verhetnek gyökeret s tenyésznek egyedül — ápolva szabad nemzet szabad keze által; — akkor minden habozás nélkül kimondjuk, hogy az országgyülési baloldal programmja és elvei mint a nemzet szent igazságának magasra emelt zászlója alá gyültünk s törekvéseit elősegiteni eredményre vezetni hazafiui kötelességünknek valljuk.

Minden valószerüség szerint nemsokára bekövetkezik az idő, midőn az országgyülés ismét összeül. — Tőlünk függ a jövő! — A haza sorsa azon képviselők kezébe lesz ismét letéve, kiket mi magunk küldünk oda. — Levetkőzve tehát a bátortalanságot és hideg közönyt, felhivunk minden lelkesülni tudó polgárt, kit a haza sorsa érdekel, hogy egyesüljön velünk, a felemelt zászló körül sorakozva, s velünk együtt oly követjelöltre adja szavazatát, ki a fentebbi politikai elveket vallva érvényesitésén törekszik s ki midőn küldetését bevégezte, csupán e két sor beváltásával adjon tiszta lelkiismerettel számot nekünk:

. . . . . szent hazám!
Mind megtevém a mivel csak tartozám!!

Az erkölcsös illem, s fegyelem és közrend nevében

a kaposvári baloldali követválasztók.

— Eljegyzés. Gróf Győry László ur ő méltóságának szellem s kellemdus leányát gróf Győry Felicia urhölgyet kéthelyi gróf Hunyady Imre ur deczember hóban jegyezte el s a főuri esküvés jan. 23-án történik meg Budán honnét a boldog pár somogymegyei Kéthelyre jő. Áldás és boldogság az uj párra!

— A „Magyar Állam“ decz. 30-iki számában lapunk után hibásan közölték főt. Tallián Ede ker. esperes ur pályázati ajánlata ő nem a somogymegyei, hanem a zalamegyei gazdasági egyesületnek ajánlotta s nem Somogyde Zalamegyében lakik. Egy kissé több figyelmét kérünk a hirek átvételében tanusitani.

— Zalamegye rendkivüli közgyülése a fentebb hozott belügyminiszteri rendelet alapján a követválasztások érdemében központi választmány létesitése miatt január 12-én fog Zalaegerszegen megtartatni.

— Sümeghy Ferencz nagy-kanizsai kerületi országgyülési volt képviselő ur választóihoz Nagy-Kanizsán — hir szerint — január 18-án fog nyilvános beszédet tartani és követi pártállásáról jelentést tenni, mi által megnyugtatólag fog hatni a kedélyekre annyival is inkább, mert ugy látszik országszerte tesznek a követek ily nyilvános jelentést választóikhoz. Elvárjuk Nagy- és Kis-Kanizsa város polgárait, hogy mindennemü ellentüntetésektől tartózkodnak.

— A január 7-én tartandó s a nagykanizsai ifjuság által rendezendő táncvigalomra nagyban folynak az előkészületek s igen valószinü, hogy nagy mérvben látogatott lesz.

— (Gr. Batthiány Kázmér) nővérének Filippinának gyermeke, gr. Pergen Antal ki a párisi, utóbb müncheni követségeknél 2-od, jelenleg pedig a római követségnél első titkár, a napokban utazott át Kaposváron, anyja osztályrészét, e Somodari uradalmat átvenni, a 1848—49-ki forradalom egyik legvitézebb czredese, Gózon Lajos kiséretében. A tudományosan képzett ifju gróf rövid idő mulva lemond szép jövőjü állásáról, és Somogymegyében telepedik le, hogy nyelvünket megtanulva, a gazdászatnak szentelje magát.

— A kaposvári városbiró és elöljáróság ujitása tekintetéből a választó testület összeirása egy öt tagu bizottság által decz. 30-án kezdetett s folytatva 1869. január 2-án befejeztetik: Mint biztosat állithatjuk, hogy a biróí tiszt Heidekker Pál polgártársunkra fog esni nagy többséggel. Vannak ugyan ellenjelöltek a jobb oldal közöl is.

△ Szylvesztor est. Nagy-Kanizsán az őszhangzó és élvezetet nyujtó dalárdánk, pártoló tagjainak a „Zöldfa“ nagy termében ének- és táncczestélyt rendezett; ez estélyen igyekeztek az életre való dalárda tagjai vig dalokat előadni, melyek közül különösen az Állatnégyes az 500-ra menő közönséget jól megkacagtatá, s viharos tapsokkal ismételtetett. A sikerült előadást táncz követte mely amily fényes oly kedélyes is volt, a mellék termekben pedig lelkesitő pohár-csengések üdvözlék az uj jövevényt, az uj évet!

— Gróf Szápáry Géza főispán ur ő méltósága a lapunkbani pályázatra kitüzött 12 darab aranyat már tettleg meg is küldé hozzánk, mely a legujabb veretü magyar aranyokból áll.

— Knebel Ferencz Szombathelyen lakó fényképész oly sikerült s a legmagasb igényeknek megfelelő tiszta és a megszólamlásig hü arczképet küldött hozzánk, hogy őtet hazai legjobb müvészeink közé méltán sorozhatjuk s melegen ajánljuk az illetők pártfogásába, őtet pedig figyelmeztetjük, a közmondásra: szerény embernek — mai világban üres a tarisznyája!

— Lakatos Sándor több éven át a téli idényekben Nagy-Kanizsán működött tánctanitó f. január 16-án adja a „Zöldfa“ vendéglő helyiségeiben ismeretes, mindig méltó mérvbeni látogatásnak örvendett „tánczkoszoruját“, mely — állitása szerint — az utolsó s igy bucsu tánczestélye lesz, ennélfogva hisszük, hogy az valóban jól sikerült s látogatott leend.

— A nagykanizsai „Polgári egylet“ évenkint tartatni szokott tánczvigalma f. január 23-án fog megtartatni a „Zöldfa“ szálloda termében. Belépti dij 1 frt. — Jegyek válthatók Wajdits és Eisinger Henrik urak kereskedésökben. Valamint az eddig tartott tánczvigalmak méltó fény és kedélyesen sikerültek, ugy az idei is — reméljük — minden igénynek meg fog felelni.

— Wajdits József jól felszerelt s uj betükkel ellátott nyomdájában a farsangi idényre szolgáló diszkiadványok, meghivó jegyek gyorsan, csinosan és lehető jutányosan állittatnak ki, minélfogva az illető bálrendezőségek figyelme tisztelettel kéretik a czimzett nyomdatulajdonos által.

— A főutczában Nagy-Kanizsán egy utczai csinos havi szoba bérbeadandó lévén, bővebb értesitéssel szivesen szolgál a szerkesztőség.

— Zala-Egerszegen 1868. decz. 20-án egy több városi polgár birtokos és kereskedők által tartott értekezlet elhatározta, hogy Zala-Egerszeget a déli vaspálya Sz.-Iványi állomásától lóvonatu vaspályával fogja összekötni. E czélból egy választmány lett azonnal megválasztva mely Fackh Gedő ur elnöklete alatt az előmunkálatok megtételével lett megbizva. Az erre való kormányi engedély már korábban Fakh Gedő urnak és érdek társainak megadatván, a választmány a szükséges méréseket és költségvetéseket azonnal meg fogja kezdeni. — Tekintve azon élénk személy és áru forgalmat, mely Z.-Egerszeg és Sz. Iványi állomás között fennáll, bizonyossággal felvehető, hogy ezen közuti vaspálya mint pedig a kereskedelem és az ottani termesztők nagy előnyére szolgáland. (Üdvözöljük e törekvést és kivánjuk, minél fényesebb siker koronázza jóravaló intézkedéseket! Szerk.)

— Lapunk mai számához van mellékelve Pestről a Deutsch-féle könyvnyomda- és kiadó-részvénytársaság programmja.

Irodalom.

— Erődi Dániel Pannonhalmán Győr mellett legnagyobbrészt szétszórva megjelent 12 ivnyi költeményeire hirdet előfizetést 1 frt-jával. A megrendelések febr. 10-ig küldendők be.

— Megjelent s hozzánk is beküldetett: „Szombathelyi Naptár“ 1869-dik évre szerkesztette Tulok Imre, kiadta Tulok János. A szombathelyi uj szentháromság szobor véglegesen elfogadott tervrajzával. Ára 32 kr. Kapható Wajdits József könyvkereskedésében is. Vasmegye tisztikara névsorán kivül több érdekes helyi közlemény van benne, hisszük, hogy jövő évre tartalomdúsabb leend s korábban jelenend meg.

— Több oldalról vett jóakaró figyelmeztetés folytán a „Kandi Klári“ hölgyélczlap havi füzetté alakult annyival is inkább, mert közleményei időhöz kötve nincsenek. Alakja nyolczadrét lesz, papirja az eddigi finom marad, tartalma változatlan; és hiven küzd a hölgyek társadalmi érdekeiért. Előfizetési ára az eddigi.

Hasznos jegyzetek.

Az utófagyok ellen óvjuk meg szőlőnket — gyümölcseinket.

Előitélet talán, de az átalános tapasztalás bizonyitja, hogy az ugynevezett fagyos emberek napjain ritkán maradnak el a derék, — ez évben mindamellett alig tehetne oly dulásokat mint más években, mert a tavasz ugyancsak vajódva fejlődött, — a kikeletnek alig nyomai szemlélhetők, annálfogva a hátramaradt növényzet kevesebbé lehet veszélyezve.

Mindamellett nem szabad elbizni magunkat, mint inkább a fagymentő eszközökröli gondoskodást javasolja azon szép remény, melylyel gyümölcsfáink kecsegtetnek, és üres pinczéink követelnek.

A késői derek elleni legbiztosb védelem a füstölés.

Ne hidje azonban senki, hogy egy csekély terület immel ámmal füstölgetése már elég az üdvösségre; egyátalán nem; — mert tudja mindenki, hogy ha borus — csak tiszta ég alatt csendes szél nélküli hajnalon szál le a dér, — annál fogva a füstöléssel mesterséges felhőt képezünk szőlőnk — gyümölcsösünk fölött — takaróul.

Szükség tehát, hogy az egész begység — illetőleg a kertek közakarattal füstöltessenek, — és ebben mutassa meg a nép, hogy ha saját érdeke követeli, tud egy akaratban lenni.

Közmegállapodással tehát gyüjtsön minden szőlős gazda, gyümölcsös tulajdonosa holmi faleyél — gaz és hasonló jól füstölő hulladékot és azt ide s tova rakásokban tartsa; — azután közmegállapodás nyomán tartassanak őrök, kik — ha szükséges, jelt adjanak a füstölő halmazok meggyujtására.

Ha érdekében van valamely községnek nyáron szőlőcsőszt tartani a csekélyebb jelentőségü szőlőtolvajok ellen, kétszeres érdekében lehet — az egész reménylhető termés megvédése tekintetéből csőszt tartani.

Van már csak nem minden megye községében ültetményi bizottmány és pedig a helybeli lelkészek elnöklete alatt, nincs tehát okunk kételkedni, hogy a nép erkölcsi életén tul az anyagiakra is kiterjesztvén már figyelmüket őrködni fog a lelkészi kar közösen az elöljárók buzgóbbjaival, — hogy ne mellőztessenek oly intézkedések, melyek a nép javamegőrzésére nélkülözhetetlenek, — hogy megadhassa a nép a császárnak a császáré, — és az Istennek a mi az Istené.

Nyilt posta.

— R. Szombathely. Felkérjük hasznos czikkeit a gyakorlat teréről vett czikkek szives küldésére. Lapunk tiszteletpéldányát megindítottuk. Szépirodalmi czikkel igen el vagyunk látva, de azért a jobb győs, s az jő előbb. Fogadja honfiui üdvözletünk őszinte kijelentését!

— T. I. Ugyanott. Megbizása szerint intéztuk. B. köszöni a figyelmet.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, 1869. január 3-án.

A **Jó**ketlen utak következtében nagy hiány szállitásban, az árak silányabbak lettek, különösen a jobb nemü busa-árakban.

Placzi heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, január 2-án.

Alsó-austriai mérőnként.

Termények: Busa 83—85 fontos 4 frt, 70 kr. frt 84—86 font. 4 fr. 20 kr. 87—88 fts. 4 frt 50—65 kr. Rozs 78—79 font. 2 fr. 30 kr. 79—80 font. 2 ft. 70 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 font. 2 fr. 40 — kr. 71—72 fontos 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 10 kr. 67—68 fns. 2. frt. 30 kr. Kukoricza 2 frt 40 kr., 2 frt 50 kr. Kukoricza classz (csinquantin) 2 frt 90 kr. Zab 44—45 fns. 2 frt. 60 kr. 46—47 fns 2 frt 65 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 60 kr. 60—65 fts 2 frt. 65 kr. Paszuly fehér 4 frt — kr. Paszuly, tarka 2 frt. 75 kr. Széna mázs. 2 frt. kr. Szalma 1 frt 25 kr.

Lisztek: mázs. Királylisat 0. sz. 12 frt — kr. Lánglisat mzs. 1. sz. 11 frt 50 kr. Lánglisat mzs. 2. számi. 11 frt — kr. Zsemlelisat 3. szám 10 frt 50 kr. Zsemlelisat 4. szám 9 frt 50 kr. Konyórlisat 5 sz. 8 frt. 50 kr. Konyórlisat 6 sz. 7 frt. 50 kr. Kony.-l. m. 7 sz. 6 frt 50 kr. Kony.-l. m. 8 sz. 5 frt. 50 kr. Rozslánglisat mázs. 1. szám 7 frt. — kr. Rozslánglisat mázsája 2. szám 5 frt. 50 kr. Kukoriczalisat mzs. 4 frt. 50 kr.

Különfélék. Méz mázsája 16 frt — kr. Viasz m. 115 frt — kr. Fagygyü nyers m. 20—22 frt — kr. Fagygyü száraz m. 22—25 frt — kr. Gyapjú finom. 80—105 frt. — kr. Gyapjú határőrvidéki m. 70 frt. — kr. Fehér rongy m. 11 frt. 20 kr. Tarka rongy m. 6 frt. 50 kr. Szalma m. 1 frt. 20 k. Széna m. 2 frt — kr. Egy kéve szup 12 kr. Burgonya mérője 1 frt. 10 kr. Marhabőr száraz, nehéz mázsája 60—65 frt. Marhabőr száraz, könnyü mázsája 75—80 frt. Borjubőr fejjel 100 100—100 frt. Borjubőr fejnélkül mzs. 100—100 fr. Birkabőr 100-a — frt — kr.

Borok: Vidékünkbeli újbor 1867-diki, fehér vagy schiller akója 3.50 fr. Vidékünkbeli ó-bor 1860—65-beli fehér vagy schiller ak. 8—11 frt. — kr. Balaton-melléki 1868-beli fehér ak. 4—10 frt. — kr. 1863—66-beli feh. v. schil. ak. 8—12 frt — kr. Somlai 1863—65-beli akója 8—9 frt. — kr. 1867-beli 6—7 frt. — kr. Badacsonyi 1863—65-beli akó 12 frt. 1867-beli akója 5—6 fr — kr. Villányi és Szekszárdi fekete, 1867-diki akója 6—10 frt — kr. Borkő 11 frt — kr.

Spiritus (per grad) fokonkint — frt 60 kr. Szilvapálinka hordóval 20 foku 20—21 frt kr. Törkölypálinka hordóval 20 foku 18 frt. — kr.

Kisplaczi árak: Marhahus fontja 22 kr. Sertéshus fontja 26 kr. Szalona fnt. 38 kr. Borjuhus fnt. 33 kr. Júhhus fnt. 13 kr. Zsirnak fnt. 44 kr. Asztali olaj fontja 60 kr. Lenmagolaj fnt. 60 kr. Repczeolaj fnt. 30 kr. Petroleum fntj. 22 kr. Czukor finom fntj. 38 kr. Kávé fntj. 80 kr. Konyhasó fntj. 7 kr. Marhasónak fontja 3 kr. Faggyúgyertya fnt 36 kr. Szappan fnt 24 kr. Rizskása itczéje 16 kr. Köleskása itczj. 9 kr. Hajdina itczj. 10 kr. Fehérbab (paszuj) itczénként 6 kr Tarkabab (paszuj) itczj. 5 kr. Árpadara fontj 14 kr Borsó itcz. 10 kr. Lud, sovány 1 frt, 1 fr. 5—80 kr. Lud hizott 2 frt. 3. 80 kr. Kacsa párja 1 frt 40 kr. Pujka párja 1 frt 50 kr. Tyúk-tojás 3 darab 12 kr. Sertés 1 mázsás 26 frt. Sertés 2 mázsás — 50 frt. Újbor itczéje 10 kr. Ó-bor itcz. — 16 kr. Szilvapálinka itczj. 40 kr. Kanizsai sör itczj. 10 kr. Pesti sör itczj. 14 kr. Keményfa öle száraz 10 frt. — kr. Nyersfa öle 9 frt. Fa-szén mérője 35 kr. Egy pár csirke —, 80 kr. Egy kis malacz sültnek 1 fr 10 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra	22 perczen.
„ „	„ „	estve	9 órakor.	
„ „	Bécs „	reggel	7 óra	15 perczen.
„ „	„ „	estve	7 óra	45 „
„ „	Triest „	d. u.	1 óra	50 „
„ „	„ „	estve	9 óra	25 „
„ „	Barcs „	reggel	8 óra	56 „
„ „	„ „	délután	2 óra	— „
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra	6 „
„ „	„ „	d. u.	1 óra	20 „
„ „	Bécs „	reggel	8 óra	20 „
„ „	„ „	estve	7 óra	30 „
„ „	Triest „	reggel	5 óra	25 „
„ „	„ „	délben	12 óra	52 „
„ „	Barcs „	d. u.	1 óra	44 „
„ „	„ „	este	7 óra	20 „

Bécsi pénzárfolyam, jan. 2.

5% metaliques 59.90; 5% nemz. kölcsön 65.10; 1860-ki álladalmi kölcsön 93.80; bankrészvények 6.77; hitelintézeti részvények 250. 30; London 118.85; ezüst ágio 116.75; arany darabja 5.66 5/10 k.

Heti naptár.

Január 3-tól 9-ig 1869.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hld ntj.
		1) Meghalván Herodes. Máté II. 19.—50.		
3	Vasárnap	C Genov. sz.	C Dániel	
4	Hétfő	Titus püsp	Izsb	
5	Kedd	Telezfór C	Simon	
6	Szerd.	Vizkereszt	Vizkereszt	
7	Csütörtök	Bálint, Nikolaus	Bálint	
8	Péntek	Ször. apát	Fodor	
9	Szombat	Julián vért.	Erős, Erko-	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Lógazdáknak

nélkülözhetlen.

Alulirt N. M. pálóczi urodalomban ménes- és lovász-mester czélul tűzém ki magamnak, hogy a lovak leggyakoribb külső betegségei ellen oly sikeres gyógyszert találjak fel, mely egyszersmind a ló lábainak elgyengülése ellen biztos óv és erősitő szer gyanánt szolgáljon,

Sok évi fáradságot nem kimélő kisérleteim és észleléseim nyomán sikerült végre oly gyógyszert vegytanilag összeállitanom, mely nem csak saját óhajtásomnak minden tekintetben megfelelt, hanem általa eszközölt gyógyitásaim folytán számos t. lótulajdonos teljes elismerését is kinyerte, s e részben bátorkodom nmlt. Gróf Hadik Béla ur, mlt. Gróf Sztáray Ferdinánd ur, t. Wékay Sándor ügyvéd, t. Körüskényi Ferdinánd esküdt, t. Royko Béla ügyvéd, t. Hlavaty János, t. Mokcsay Cájus, t. Mokcsay Ödön, t. Berzeviczy Árpád, Roth Dániel plébános, Hazay Ödön, t. Ujfalussy Mihály szolgabiró, t. Ringer András postamester, t. Sztankóczy Tamás, t. Tabódy Jenő esküdt, t. Ujfalussy Imre, t. Horváth György s több itt hely szűke miatt el nem soroiható tisztelt ló-tuldonos bizonyitványára hivetkozni.

Gyógyszerem a mellett, — hogy mint erősitő s a lábak elgyengülése ellen mint biztos **óvszer** a legkitünőbb, gyorsan és biztosan gyógyit **minden lovaknál előforduló külső betegséget**, nevezetesen mindenféle sántaságot, ugymint: lapoczkabénaság, inránduláa, ferde lépés következtében történt csuklyások s ránduláaok, csúz (rheumatismus), megerőltetések, láb-gyengeség, mindenféle daganatok, kereszt-bénaság, nyereg- és szerszámtörés, meredt láb, ütés, döfés és vágás következtében történt sebek stb. stb. s mindezt oly egyszerü eljárás mellett, hogy általa képessé tétetik minden lótulajdonos lovát gyorsan, biztosan s minden nagyobb költség nélkül minden külső betegségében meggyógyithatni.

Ennélfogva nem csekély szolgálatot vélek tenni a t. gazdaközönségnek, midőn ezen gyógyszerre becses figyelmét ezennel felhivom, s köztudomásra hozom, hogy az

„Gyógyfolyadék"

név alatt nálam Pálóczon mindenkor készen kapható.

Ara egy üvegnek	1 frt 50 kr.
3 üveg	4 „ 50 „
6 üveg	8 „ 50 „
9 üveg	12 „ 50 „
12 üveg	16 forint.

Egy üveg egy magyar itczét tartalmaz. A használat alkalmával minden itczo gyógy-folyadékból 7 itczo fog kikerülni, mert egy rész folyadék 6 rész vizzel fog vegyittetni. Levél általi megrendelések utánvétel mellett is eszközölhetők, azonban megjegyeztetik — miszerint küldeni csak 3-, 6-, 9- és 12 üveget lehet. — T. megrendelőknek a leggyakoribb kóresetek leirásával egybekapcsolt használati utasitás dij nélkül küldetik.

(204—3,1)

Szeretin Zsigmond
urodalmi ménes- és lovász-mester.
u. p. **Ungvár.** **Pálóczon.**

BOR és SER.

Alulirott tisztelettel jelenti az üzletbarátok és fogyasztó közönségnek, hogy

valódi soproni tiszta bor itczés üvegenként . . . . . 60 kr.
schwechati export-ázok ser . . . 30 kr.

bizományba adatik, a honnan a boros üveg 6 kr. és a seres üveg pedig 10 krjával visszaváltatik.

WEIN und BIER.

Der Gefertigte beehrt sich hiemit anzuzeigen, dass ihm von Geschäftsfreunden

echter Oedenburger Natur-Wein pr Halbe Flaschen . . . . . 60 kr.
Schwéchater Export-Lager-Bier . 30 kr.

auf Lager gegeben würden, wovon für die leeren Wein-Flaschen pr Stück 6 kr. und für die Bier-Flaschen 10 kr. rückvergütet werden.

(205 1)

Math. Neuberger
im Pressburger'schem Hause.

Politechnikai és gyakorlati találmányok.

Burgonya- és almahámozó gép, mely minden kiállitáson Párisban, London-ban és New-Yorkban az első jutalmat nyerte, minden tetszés szerint, papir vékony formában 60 darabot hámoz egy perez alatt; csekély ára nagy elterjedésre van számitva. Sulya másfél font. Ára 3.50 kr.

Igen fontos minden háztartásban a legujabban feltalált **fényesitő kenőcs**, melylyel mind ez ki a legkönnyebben s a legszebbenkif ényesitheti régi bútorait stb. 1 katulya ára, mely elég egy egész garniturára, 60 kr. Megjegyzendő még, hogy e kenőcs romlásnak soha sincs kitéve.

Fogtöltés, bárminemű, azonnal állandóan megszünik a berlini fogcseppek használatánál. A jótállás annyira biztos, hogy nemhasználás esetében a pén visszadatik, miért is e szernek egyetlen házban sem szabad hiányozni. 1 üveg ára 80 kr.

A legnagyobb megtakaritás minden ház gatdnál, kézművesnél és gazdánál az teresen ujjá alakitott angol patent **köszörülő gép** által (haszonálható minden vágó eszközhöz, ugyszintén fűvégmetszésére is) a legnagyobb könnyüséggel nehány másodperez alatt a legélesebbre köszörülhetni tompa metsző eszközöket, mint például ollót, kést, kaszát stb. Ez bizonyára minden háznál a legnélkülözhetlenebb és legszükségesebb tárgy, s ára oly czélszerű van szabva, hogy e kitünő gépet bárki is megszerezheti. 1 drb ára utmutatással együtt 80 kr

Ezüst fényesitő golyó, kitünő szer minden meghomályosult érez-tárgy ujjá és fényessé tételére, arany- és ezüstművesseknek nélkülözhetlen. Egy drb ára 10 kr.

Valamennyi óra regulatora a **regulált napóra** compassal, mindenkinek a legjobban ajánlható, mert e bizonyára pontos órával minden mechanicus órát megigazithatunk, 1 darab ára finoman fényesitve 25 kr.

Mosdó-por. E por alkalmazásánál megtakaritunk **időt, munkát és pénzt**, e mellett a legnagyobb előny még az, hogy a ruha sokkal jobban kiméltetik, mint közönséges készületnél. 1 fontos csomag ára 22 kr.

Amerikai patentirozott **biztositó zár**, kitünő szerkezetü s minden betörés ellen biztos. 1 db kisebb rendü ára 30, 40, 50 kr. 1 db nagyobb rendü 70, 90 kr. 1 frtig. 1 nagyobb két kulcsczal egész 10 frtig. 1 db utazóláskára való 25, 40—50 kr.

Gyakorlatiak a **nadrág-védők**, melyek a nadrágot rosz időjárásban az elpiszkolástól védik. — Egy pár ára 20 kr.

Angol **ollók** a legjobb acélból, 1 szabó-olló, a legfünomabb 25, 35, 45 kr. 1 sling-olló, a legfünomabb 20, 30 kr. 1 olló-láncz 10 kr.

Nagy előny nyujtanak a **egujabb gép-irónok**, megkiméltetünk az unalmas hegyezéstől, s biztosak lehetünk, hogy az ón hegye el nem törik. Egy db fába foglalva 10 kr. Csontba foglalva ára 15 kr. Tolltartóval és késsel 90 kr. 1 megtöltött tok, mely 3 hónapra elegendő, 10 kr. 1 db unioradirgummi ón és czink számára 5 krajczár.

Kitünő **fénymáz** kautschukkal vegyitve, hogy a bőrt tartóssá tegye. 1 katulya ára 15—30 kr.

Legujabb Ligroine zsebtüz-szerszám, a leggyakorlatibb a maga nemében, nem dohányzóknak is ajánlatos, közönséges tüzszerszám kellemes kis formájában egy lámpával egyesitve, mely nehány órai égőanyagot felvesz, ugy hogy gyakran előjövő alkalmakban hamar világot gyujthatni. — A csekély ár gyors terjedésre van számitva. 1 db. ára 50 kr.

Perzsiai hajnövesztő-szer, miáltal szürke hajak rögtön tetszés szerint barnára vagy feketére festhetők, és egyszersmind a természetes frissesége visszanyerik. Növényekből készitetik a tökéletesen ártalmatlan. 1 csomag utasitással együtt 2 frt.

Folyékony enyv. Minden háztartásban nélkülözhetlen, miáltal a különféle a háztartásban előjövő apróbb hibákat magunk igazithatjük. — Ez enyv évekig eltehető és hidegen alkalmazható. 1 üv. ára 25 kr.

Legujabb rozsdapor jótállással. — Minden rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből s más kelmékből, ugyszintén acél- és vastárgyakból. 1 csomag 35 kr.

Legjobb borotvakés-pasta. Ez által a borotvaköszörülés szükségtelen lesz. Egy katulya ára 25 kr.

A lábakat nedvességtől megóvni. Mindenkinek ajánlatos, mert ez az egészségnek szolgál. A Metzer-féle kitünő bőrkészitésmódnál, mely a bőrt láthatatlanná teszi, ugy hogy a hosszabb járkálás után a nedvességben a nedv behatása nem érezhető, és a czélnak legjobb mértékben eléggtétetik. Egy üveg ára 60 kr.

Angol bőrfénymáz. Minden bőrnek hajlékonyságot adni és egyszersmind fényesiteni. Egy kis üveg 25 kr., 1 nagy 45.

Általános tisztitó por, melylyel minden érczet, arany, ezüst, pakfong acél és rezet tisztitani és fényesitni lehet. Egy katulya ára 20 kr.

Párisi egyetemes ragasz, nemcsak az üveget, porczellánt, követ, tajtékot, fát stb. leggyorsabban akként megragasztani, hogy az elválhatlan legyen, hanem különfélék egyesitésére is, például fát érczczel, üveget porczellánnal stb., ugy hogy testté váljék. Pakétja ezen minden háznál nélkülözhetlen szernek csak 10 kr.

Ugyanezen ragasz, folyékony állapotban, igen kitünő, üv. 30 kr.

Levélpecsét-bélyegek, egyedül csak gyárunk képes ilyen árért dolgozni, melyek kényelmességük, olcsóságuk és biztos ragaszok miatt az ostyák és pecsétviasz felett előnnyel birnak, aranynyal 500 db 1 frt 20 kr, 1000 db 1 frt 60 kr.

Szabályzó, a tollat minden kézhez és papirhoz igazitani, — ugy, hogy ugyanazon tollal a legfünomabb és legvastagabb vonásokat lehet végbez vinni. 12 db 24 kr.

Valódi angol tollkések, 1 db két késsel 20, 30, 40 kr. 3 késsel, 50, 60 kr. legfünomabb 3 késsel 60, 70, 90 kr 1 frt, 4 késsel 80 kr. 1 frt, 1.20 kr.

Büvészeti festész. A legnagyobb könnyüséggel lehet egy perczben a legkülönbözőbb festményeket, ugymint csoportozatokat, virágfüzéreket, csokrokat, stb. mindenféle tárgyakra, kivétel nélkül, például fára, csontra, üvegre, bádogra, porczellánra, bőrre, kőre, papirra átvinni. Ezek alkalmasak mindenféle háziátgyak feldiszitésére, és különösen ajánlatosak iparosok számára. Darabja ily képeknek 1. 2, 3, 4, 5, 8, 10 kr. — Egy üveg átviteli lakk ára 20 kr, mely 500 db átvitelére elégséges.

Legfeleslőbb helyről szabadékozott méreg egerek, patkányok, hörcsögök, és vakandok kiirtására. Az eladás jótállás mellett történik. 1 nagy pléhszelencze 1 frt.

A **dió-olaj** a legjobb, hogy a haj ruganyosságában megtartassék és a világos vagy szürke haj sötétre festessék, a vegyészi készülékek mind ártalmasak. Van szerencsém a nagyérdemü közönséggel tudatni, hogy hamisitlan, friss, kétszeresen finomitott dióolajból raktáram van. Egy kis üvegecske ára 25 kr., nagyobb 45 kr.

Gyökeres szer a tyúkszemet legfeljebb 8 nap alatt nyomtalanul kiirtani. Ezen ujonnan feltalált szer felülmul minden eddigit, és ezért jótállás mellett adatik el. — 1 katulya használati utasitással együtt 60 kr.

Cs. kir. szab. pecsétszappan, mely bármi néven nevezendő pecsétet minden kelméből kivétel nélkül nehány pillanat alatt eltávolit. Ezen uj készitmény hatására nézve felülmul minden eddigi hasonló gyártmányt, minthogy a legkényesebb szint is sértetlenül hagyja, és azonnal megszáradva, szag nélkül marad. — A kesztyük tisztására is különösen ajánlható. 1 üvegecse ára utasitással együtt 40 kr.

Valódi átlátszó **glycerin-szappanok**, a legfünomabb illattal. — Egy közép nagyságu db ára 15, 20 kr, nagy 25 kr. 1 tégely valódi **létarajzok**, hajpomádé 30 kr. 1 db valódi **létarajfixstour** 30 kr. folyékony glycerinszappan 1 üveg 25 kr. glycerin **crème** az arcz tisztántartására, 1 üv. 45 kr., ugyszinte minden egyéb belés külföldi **illat- és toilettü-szerek** nagyválasztéka.

A kitünő szobapalló **fényesitő pasta** (mészkával) mely a pallónak a legszebb fényt kölcsönzi, s tartósságra nézve minden más eddigit felülmul. Egy katulya ára, mely elég egy szobára, 1 frt.

Szagtalan, viszáthatlan ágybetétek, az ágynemüek átázásának megtálására gyermekeknél, betegeknél vagy gyermekágyasoknál. 1 db ára 90 kr. 1.20, 1.50, 1.70 kr.

Legkipróbáltabb szer a svábbogarak **gyökeres kiirtására**. Egy katulya ára 25 kr. Egészen friss **fürösgyer**, mely minden alkalmatlan férget kiirt. 1 kis üv. ára 20 kr, nagy 25 kr. Valódi Hartmann-féle **peloska-irtószer**. E szer használatánál nemcsak a féreg lesz tökéletesen és örökre kiirtva, — hanem a további fészkelés is egészen megrátoltatik, miért is e szer az egyedüli e nemben. 1 üveg ára 30 kr.

Hogy t. vevőinket tévutakra vezessék, mindent elkövetnek, sőt még a czikkek hirdetésének irályát is utánozzák, figyelmeztetjük a közönséget, hogy az eredeti és valódi czikkek egyedül csak **TRAUGOTT FEITEL** áruházában, óvjegygyel ellátva, kapható. **Árjegyzék a raktárban található minden tárgyról lugyen adatik.**

TRAUGOTT FEITEL első ausztriai bizomány szállitó-üzlete Bécs, Kärntnerring Nr. 2, gegenüber dem Drasche-Haus.

Kereskedők és visszonteladók nagy engedményt nyernek.

(111 13,3)

Gyakorlati közlemények.

a népgazdászati korszellem részére

Ezen mechanikai ugynevezett örökös naptárak különösen pontos és csinosan kiállitva, a férfi és női órákon mint érmek viseltetnek, az egyik oldalon mechanismus által a nap és éjjél hosszát, a nap felkeltét és lementét, a másik oldalon a folyó hetet és hónapot mutatják. Egy darab valódilag aranyozott 45 kr. egyszerüen aranyozott 25 kr. egy drb. kösönséges 10 kr.

A varráshoz igen szükséges az ujon feltalált **varrótü-befüző gép**, melylyel a vak is egy perez alatt a legfinomabb varrótübe a szálat befüzheti. Egy tünagyságu szelencze ára csak 90 kr. 100 ang. szab. varrótü, mindegyik darab jobb acélból 20 kr.

Egy likacsos szerkezetü angol **fenő** minden a mai napig készitett találmányt a háttérbe szorit. A kés élét 3—4-szeri fenés után élessé teszi, a nélkül, hogy karczolna. Egy darab ára 30 kr.

Egyetemes hévmérőt és légmérőt ezüstözött lappal csinos tokban, házi szükségletre felfüggesztenü, vagy utazásra, bizonyára mindenki fog magának szerezni. Egy darab ára 35 kr. Szemüvegek és egyéb optikai tárgyak

Angol tollkés bessemeri acélból 2, 3 vagy 4 késsel. Csonttal 15, 20 kr. Gyöngyanyával 40 és 50 kr, pecsétnyomóval és két betüvel 60 kr, 1 db. gyöngyanya 4 kessel 1 frt 20 kr.

A **csodamadár** aranyozott érczből a kedves ifjuságnak most a legszebb mulatsága. A tavaszi énekesek dalait csalódásig utánozza. Egy darab ára 30 kr.

A végtelen **pipereszappan, illatszer** stb. raktárból különösen kiemelendő a valódi **átlátszó Glycerin-szappan** 1 igen nagy darab a magyar király sikerült arczképével 10 kr, 1 tuczat 1 frt

Egy **laterna magica** birtokában mindenki büvész. Egy diszes s egyuttal ifju és öregnek felvilágositó játékszer, mely 72 különféle nevezetes személyiségeket minden tetszés szerinti helyre büvöl, a társaságokban kedvesen fogadtatik, 1 db. a hozzátartozandókkal 80 kr, nagyobb 1 ft. 20 kr. még nagyobb Nr. 3, 1 frt 50 kr.

Egy kosárka illatszerekkel és szappanual megtöltve gyümölcsöket képeznek, háromféle nagyságban darabja 50, 70, 80 kr.

Egy gyürü uj aranyból 50 kr: Legujabb ékszer-tárgyak (nem bronz) dupla uj aranyból készitve.

Melltő, 1 db. csinos tokban, 30, 40, 60, 80 kr—1 frt.

1 pár fülfüggő fekete zománczczal aczél vagy tetszés szerint 35, 50, 80 kr. 1 frtig.

Csinos ajándék egy gyürü egyes aranyból minden db. megbélyegezve.

1 nő-gyür tetszés szerinti szinü kővel 1 frt 50 kr.

1 **női pecsét-gyürü** kővel 1 ft 80 kr.
1 férfi „ „ „ 2 ft — kr.
1 db. két betüvel vésve 3 ft 50 kr.
Legujabb betörés s tüzbiztos szab.

lakatok

1 db. kicsi . . . . . 50 kr.
1 db. nagy . . . . . 1 frt.

Csernyők, alpacca 2.40, félselyem 3.80, selyem 6 50, mindkettő fanyél és acél alappal 3 ft 80 kr.

Karpereczek tömör 1 drb. 1 frt 1 frt 50 krig.

Érmek, vésve, zománczozva 10, 20 40, 60 kr.

Óraláncczok, uj párisi 30, 50, 90 kr.

Nyak óraláncczok, zománcz gyürüvel diszesen kiállitva 1 frt 60 kr.

Aczél óraláncczok rövidek 10, 15, 30 kr. Nyaklánczok 30, 70, 90 kr.

1 pár kézelőgomb 25, 35, 40 kr.
1 db. mellgomb 3, 8, 15 kr.
1 db. gallérgomb, csont 3 kr, aranyozva 5 kr. gyöngyanya 9 kr.

Varróeszköz csinos bőrtádákban, mely áll 1 olló, gyüszü, tűtartó körömráspoly, fűző kés, lyuktágitó db. 60 kr. kétszer ilyen nagy 1 frt 20 kr. még csinosabb 3 ft.

Angol levélpapirok, minden tetszés szerinti név, betü vagy korona ingyen bepréselésével.

100 db nyolczad, velin fehér 45 kr.
100 „ ugyanaz 100 borit. 65 kr.
100 „ vastag duplán bordázva v. vonalozva 60 kr.
100 „ ugyanaz 100 borit. 1 ft 5 kr.
100 negyed velin 90 kr
100 „ vastag duplán bordázva v. vonalozva 95 kr.
100 „ nyolczad, csinos különféle szinből 60 kr.
100 „ ugyanaz, 100 szines boritékkal 1 frt 20 kr.
100 „ boriték belül zománczozva 55 kr.
100 db. angol levél divatos monogrammal 90 kr.
100 db. ugyanaz boritékkal 1 40 kr.
100 drb. látogató-jegy, egy perez alatt elkészitve 50 kr.

100 db mindkét oldalon fényezett, lithograph.-va pontosan készitve 90 kr.

A jegyeken 3 vagy 4 sór készithető anélkül, hogy többe kerülne.

1000 db jól mézgázott levélpecsétjegy aranyban nagysága tetszés szerint 1 frt 60 kr.

1000 db. legujabb, vörös mint a pecsétviasz 2 ft 50 kr.

1 skatulya betükkel 10 kr.
1 skatulya virágpecsétjegyekkel 10 kr.

Órák saját készitmény minden formában és nagyságban két évi jótállási jegygyel.

1 db. függő óra ar. czimmel 1.40.
1 db. ugyanaz ébresztővel 1.60.
1 db. „ porez. számlappal 1.60.
1 db. „ „ ébresztővel 1.80.
1 db. „ „ ütéssel 2.80.
1 db. ingaóra, szekrénye fényezett, 2 napig járó szerkezettel 10 ft.
1 db. utazó-óra, háznál is használható, ébresztővel 5.50.

Ezüst angol zsebórák 13 latos ezüstből, minden darab regulázva 1 drb. 4 rubinnal egy diszes uj aran lánczczal, melynek tológyürüje zománczczoxva van, 12 frt.

Albumok, kefék, fogkefék virágcserepek, gummilabdák, bronznemüek, levélnyomók, irónok, china-ezüst készletek, kanál, villa, kés, gyertya tartók, pakfong félék, fegyverek, keszlyük, legyezők, radrágtartók, gallérok, tüzszerszámok, kávé- thea es asztali teritékek, rajzeszközök, lakatok, továbbá igen nagy választéku gyermek-játék és társasági játékok stb. (170, 12—6)

Traugott Féltel

első ausztriai Magyarországnak ált. bizomány-szállitó üzlete, Bécs, Kärntnerstrasse 57. és Kaerntnerring 2. gegenüber dem Drasche-Hause.

A 19-ik évszázad egyik csodája!

ÆSTHETIN. (200-12,1)

Tiszta növényi szer az ősz haj eredeti, a megőszülés előtti színének visszanyerésére, annak a megőszüléstől s kieséstől mindenkorra való megóvására s a hajnövésnek feltünő módon előmozditására.

Ez állomány nem érczes, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerü alkalmazásu, a hajat nem rontja meg s szine nem változik. — Egy üveg ára 1 frt 50 kr., póstai elküldéssel 1 frt 60 kr. használati utasitással együtt. —

Ismét eladók tetemes százalékban részesülnek.

STARK J. fodrász
Josefstadt, Josefstädterstr. 76. sz. a. Bécsben.

Pesten **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz. a.

A „Med. Wochenschrift" birálata:

„Aesthetin"-nak nevezetik azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonlói felett azon előnynyel bir, hogy érczkeveréktől menten nemcsak kártékony befolyást nem gyakorol a hajtalajra, hanem erősitő vegyészeinél fogva a kellemest a hasznossal egybekötve, a hajat szépen szinezi s a kieséstől óvja. Minden ezzel tett kisérlet kiállotta a próbát, s a használat is igen kényelmes.

---

50 neue, bisher ungedruckte

Alexander Petőfi
von Theodor Opitz,

(173—2) Mitglieg der Kisfaludy-Gesellschaft.

Inhalt: Petőfi's Leben. Epische Dichtungen. Patriotische und revolutionäre Lyrik. 372 S. 8°. Preis: 2 fl. 80 kr.

Von Franz Deák erhielt Th. Opitz ein Schreiben ehrenvollster Anerkennung. — Vorräthig in Gross-Kanizsa, bei JOSEF WAJDITS.

revolutionäre Lieder enthaltend.

SCHLESINGER VILMOS (66—10)

VÁLTÓÜZLETE N.-KANIZSÁN,

minden nagy városban igen kedvelt sorsjegytársulatot itt is NAGY-KANIZSÁN megalakitotta.

Husz havi 5 forintnyi részletfizetés mellett azon kedvezményben részesit, hogy a jegybirtokosa **20** darab **1864**-diki állam-sorsjegy nyereményeire, melyek a társulat ideje tartalma alatt kisorsoltatnának, igényt tarthat; húsz hónapon át rendes befizetés után a résztvevő egy eredeti sorsjegy birtokába jut

Különösen: 1864-ki sorsjegy **9** huzására **5** frttal; Hitelsorsjegyre **8** huzásra **8** frttal; 1860-iki ötödre **6** frttal 3 huzásra és húsz hónap után a t. cz. résztvevők szelvényeikkel együtt 10 frt vissza fizetés mellett; Salmsorsjegynél **4** huzásra **2** frttal; Waldstein sorsjegyre **1** frt **40** krral **4** huzásra; Rudolf-sorsjegyért **4** huzásra **1** frttal és Clary sorsjegynél **4** huzásra **2** frttal részt vehetni.

A n. é. résztvevő közönséget tiszteleteljesen meghivja az e tekintetbeni megkivántató értekezlet végett váltóirodájába N.-Kanizsán a „ZÖLDFA" szálloda mellett.

Mindennemü kamatos és kamat nélküli állam- és kölcsönpapirok, földtehermentesitési kötelezvények, sorsjegyek és részvények gyüjteléke, szelvények, különféle bankjegyek, „ARANY" és „EZÜST" pénznemek be- és fölváltása.

„PHÖNIX"

biztositó társaság.

Az öt milló forint
kezességi tőkével biró

„PHÖNIX" biztositó társaság

nagykanizsai főügynökségének

ezennel van szerencséje a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, hogy

mindennemü biztositások

eszközlését teljesit.

A földterményekrei biztositásoknál tár[illegible] tetemesen leszállitott dijtételeket szab meg, valamint megengedi, hogy az egész biztositási dij — ha ez kivánatnék — csak aratás után fizettessék be.

A további előny — mely által a „Phönix" legnagyobb bizalmat vivott ki magának — a kár azonnali fölvételében és annak készpénzbeli haladéktalan kifizetésében rejlik.

Az itt elősorolt előnyök kapcsolatában alólirt főügynökség a jégkárok elleni biztositás eszközlésére legjobban ajánlja magát minden időben, ugy körülményesebb közlések tételére, valamint biztositási bevallások fölvételére hajlandó.

Nagy-Kanizsa, 1868. April. 24-dikén.

A nagykanizsai főügynökség:

LESSNER H.,
Irodája: kórház-utcza 510. sz. a.

(40—6)

A legnagyobb vászonruha-raktárban

váczi utcza YPSILANTI-hoz

Pesten.

Kaphatók a legolcsóbb árakon a legnagyobb választékban mindennemü kész fehérnemüek. férfiak, urak és gyermekek számára, ugymint:

20 ezer darabnál több **férfi ingek** rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 2 ft 50 kr., 3 ft, 3 ft 50 k, 4 ft, 4 ft 50 k, 5 ft, 5 ft 50 k, 6 ft, 6 ft 50 k, 7 ft, 8 ft, 10, 12 ft.

10 ezer darabnál több **szines férfi ingek**, ezer különböző mintában 1 ft 50, 1 ft 80 kr., 1 frt, 2 ft 50 kr, 3 ft.

Fehér madapolán-férfi-ingek, 1 ft 50 kr, 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50, 3 ft, 3 ft 50, 4 ft.

Férfi gatyák vászonból, magyar, félmagyar vagy francia mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft.

Női ingek vászonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft, bimezve 3 ft, 3 50 kr, 4 ft, 5 ft, 6 ft, 8 ft, 9 ft, schweizi és francia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft.

Női füző-vállak (Damen-Mieder) 1 ft 50 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.

Fiu-ingek vászonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 40 kr, 6 éves 1 ft 95 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.

Szines fiu-ingek, 4 éves 1 ft 10 kr, 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 25 kr, 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft 35 kr, 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft 60 kr, 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft 65 kr. 2 ft, 14 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 10 kr, 16 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 20 kr.

Mindennemü **téli alsó mellények, nadrágok, harisnyák** és egyéb téli czikkek férfiak és hölgyek számára, nagy választásban.

Főraktára a legjobb **amerikai krinolinnak** mindenféle szinben 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3—5 ftig.

Szines alsó-szoknyák. 4 frt 75 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft — 10 ftig.

És sok egyéb kész fehérnemü czikkek, melyekről az árjegyzék kivánatra bérmentesen elküldetik. — Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat **rumburgi, hollandi, és irlandi vásznakban**, vége 27 ft, 38 ft, 30 ft, 32 ft, 35 ft, 40—120 ftig.

Creas-vászon vége 12 ft. 12 ft 50 kr, 13 ft, 14 ft, 15 ft, 16 ft, 18 ft, 20—25 ftig.

Vászon zsebkendők, tuczatja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.

Törülközők, tuczatja 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12—20 ftig. (92—12,10)

Szines ágyi canavász, vége 9 ft, 10 ft, 11, 12 ft, 13—16 frtig.

Vászon-asztalkendők tuczatja 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 frt 50 kr, 8—12 ftig. — **Abroszok** minden nagyságban 6 személytől 24-ig. — **Asztali készletek** 6, 12, 18 és 24 személyre.

Nagy választás **ágyteritők, pique** és **tricot-paplanokból, kávés- és csemdge-kendőkből.**

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál fehérneműink roppant halmaza következtében oly helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb mennyiséget mindenkor készen szolgálthatjuk.

Küldeményeket minden irányban utánvétellel még a levél érkezte napján azonnal elküldünk és csomagolást nem számitunk, ugyszinte megrendelések leghamarább elkészittetnek.

Kollarits József és fiai.

ZERKOWITZ V. & A.

NAGY-KANIZSÁN

gyarmat-, festék- borkereskedése.

Felvállalnak bizományokat a bel- és külföld minden irányaiban.

Ezen fölül ajánlják mindennemü friss bel- és **külföldi ásványvizeket**

ugy

közvetlen hozatott **veres marha-só-**, valódi kufsteini s a legfinomabb portlandi **vizhatlan mesz** (cement) **RAKTÁRÁT.**

Ugyanitt van a nagy dohány-tőzsde (trafik) is. (67—9)

Tessék csak egy próbát tenni,

és az alább megjegyzett tárgyak meglepő olcsó áráról meg fog győződni.

Minden áru a legjobb minőségröli biztositás mellett adatik el.

Itt a legujabb gyakorlati fényüzési czikkeknek oly nagyszerü választék található minő Bécsben hasonló nem létezik; gondoskodva van itt fiatal és öregről, ugy hogy csekélységért szép és alkalmatos ajándékot nemcsak hölgyek és urak de még minden koru és állásu gyermekek számára ezerféle választékban találhatni.

Árjegyzékek mindenkinek a czime pontos megnevezés után ingyen és bérmentve megküldetik; nagyon előnyös tehát a vidéki t. c. lakosokra nézve, hogy egy ily példányt megszerezzenek, mintán abban nemcsak az ár, hanem minden a raktárban létező czikk pontos megnevezése is található. A szót-küldés utánvétel, vagy a pénz előleges beküldése mellett történik.

Legjobb gyártmányu különféle czikkek kivonata.

Francia levél-papirok.
minden kivánt név, betü vagy kosona ingyen nyomatásával.
ugy is db 8-ad finom fehér . . 45 kr.
„ „ „ angol, vonalzott . 65 „
„ „ „ reczés szinezett . 75 „
„ „ 4-ed finom fehér . . 85 „
„ „ „ angol vonalzott . 1 ft.
„ „ boriték 8-ad fehérre . 30 kr.
„ „ „ „ erős . . 50 „
„ „ „ „ szin., recz. 55 „
„ „ „ belől zománcos 60 „
„ „ finom gyászboriték . 80 „
„ „ boriték 4-ed fehérre . 50 „
„ „ „ „ erős papir. 65 „
2 csinos betü koronával a divatos többszinü nyomatban száz papirra 40 kr. száz boritékra 40 kr.

100 db. Látogató jegy.
Kettős fánymázu papiron, legfinomabb kőnyomat egy sor irással 1 ft.
ugyanilyen legfinom. fekete nyomással . . . . . 70 kr.
ugyanily. legfin. arany nyom. 90 kr.
minden következő sorért 10 kr. több.
Látogatójegyek, legfin. angol boru nyomattal, legujabb nemü betükkel, olcsóbb mint mindenütt
száz db. feh., kettősfenyü papir. 60 kr.

Réztollak.
1 tcst. ang. réztoll 12 legjobb fajban . . 10 kr.
12 tcst. ang. réztoll egy dobozban, fennebbi fajban . . . . 80 kr.
12 tcst. aluminium toll, biztositva rozsda ellen . . . . . 80 kr.
1 tuczat irón jó minőségü 10 15 25 35 45 kr.
1 tcst. tollnyel . . 10 15 20 30 kr.
Finomán vésett **pecsétnyomók** legszebb irással.
1 db két betűvel, finom nyéllel 50 kr.
Koronáért 30 kr. külön, egész nevek olcsón számittatnak.
Domborűnyomó prések névvel együtt legfinomabb 3 ft 50 kr.
Bélyeg (Stampiglia) bádogszekrénynyel, festék és ecsettel 4 50. 5 50.
A legujabb maga magát nedvesitő bélyeg, (Stampigla) a gép egyszeri nedvesitésével ezer lenyomatot készit. A leggyakorlottabb hivatalok és irodák számára 1 db legfin. vésű 6 ft 50 kr 7 ft 50 kr.
Legjobb minőségü, vastag ezüst lemezzel ellátott **China ezüst.**
jótállás 10 évi folytonos használat mellett 1 tct evőkanál 16 ft kávéskanál 9 ft, kés és villa 27 ft, 1 pár gyertyatartó 4 5 6 ft.
1 db tejmeritő 3. 3 ft 80 kr.
1 „ levesmeritő 5 ft 50, 6 ft 50.
1 tct késtartó, legszebb faj 9 ft.
Egyéb china-tárgyak gyári árért Ezen gyártmány szin és formában.

Szagtalan vizmentes hasonló modorra valódi ezüsthez ban van készitve. ágybavalók, nagyon ajánlhatók vizelők, gyermekek, betegek és gyermekasszony számára elháritják tökéletesen az átnedvesitést.

Nagy raktár gyermek- és társasjátékokban.
Bábok, dbja 5 10 15 20 30 krtól 2 ftig.
Különféle állatok 5 10 20 „ 1 „
Játéktárgyak dobozokban 10 20 30 50 krtól . . . . . 2 ftig.
Állatok, természet szerint elkészitve 50 krtól . . . . . 1—2 ftig.
Egyéb játéktárgyak ezer féle választékban 10 krtól . . . . 4 ftig.
Társasjátékok 30 50 krtól . 2 „
Az ismeretes roulette játékok en miniature 1 db 40 50 60 80 kr. 1 20. 1 ft 50.
Laterna magica, az ugynevezett varázslámpa, a legkellemesebb mulatságifjak és öregek számára, 1 db 12 kép. 65 85 kr 1 50, 2 3 4 5 ftig.
Könyvnyomdák tökéles betükkel és szerekkel, megnött gyermekeknek 85 kr 1 20, 1 80, 2 50, 3 4 5 ftig.
Angol szerszámládák, telve minden a házban szükségelt szerekkel, 1 láda 1 50, 2, 2 50, 4 ft, 1 kisebb gyermekek 25 30 60 80 kr 1 ft.
Megrendeléseknél játékokra kéretik a gyermek korát és a darab értékét megnevezni mely után a legalkalmatosabb választatik miután a választék roppant nagy.
Különféle játéktárgyak dobozokban száz féle választékban fi- és lánygyermekek számára, darabonkint 10 20 40 60 kr. 12 ftig.

Legfinomabb kautschuk-fésük.
1 fodoritó fésü 15 20 25 30 kr. 1 sürü fésü 20 25 30 kr. 1 nyelesfésü 25 30 35 kr. 1 tartófésü 30 40 50 kr. 1 zsebfésü 10 15 25 kr. 1 zsebfésü kefével 15 35 40 kr, 1 fejkefe 30 40 50 kr. 1 ftig. 1 ruhakefe 50 60 80 kr. 1 ftig 1 legfinomabb fogkefe 10 25 30 35 kr, körömkefék 25 30 45 kr.
Legjobb angol tollkések, dbja 25 35 45 60 80 kr. 1 ft, 1 ft 20 kr.
Előnyös zsebtüzszerszámok kanoczczal v. anélkül, dbja 20 30 40 60 kr.
Legujabb pénztárczák 20 40 60 80 kr. 1 frt, 1 ft 50, 2 ft.
Tárczák 60 80 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 ft.
Valódi tajték-szivar pipák és tartók legszebb foglalás és legfinomabb faragás dbja 50 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 4 5 frt.
Szivartáskák 30 50 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 2, 3 ft.
Tökéletesen ellátott dohányozási készletek valódi tajtékból borostyánkővel tokba, zsebbe való, a töltésszám szerint különböző szárak és pipákkal, tüzszerszámkanócz, szivarkészitők papiros s egyéb dohányzási készülettel, darabja 3 4 5 6 8 frt.
Selyem nyakravalók urak számára darabja fekete vagy szinezett 25 35 45 60 kr.
Divatos selyem-chardeok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 kr.
Legjobb nadrágtartók tartó és előnyös, párja angol czérnából 45 60 80 kr. selyemből 90 kr, 1 ft 20, 1 ft 50 kr.

Papirtárczák.
Egy szépen ellátott enveloppe különféle fényüzési papirok és boritékokkal telve dbja 25 35 50 60 80 kr, 1 frt.
Egy irótárcza ellátás nélkül 80 kr, 1 frt, 1 ft 50, 2 ft, tökéletes iró szerszámokkal 2 3 4 ft.

Fényképi albumok.
százszori válogatásban, saját gyártmány.
1 db 25 képre 35 50 80 kr 1 frt.
egy db 25 képre legfinomabbféle 1 ft 1 ft 50, 2 3 ft.
egy db 50 képre 60 80 kr, 1, 1 ft 20.
egy db 50 képre legfinomabbféle 1 ft 50, 2 3 4 5 ft.
egy db 100 képre 3 4 5 6 8 ft.
Gyári raktár rámákban, darabja 5 10 20 30 50 kr.

Különféle női necesseir-ek.
tökéletes varró-készlet dbja 60 80 kr. 1 2 3 4 5 frt a kiállitás minősége szerint.
Gyári raktár franczia szinházi látcsövekben dbja 3 4 5 6 8 10 ft, melyek a látművésznél dupla árnak.
Legszebben kiállitott női kézi tárczák bőrből és kelméből, dbja 1 ft 50, 2 ft, 2 ft 50, 3 4 5 ft

Legujabb ékszerek
legdivatosabb forma uj aranyból mely mindig az aranyszint megtartja és ezáltal a valódi ékszerhez a legámitóbban hasonlit.
Melltűk dbja 40 60 80 kr. 1, 1 50, 2 frt.
Fülbevalók, párja 60 80 kr. 1 ft 1 50, 2 frt.
Nyakérmek, dbja 20 25 35 50 65 kr.
Karpereczek dbja 50 kr. 1 1 50, 2 ft.
Tartofésük 80 kr, 1 1 ft 50, 2 3 ft.
Gyűrűk kövekkel 30 40 50 kr.
Óralánczok, rövidek 50 80 kr kr, 1 ft 1 frt 50.
Nyakláncz ok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50.
Gombostűk urak számára 20 40 50 60 kr.
Előing-gombok dbja 10 15 20 30 kr.
Ujj-gombok, dbja 5 10 kr.
Egész készületek előing és ujjgombokból legszebb kiállitás 50 80 kr 1 1 ft 50.
egy csomó óra-fityelék, nagyon csinosan összeállitva 60 80 kr. 1 ft.

A legdivatosb aczél-ékszer
összeállitva sok finoman köszörült ezüstaczélcsövekből.
Egy melltű 40 60 80 kr, 1 ft.
egy melltű ezüstbe foglalt 1 50, 2 3 ft.
egy pár fülbevaló 50 60 80 kr, 1 ft.
„ „ fülbevaló ezüstbe foglalt 1 50 2 3 3 50 kr.

Legfinomabban elkészült brillant-ékszer
maga a szakértő is ámittathatik ezáltal. Ezen ékszer valódi ezüstbe van ellátva, az utánzott csillárok a legfinomabban köszörült hegykristályból valók, a melyek élénk tüzét soha sem vesztik el; más drága kövek is ismerhetlenül vannak utánozva.
Egy melltű 4 5 6 ft.
„ pár fülbevaló 4 5 6 ft.
„ „ előing-gombok 2 50, 3 50, 4 ft 50 kr.
egy darab uri-tű 1 80, 2 80, 3 4 ft.
Brillant-gyűrűk aranyból 1 20, 1 50 2—3 frt.
Keresztek és szivek nyakdisz gyanánt 2 3 4 ft.

Gyászékszer.
fekete legszebb alak és igen tartós üvegjet, lava és bival-szaruból.
Egy melltű 20 30 50 80 kr. 1 ft.
„ pár fülbevaló 25 35 50 80 kr, 1 ft.
„ db karpereez 30 60 80 kr. 1 ft.
„ „ nyakhajtóka 50 80 kr, 1 rt.
„ rövid óralánez 15 30 60 kr.
„ nyakláncz 30 80 kr, 1 ft.
„ előing-gomb 4 kr.
„ pár uj gomb 15 20 30 40 kr.
„ tartó-fésű 20 40 60 80 kr.
Nagy gyár-raktár bel- és külföldi parfum szappan, olaj, hajkenőcs és egyéb pipere czikkekben.

Hihetetlen de mégis igazság.
Salón-órák broncz ból üvégfedél és alapzattal.
Egy db kis óra 2 frt.
„ „ középnagyságu 3 ft 20 kr.
„ „ nagy óra 2 ft 60 kr.
„ „ legnagyobb 4 ft 50 kr.
Csinos szobaórák porczellán czimlappal.
Egy db ütőmű nélkül 2 3 3 80 kr.
„ „ ütőművel 3 50, 4 50, 5 ft.
Ezen órák tartósságáért és jó járásáért kezesség vállaltatik.
Mindennemű megrendések átvétetnek s gyorsan és olcsón teljesittetnek.

Az első ausztriai bizományi üzlet.

A. FRIEDMANN Bécsben.

Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. a Dréhor sörcsarnok mellett.

[116—12,12]

„Halljuk a szép szót!“
„Rajta fiuk, vigadjunk!“

(187—5*)

Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

„Halljuk a szép szót!“

czimü magyar felköszöntő (toast) könyv, mely kötött és kötetlen mindennemü felköszöntést tartalmazván, díszes kiállitása és tömött tartalma, ugy hasznos és mulattató voltánál fogva az ifjuság figyelmébe különösen ajánlható. — A 150 lapra terjedő és 145 többnyire eredeti felköszöntést tartalmazó szines keménykötésü könyvnek ára 1 ft.

Továbbá megjelent

a dalkedvelő ifjuságnak különösen ajánlható

„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“

közkedvességü dalkönyv második javitott és tetemesen bővitett kiadása.

E nagy szorgalommal összeállitott mű közel 1000 válogatott dalt tartalmaz, és szines boritéku; csinos kiállitásánál fogva is kitünő, mondhatni: egyetlen a maga nemében. Az első kiállitás 2000 példánya igen rövid idő alatt elkelt, mi eléggé tanusitja, hogy méltó figyelmet érdemel. Ára az 530 lapra terjedő s díszesen kiállitott zsebkönyvnek 1.20 kr., dús aranynyomás- és aranyszegélylyel 1.80 kr.

Végre ugyanott megjelent

LENORMAND,

A HIRES GZIGÁNYNÓ IGAZMONDÓ VETŐKÁRTYÁJA

32 szinezett kártyával, magyar aláirással és szöveggel. — Ára 50 kr.

Mind a három Nagy-Kanizsán, Wajdits József könyvkereskedésében egyszerre véve, valamint utánvéttel együtt rendelve 2 frt 50 kr., és 10 példány után egy tiszteletpéldánynyal is szolgálok.

Minden postai utánvét mellett a megrendelő sziveskedjék bérmentes levélben az emlitett összeg egy harmadát mellékelni.

Uj könyvek,

melyek

WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében kaphatók:

A VÁLASZTÁSOK ELŐTT. Ára 2 forint.

VÁLASSZUK-E A TÖRVÉNYKEZÉSI TISZTVISELŐKET? Ára 2 frt.

„SZABAD EGYHÁZ A SZABAD ÁLLAMBAN.“ Williams Roger, ezen elv megteremtője s megtestesitője. Életrajzi vázlat. Irta Horváth Mihály. Ára 84 kr.

A NEMZETGAZDASÁGI ESZMÉK FEJLŐDÉSE, TÖRTÉNETE és befolyása közviszonyokra Magyarországon. Irta Kautz Gyula. Ára 4 frt 40 kr.

KOSSUTH LAJOS ujabb leveleire Horváth Mihály. Harmadik jutányos kiadás. Ára 50 kr.

LASSU VIZ PARTOT MOS. Regény. Irta Szabó Richárd, két kötet. Ára 2 forint.

NAPTÁRAK 1869-IK ÉVRE

legnagyobb választékban, különféle drakon.

RAJZMINTÁK,

az általánosan jeleseknek ismert Hermes-félék.

Olasz virágcsokor-papirosok,

a legdiszesebbek, kertészek számára.

FÉNYKÉP-ALBUMOK

igen díszesek, mesés olcsó áron.

Papirosok és egyéb irószerek

a legnagyobb választékban irodák számára, üzleti és magánhasználatra a legmérsékeltebb árakon ajánl

WAJDITS JÓZSEF,

könyvkereskedő Nagy-Kanizsán

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engelgasse Nro 2 in **Wien,** liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opernmelodien aus Czar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Seta Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn. (195—12,3)

Lohnendes Einkommen

für Geschäftsleute, namentlich für Inhaber von Droguen-, Materialwaaren-, Parfumerie-Geschäften und von Bade-Anstalten.

(201—1)

Bedürfniss halber werden Niederlagen meiner Hoffschen Malzfabrikate vergeben. Bewerber wollen gute Referenzen angeben, und sich auf das Blatt beziehen, wo sie diese Annonce gelesen haben.

Johann Hoff,

königl. Commissions-Rath und Hof-Lieferant in Berlin.

Central-Depot in Wien, Kärntnerring Nro 11.

Der Malz-Extract ist in Gr.-Kanizsa vorräthig bei Herrn Joh. Rosenberg & Jos. Welisch, Ad. Schwarz u. J. Sommer.

Életbiztositási

ügynökök,

kik megfelelő biztositékkal birnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozódhatni

Lenck Samunál

Sopronban.

(183—5)

Régi

pénzeket,

és mindennemü **arany, ezüst és drága-kövekkel kirakott régiségeket;** továbbá **gyöngyöket, szines köveket, aranyat, ezüstöt és ásványokat** vesz és cserél a legmagasabb áron a

régiségek és természetiek irodája

Pesten, Dorottyautcza a Lloyd épületben, 14. sz. a.

Bécsben Herren-Gasse No. 5.

hol egy nagyválasztéku raktár mindennemü régiségek, régi pénzek, gombok, övek és mente-kötőkből a legolcsóbb áron, ugyszintén egy nagy raktár ásványok, lepkék, bogarak, madárbőrök, tojások és üvegszemek is találhatók. Levelekre szivesen válaszszal és értesitéssel szolgálatik. (198—2)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa 1869. január 9-én. 2. szám. Nyolczadik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szer 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Nagy-Kanizsa, 1869. jan. 6.

(B-fl.) Három király napja a kath. világban szép emlékezetü levén, szabadjon gyenge tollammal egybehasonlitást tenni a mult és jelen között.

Hajdan e napot egyszerü, igénytelen helyen ünnepelték meg, magasztosan, ma a nagyszerüségben is kisszerüen; hajdan néhány egyénből álló családnak meglepő öröme kelt e napon a három király váratlan megjelenése miatt, ma a milliókból álló kath. világ alig tartja többnek, mint pihenő napnak, egyszerü ünnepnek; hajdan e napon a koronás fejedelmek hajoltak meg a szeplőtelen erény, a világszabadság gyenge virága, a hirben nagy, de testben erőtelen kisded előtt, ma — — —; hajdan hatalom nyujtott ajándékot szeretetből, kegyeletből, a sejtelem szeretetével, a lelki ihlettség kegyeletével a nagyreményü, nagyjövőjü kisdednek, ma nagyrészt nekünk kell tömjénezni a hatalomnak, hogy b é k é n legyünk.

Sajátságos! A legközelebbi magyar országgyülés működésének eredménye: kibékülés!

Kibékülés a hatalom- és nemzet között! Kibékülés csak ott lehet, hol egyik a másikat megsértette. Valjon, melyik sértette meg egymást mélyebben, fájdalmasabban? A nemzet, a magyar nemzet nem, mert a hatalmat ő teremtette s nem a hatalom a nemzetet!

Prometheusként szenvedett egy óriás évek hosszu során át, a nehéz lánczot emészteni kezdé az idő rozsdája; mielőtt a tehetetlenné s k i s d e d i gyöngévé vált óriás szabadulni kezdett volna, a jégfuvalmu hatalom meleg lehével közelgett feléje, s midőn felébredt, maga előtt látta a vezérlő három csillagot, a „h i t, r e m é n y s s z e r e t e t“ tündöklő csillagát fényleni; mosolylyal szemlélte, gyönyörrel nézte s üdvárasztólag hatott reá tapasztalni, hogy a hit csillaga, honszerelmének fénylő csillaga, mely szenvedéseinek közepette is sugáriban megfogyva bár, de megsemmisülve nem lett; a remény csillaga a hatalom képviselőjének jobb s áldásosb jövőt reménylő tekintetéből áll; a szeretet, a szeretet csillaga pedig a hölgyek legdicsőbbike, a jóság megtestesült angyala, szeretett királynénk áldást hintő szivjóságából áll.

Birunk tehát mi is három királyi fenséget, de nem elmulandó ajándékokkal, hanem századokra kiható becs és értékkel, ezek nem költöznek el, itt maradnak köztünk, csak higyjünk honszerelmünk érlelendő gyümölcseiben, reméljünk a koronázott király Isten szabad ege alatt szabadon tett esküjében, és szeressünk minden jót, nemest a bájos királyné utmutatásaival, szeressük egymást testvérileg, üzzük el a gyülölet ölő mérgét körünkből, hisz a sziv oly sokat megbir, az ész oly készséggel osztozik a sziv boldogitó érzetével s egész lényünk irtózik a kis-epe egymérvü keserüségétől!

Ne epéskedjünk a pártoskodás mindig romboló hatásvadászatában, mert egy második mohácsi nap könnyen elseperhet bennünket.

E szellemben éneklem s áldom én is

„Három királyok napját
Országunk egy istápját!“

A zsidó hitközségi elöljáróság első szabad választása Nagy-Kanizsán.

Nincs szándékomban itt a szabad választás mellett szót emelni, mert ezen fénycsillag, mely mint a polgári élet legdrágább kincse a nemzet java és üdvére alkotmányunk keretében nyolcz száz éven át ragyog még a politikai pártok heves küzdelmei által sem ingattathatik meg, nem szorul egyesek pártolására; nem is tartom szükségesnek az ujonan választott helybeli izraelita elöljáróságot gyenge szavaim által a szegények gyámolitására, a templomi isteni szolgálat dicsőitésére, a virágzó felekezeti fő- és al-reáltanoda pártolására és a kezelősége és ügyelősége alatt álló intézetek és egyleteket pártfogásába ajánlani, mert erről eléggé kezeskedik elismert jószivüsége, buzgósága, müveltsége a jó és nemes cselekedetek iránti hajlama, tapintatossága és bő tapasztalása; hanem specialiter az izraelitáknál még nem alkalmazott és itt először gyakorolt szabad választás, ennek buzditó ereje és tények által bebizonyitott serkentő hatásáról akarok szólni és a többi hitközségnek utánzásra ajánlani, mert a jó példa vonz.

Az eddig még rendezetlen állapotban levő egyházi ügyeknél, az izraelita elöljáróság megválasztására határozott szabály nem is létezhetett, és csak a fővárosban most ülésező congressusra bizatott a hitközségek általános, hazafias, a kor igényeinek megfelelő hitközségi szabályokat alkotni; miért is eltérve ez eddigi szokásban volt három évre való választástól, a mostani elöljáróság csak ideiglenesen egy évre választatott meg és pedig a szabad választás legtágasb terén. A hitközségi tisztviselők és tanárokon kivül, kik a haladó közönséghez méltóan most mindnyájan szavazati joggal ruháztattak föl a hitközség minden adózó tagja szavazó ivvel elláttatott, a betöltött ivek egy 15 tagból álló bizottmány által átvétettek, az aláirások azonnal bemetszettek és ezen bizottmány a fórabbi ur elnöklete alatt lelkiismeretesen megvizsgálta a szavazás eredményét, mely fényesen bebizonyitja, hogy a közbizalom csakugyan oly férfiakra esett, kiktől a hitközség minden osztályából összeállitva, bizton megvárhatjuk, hogy ezen mintahitközségnek fényét nemcsak a többi izr. hitközségek, hanem az egész haza javára elterjeszteni iparkodandik. Jogositnak pedig e szép reményre a választottak elismert képessége és buzgósága mellett következő már is mutatkozott tények.

Ujév napján, midőn a választás eredménye a tekintetes főbiró és megbizott Blau Pál megyei tiszt.esküdt urak jelenlétében a közgyülés tudtára adatott, a csaknem egyhangulag megválasztott köztiszteletü szeretett elnökünk Gutmann S. H. ur mélyen érzett szavakban tolmácsolá szive sugallatát, röviden körvonalozá teendőit és felkéré tiszttársait közös tevékenységre jelzé, hogy hitközségünk kiváló kegyelettel tartozik elődeinknek, kik fáradatlanul és bőkezüleg működtek a jótékony intézetek alapitásában, rendes szivemelő isteniszolgálatot rendeztek templomunkban oly korszakban, midőn ez hazai felekezetünknél nemcsak egészen ismeretlen volt, hanem a tulbuzgók által meggyülöltetett és akadályoztatott; iskolát szerveztek már 35 előtt, mely mai napig virágzik, melynek tanulói nemcsak az ország és a külföld tekintélyesb városaiban, mint Merkur zászlósai szerepelnek, hanem még az oceanon tul is ismeretesek; és gazdag hagyományokat alapitottak működésök és nevök örökitésére. Mi tehát könnyen nyughatnánk őseink e gazdag babérjain, hanem most a haladás korszakát éljük és ami csak 10 év előtt dicséretesen fennállt, azt most már a korszellemhez idomitni szükséges; ez irányban tüzöm ki működésemet és arra kérem kedves tiszttársaim közremüködését is. — A közönség megéljenezte a tapintatos elnököt és mi a közvéleménybe örömmel egyezvén még azzal bővitjük: Isten segitse nemes szándéka teljesitésében!

Rosenberg Ferencz ur, ki mint finom müveltségü és tapintatos férfiu köztiszteletben áll, válogatott szép velős szavakban kijelenté, miszerint nem kevésbbé hizelgő reá nézve, hogy ő most először is a szabad választás utján, tehát közbizalom által hivatott e polczra, és habár avatatlan a hitközség kezelési ügyében, bizik azért tapasztalt tiszttársiban, hogy elnézéssel lesznek irányában és a mennyire a jóakarat és gyenge tehetségei segitendi, oda fog működni, az előtte oly drága bizalmat továbbra is kérdemelni.

Walbach Mór megyei tiszteletbeli esküdt ur jeles szép magyar szónoklatban kifejezé örömét azon tiszteletért, miszerint a fönállott szokás ellen ő mint nőtlen ember közbizalom által méltatott a hitközségi elöljáróság közé választatni, a nélkül, hogy korteskedés vagy más eszközök által utána hajhászott volna, de sajnálja annál inkább, hogy bokros teendői részint nyilvános hivatása, részint pedig magány ügyei által annyi foglalkozással van elhalmozva, hogy ő itt kötelességének csak nehezen felelhetne meg, azért kénytelen lekészönni. De miután a közgyülés nagy lelkesedéssel kivánta és szigoruan ráállott, hogy hivatalát elvállalja sőt a főbiró ur is felszóllalt, hogy az alkotmányos életben kötelessége minden honpolgárnak a közbizalom által ráruházott hivatalt elvállalni W. M. ur a közönség köztetszésére kijelenté, hogy ámbár az emlitett oknál fogva el volt határozva semmi hivatalt többé el nem fogadni, de mindamellett meghajol a közakarat előtt és azon leend, hogy a benne helyzett bizalmat a hitközség javára továbbra is kiérdemelhesse.

Most hátra van még egy jeles a közönség előtt ismeretes szónok, kit a kalmárok módjára, azért hagytam hátra, hogy ennek velős, hazafias szónoklatával tudósitásomat füszerezzem, ez Pressburger Jakab orvostudor ur.

Pressburger orvostudor ur, ki általános szavazattal ujra megválasztatott az elöljáróság koszorujába mint iskolabizottmányi tag, hol 25 év óta az ifjuság javára működik, ékes szavakban megköszöné a benne helyzett bizalmat és kikéré az elnök ur és a közönségtől a szabadságot szombaton a rá következő napon az isteni szolgálat után néhány hazafias szavat e haladást kedvelő közönséghez intézni. Szombaton a közönség teljes számban összesereglett az imaházban kedvelt szónoka tiszteletére, hol az érdemdús tudor szép bevezetésben bocsánatot kérvén, hogy ő mint orvos e szent hajlékot, hol szokás szerint csak Isten igéi szoknak a szószékről hirdettetni, választotta barátságos intelmeire, azután pedig körülbelül következő hazafias szónoklatot intézte zengzetes kellemes hangon, az ékesszólás minden szabályai szerint, a buzgó közönséghez.

Kedves testvéreim! Mindnyájan keservesen éreztük a kényuralom sulyos igáját, midőn e haza polgárai minden Isten adta emberi jogtól megfosztva valának és ezer évi szent alkotmányunk fölött az ugynevezett „V e r w i r k u n g“ vala kitüzve; mi közös gyászt viseltünk, akkor keresztény testvéreinkkel, de annyival inkább örültünk és felvirradott bennünk is a remény csillaga, hogy testvéreink az alkotmány megszerzésével megcsonkitott becsületünket testvériesen helyreállitni kötelességüknek elismerendik. Kedves társaim! Nem is csalatkoztunk e lovagias magyar nemzetben helyzett bizalmunkban, mert a haza megosztja velünk jogait és a mi tudva van egyenjogositásunk minden vita nelkül még pedig a magas papság beleegyezésével törvénynyé emeltetett az országgyülés által, és bölcs atyai fejedelmünk által meg is szentesittetett. Igy tehát hála Isten és hála a dicső magyar nemzetnek, megsértett becsületünk ismét helyre állittatott. A becsület az emberi legdrágább kincse, melyről egy franczia nagy államférfiu igen helyesen azt mondá: „L' honneur c'est le bonheur.“ Uraim három fökelléket ismerek az emberi életben a hatalom, a gazdagság és a tudomány: de ezek is csak akkor válhatnak az emberiség hasznára és üdvére, ha a becsülettel együtt járnak, ezt fényesen bizonyitja felekezetünk majdnem két ezer éves szenvedése. A hatalom, melytől nemzetek reszketnek és bölcs kormányzó kezében dicső kellék, kifajul nyers erővé, ha oly kézbe kerül, hol a becsület hiányzik; ezt fényesen bebizonyitja a romaiak története. A gazdagság, a nagy

világ annyira imádott istene, mely dicsö és fényes, ha az emberiség gyámolitására fordittatik, mily nélkülözhetlen a jó intézetek alapitására, káros lesz a fukar kezében, kinél a becsület hiányzik és azt mint bálványát imádja.

A tudomány, az emberiség legszebb kincse, mely egyedül képes az embert az állati élet-ösvényéből kiemelni és öt egészen az angyalok rangjába helyezni, Isten ostorává válik, ha becsület hiányában a törvények megferditésére használtatik.

Ki tagadta vala a gazdagságot felekezetünktől, mely a kereskedést régi idők óta az országban csaknem egyedül üzte és virágzásnak inditotta; a tudományt is elegendöleg táplálta, mert arról tanuskodnak azon nagy foliánsok, melyekben a tudomány minden szakmájából gazdag források vannak letéve, ezen két fökellék együttvéve bizonyosan kivivhatta magának a harmadikat is, t. i. a hatalmat is, és mégis csak szenvedett felekezetünk, mert becsülete megsértetett és pedig csupán azért, mert más szertartásai vannak, sőt 2000 évig minden Isten adta emberi jogtól is megfosztattunk. De hála az égnek, századunk a fölvilágosodás kora, és igy nem gyülöl többé nemzet nemzetet azért, mert más nyelven fejezi ki a haza iránti szeretetet; és felekezet felekezetet, mert más módon imádja az örökkévalót, hanem simul nemzet nemzethez és felekezet felekezethez s igy nem is fogja többé senki a legdrágább kincset, a polgári jogot e kedves hazában tőlünk megtagadni, mert a lovagias nemzet egyhangulag elismerte és törvénybe iktatta, hanem követelheti igenis tőlünk, amit ugy hiszem magunk is a legnagyobb ragaszkodással ohajtunk, t. i. hogy polgári kötelességünket teljesitsük és e dicsö magyar nemzetben összeolvadjunk, hogy megmagyarosodjunk; — erről kivánok kissé bővebben szólani.

Uraim! Jól tudom, mily bű bájjal hangzik mindnyájunk előtt a hazai magyar nyelv, jól tudom azt is, mily igen vetélkedik az ifjuság, magát benne kitüntetni; de én azt kivánnám, hogy mint magyar honpolgárok kizárólag ezen társalogjunk, közlekedjünk és éljünk, de ezt nem azáltal vélem elérhetni, ha kényszert követnénk az öregeken és követelnök, hogy azonnal községünk zöld asztalánál az ügyek magyar nyelven tárgyaltassanak, — miáltal csak legjobb és tapasztalt ereinket elvesztenök, hanem biztosan elérhetjük azáltal, ha az iskoláinkban működő derék magyar tanitókat illőleg pártoljuk és ugy dijazzuk, hogy mindon anyagi gondtól montve benső hajlam és szeretettel ápolják a rájuk bizott csemeteinket, hogy azokból Isten segitségével oly törzsfát neveljenek, mely a nemzetnek lángoló erős hazafias tüzet nyujthassanak a haza javára és felekezetünk fényére; a szülőktől pedig csak az kivántatik, hogy az iskolában tanult magyar nyelvet, amennyire tőlük kitellik, odahaza a közlekedésben is gyakorolják gyermekeikkel.

Az elöljáróság meg is választotta köréből az iskolabizottmányt következő tudós férfiakból, névszerint: Walbach Jakab, Löwy József, Dr. Pressburger, Dr. Engel, Dr. Szukits és Halphen Lázár urakat; és igy bizton reméljük, hogy e jeles szónok hazafias szavai viszhangra találnak, nemcsak e tudományos iskola-bizottmány, hanem az egész jeles, hazafias, a nép minden osztályaiból választott elöljáróságnál is, és azzal zárom be a már hosszura is terjedt tudositásomat.

A magyarok Istene a legjobb sikerrrel koronázza működésteket a szegények gyámolitása és enyhitésére, és engedje őseink Istene, hogy iskolánk hazafias működése fényt áraszszon felekezetünkre a kedves haza javára és üdvére!

BARONKAY KÁROLY
izr. főelemi-tanitó.

Kivonat

a nagy-kanizsai választókerület független pártja bizottmányának f. 1869-ik évi január 8-án tartott ülése jegyzőkönyvéből.

Felemlittetett, hogy köztudomássá vállott, miszerint Sümeghy Ferencz volt országgyülési képviselő e hó 18-án tartja városunkba ünnepélyes bevonulását; hogy a volt országgyülési végzeményekről és az azon vallott elveiről a kerületnek számot adjon. — Miből azon kérdés merült fel, valjon e számoló közgyülésen, mely hirszerint nagy diszebéddel is összekötve leend, e párt megjelenjen-e? — mely kérdés felett élénk eszmecsere fejlődött ki, melyre nézve

Határoztatott:

Miután a volt zalai jobboldali képviselők választókerületeiket a volt országgyüléseni végzettekről, ugy az azon vallott elveikről nyomtatványilag már értesitettek, és ezáltal a volt képviselőnk eljárása előttünk eléggé ösmeretes; — tekintetbe véve, hogy ő szavazatával legtöbb izben oly irányt gyámolitott, — mely a mi elveinkkel ellenkezik s igy e számoló közgyülésen lehetetlen volna ezen nézetünk és meggyőződésünknek kifejezést nem adni, miből botrányos jelenetek fejlődhetnének, — ezek elkerülése tekintetéből, — e párt a számoló közgyülésen megjelenni nem fog; és a menynyire az ellenpárt részéről fogadtatása ünnepélyességekkel leend összekötve, ezeket ellentüntetésekkel ellensulyozni nem fogja. — Nehogy pedig ez elmaradásból azon következtetés vonathassék, mintha e párthoz tartozók a volt országgyülési képviselő előadását és eljárását meg nem jelenésükkel hallgatólag mindenekben helyeselnék; — e nézetünket tartalmazó fennebbi határozat a „Hon“ és „Hazánk“ czimü pesti ugy a helyben megjelenő „Zala-Somogyi Közlöny“-nek szives közzététel, — még is a volt országgyülési képviselőnek tudomás végett megküldendő.

kmf.

HORVÁTH JÁNOS
bizottmányi elnök.
ALBANICH JÓZSEF
bizottmányi jegyző.

Heti szemle.

Január 8-án 1869.

(B-fi.) Petrovits Lukács zágrábi püspök decz. 31-én éjjel szélhüdés következtében hirtelen meghalt. — Pesten 97 különféle társulat és egylet van. — Az osztrák-magyar katonai igazgatóság 17 területre osztatik; 10 osztrák és 7 magyar. — Budapest és környékén vasuthálózatot létesit a kormány. — Veszprémmegyében B. szolgabiró egy ártatlan leányt budalopási gyanuból megveretett s hajánál fogva felemeltette s ugy ejtették ismét le — e barbár tettért a szolgabiró hivatalától elmozdittatott s vád alá helyeztetett. — Nagy-Kőrös és Kecskeméten a napokban erős földrengés volt. — Ő Felségeik január 25 vagy 26-án két heti időtartamra Budára érkezendnek. — Xantus János jan. 2-án indult Triesztből Suezen át Ceylonba a keletázsiai expeditióhoz. — Napoleon császár 5 ezer frankot adott Miksa császár szobrára. — Gróf Károlyi István saját kérelmére Szatmármegye főispánságától felmentetett. — Petőfi születésének 4 év mulva 50 éves jubilaeumát ülvén meg, óhajtandó volna emlékszobra leleplezésével egybekapcsolni. — Henkeres községben egy veszett farkas 9 egyént mart meg. — A statárium Pestmegyében is kihirdettetett. — Haulik bibornok érsek veszélyesen beteg. — A magyaróvári felsőbb gazdasági tanintézet jan. 1-től fogva a magyar kir. kormány kezelése alá adaték. — Magyarország gabnakivitele 1867—8. évben 41,172,962 mérő volt. — Egy angol oly gépet talált fel, mely a tengeri vizet ihatóvá változtatja.

Hirek.

— Zala-Egerszeg. Városunk alkotmányos élete igen élénk, majdnem mindennap sorakozunk az estélyek kedvessé tétele végett elvrokon polgáraink értekezendők az e hóban leendő városi tisztujitás és rövid időre bekövetkezhető követválasztás czélhoz vezető békés módjai, különösen minden indulatoskodást és pártoskodást nélkülöző testvéries összetartásról.

Öröm ily körben lenni és hallani jeles polgáraink figyelmet ébresztő beszédeit a haza boldogsága és szent szabadsága fölött. — Alkotmányos jogaik gyakorlásában lelkes polgárai többsége hazánk nagy fiának elvét követik, azért oly követet léptettek föl, ki az elv szerint iparkodand hazánk megkezdett boldogságát teljességbe helyezni. — Lehe

TÁRCZA.

Mult és jelen.

Sötét éj... hulló csillagok.
Sürü tövis és gyér virág —
Ilyen volt az én életem,
Ilyen valál oh ifjuság!

Egy-egy boldog percz, mint futó
Csillag robbant föl éjemen,
Hogy tüntével a vak sötét
Majd annál rémesebb legyen.

S ha a virágért nyult kezem,
Mely illatával csábitott, —
Mérges töviseket talált,
S szurásuk szivemig hatott....

És mégis, lelkem szárnyai,
Mégis a multba szálljatok;
Kietlen bár, de éden az
— Ha a jelenre gondolok.

OLIVÉR.

Emma.

— Történelmi beszély. —

Bodrogi uram alacsony termetü szikár egyéniség volt, igénytelennek látszott, de azon megmagyarázhatlan dacz, bátorság, fonákság s parancsolás, mely vonásaira nyomva volt, arra gyanittatott, s nem roszul, miszerint nagy lelki erő lakik e kis emberben, — ha szabad igy neveznünk azon erőt, melylyel minden szavának oly sulyt tudott adni. — Másrészt vakmerő bátorsága, gyors ügyessége és tapfálékonysága, melylyel erősebb ellenein is letudta győzni, oly fölényt tulajdonittattak neki, melynek sokan alá vetették magokat. — Álnoksággal párosult fonáksága, melylyel terveit végrehajtani szokta, — mert minden bátorsága mellett sem igen szeretett ellenségo szeme közé nézni — nevét messze tájon hirhedté tevé,

Mondhatnánk még e sokoldalu, lényegében roszs jellemről sokat, de nem akarjuk beszélyünket érdekétől megfosztani, melyben e jellemet ugy is meg fogjuk ismerni minden részletében.

Keressük fel öt. —

Nem sokkal ezelőtt érkezett haza; a városban ugy mondták, hogy kalandozni volt, de merre járt, az mindenki előtt titok volt.

A főépület egyik szobájában találjuk egy nő társaságában. — Magas deli alak ez, gömbölyü tagokkal, kicsided kézzel s lábakkal, mely utóbiakat, a hosszu szoknya alatt szattyán czipő rejt magában. — Keletics vonásain, a hajtott sas orról, szemei tüzéről, s vékony de szinte megcsattanó ajkairól itélve, kéjes szenvedély kifejezése ül.

— Nos Marczikám — szólt a hölgy, ki a bagolyvári basa fölött bizonyos fölényt látszott gyakorolni — nincs-e igazam?

— Hogy ne volna kedves Emmám — felelt egész gyöngédséggel Márton, megfogva a hölgy kezeit — neked mindig igazad van. Igaz, hogy az én csillagom is letünhetik, azonban még nem tartok tőle, elég magasan áll, s történjék az mit legkevesebbé várnék, rólad feledkezni soha sem fogok.

— De igaz legyen ám — mond a hölgy fenyitőleg emelve bársony ujjacskáját Mártonra mig szemeiből az ifju heves vér tüze lángolt.

— S te kétkedhetel bennem?

— Nem — felelt a hölgy, s mintegy engesztelésül forró, hosszu csókot nyomott Márton ajkaira.

— Oh Emma — szólt szenvedélyes indulattal ez — mig te mellettem leszesz, boldognak kell lennem.

— A mig én is boldog leszek — tevé hozzá Emma, s aztán édes odaadással átölelték egymást, szivcik a szerelem lealacsonyitott érzetétől hevesebben dobogtak.

Hosszas ölelkezésökből kürt hang zavará fel öket.

— Jön valaki — szólt Emma, miközben Márton kifejlett karjai közül.

— Nem tudom ki jöhet váramba — szólt hideg közönynyel, — elsietek s a tudositással nehány percz mulva itt leszek.

— Elvárlak — mond Emma, kéjtől ragyogó tekintetet vetve a távozó után, kinek midőn léptei elhangzottak, a nő helyo kényelemmel vetö magát egy kerevetre, szemeit lezárta, piros ajkain mosoly lebegett.

Nem távozhatánk tőle anélkül, hogy egy pillantást ne vetnénk szellemére, midőn már a tündérien szép testet ismerjük.

Hah de mily különbség a kettő!

Láttátok-e a tengert csendes nyugalmában, midőn a leáldozó nap aranysugarai játszian törnek meg a habfodrokon, midőn egyetlen szellőcsapás nem érinti a végtelen, rezgő felületet mely az ég boltozatját, a nyugvó nappal, s a feljövő holddal visszatükrözi; ha igen, ugy gyönyörködhettetek a nagyszerü látványok legnagyszerübbikében: azonban gondoltatok-e arra, hogy e nagy elem mennyi részt rejt magában, hány embertársatok lelte sirját mélyében, — ha igen akkor lehet fogalmatok egy oly nőről, mint Emma volt.

Össze volt e lényen halmozva mind az anyatermészet egy nő testének ékül rendelt; de nem képzelhetünk tán oly rút, erkölcsökben alásülyedt lelket, mint a minő e szép testben lakott. — Nem volt fogalma — ó hogy is lehetetett volna! — az erkölcsi jóról, a valódi szépről.

Ismerve történetünk egyik Emmáját, hogy a másikkal is mielőbb találkoztassunk, három nappal vissza kell mennünk.

II.

Gyönyörüen állott be Baján 1526-ban egy májusi est. — A lég langyos volt; a hold ábrándos fénynyel öntö el a tájat; a csillagok álmosan pislogtak: csendes volt minden, csak a Duna lassu folyása zavará meg némileg a méla hallgatást.

Közel a királyi folyamhoz, egy csinos külsejü házba vezetnek lépteink. — Noha közel jár az idő már éjfélhez, lakóit mégis ébren találjuk; tán a kellemes idő birta öket a fennmaradásra? — azonban ne találgassunk, közelitsük meg öket. — Csak ketten vannak, s hölgyek, kiket mindjárt a kertben léptünkor felismerheténk. — A fiatalabb arczára egy pillantást vetve, feltünö hasonlatosságot ismerünk föl közte, és a bagolyvári basa. Emmája közt; termete szintén azon deli könnyüséget árulja el, melyet Emmáé arczát, lelkének tükrét kellene vizsgálnunk, hogy meggyőződjünk, vajjon nem tévesztő-e e hasonlatosság? azonban a hold gyenge világa ezt tennünk nem engedi.

A másik szintén magas lehetett valaha, azonban a kor összeejtö termetét, arczán meglátszott hogy szép hosszu időt élt már le.

— Nem tudom meddig érhetett atyád — szólt mély hangon az idősebb.

— Isten vezérelje lépteit! — felelt az ifjabb. — Erős kisérete van Budáig nem féltem, csak aztán ne érje valami baj.

— Majd megsegiti a jó Isten édes leányom, Miklósod is vele van, Isten után benne legjobban bizhatunk, ő el nem fogja hagyni atyádat a végveszélyben sem. S ha szerencsésen megjönnek a háboruból, megtartenk a lakodalmat.

A leány arcza pirult e szavakra, melyekben szerelme tárgyáról tétetett említés.

— Isten adja, de nem hiszem, hogy látni fogom öt még valaha.

— Gyermekies sejtelem, melynek nem hiszem hogy valami alapja volna.

— De igen van édes anyám: — hazánkban nincs összetartás, a nemzet pártokra van szakadva. Zápolya nagyobb ur mint a király, kinek nincs ereje feltartóztatni azon roppant erőt, melylyel a török hazánk ütni készül, s a főurak nem segitenek neki, azt hiszik a balgák, ha elveszik, ők lesznek urak a szegény hazában, mely — adja Isten, hogy csalatkozzam — utólsó perczeit éli.

— Igazad van Emmám, nem igen remélhetünk, mert kevés emberrel is sokat képes tenni, benne bizhatunk.

— S mit ő tehetni fog, kevés lesz a nagy erő ellen.

— Azonban mi gyenge némberek ugy sem fordithatunk a dolgon, mit törjük rajta fejünket. — Jól előre haladt már az éj, jöjj leányom nyugodjunk le.

Emma — mert igy hallottuk öt nevezni — szótlanul követé anyját, s elhagyták a kertet.

— György! kiáltott az udvaron ez.

— Tessék — volt rá a felelet.

— Ereszd szabadon a Tiszát!

— Nem kell neki a szabadság — felelt György.

— Mit mondasz? hisz tegnap még örült midőn elereszted a lánczról.

— Isten tudja nagyasszony, valami baja van a kenyeret sem fogadta el, olyan mintha meg akarna veszni.

— No akkor ne közelits feléje. Be kell zárni mindent; az Isten kegyelme óvjon meg bennünket minden bajtól!

Emma nagyot sóhajtott, s követve anyját, mindketten jó tágas szobába léptek, melynek pisla mécs kölcsönzött kétes világot.

Rövid búcsuzás után, milyen lefekvés előtt kivánható, — elváltak egymástól. — Emma egy kisebb szobába ment, melyben magasra felrakott nyoszolya dagadó fehér párnái s vánkosai vártak reá, — anyja pedig az elsőben maradt, melyben hálni szokott.

MILTÉNYI BÉLA.

(Folytatása köv.)

is hallani, pedig sokszor „Éljen Skublics István követünk. — Az ellenzéki párt szintén mozog követül Nagy Károlyt léptetvén föl. — Az emlitett gyakori polgári összejövetelek csaknem önképző körré vállnak. — Egyik polgár tudatja a másikkal hallás vagy olvasás után tudottakat; oly eszmecsere fejlődik ki köztük, hogy felkeltik egymás kebelében az olvasás utáni vágyat, mit eléggé bizonyit már azon körülmény, hogy városunk polgárainak számára több és többféle jó irányu hetilap jár, hála azonban az égnek, hogy az Ó nép!!! ezek közt oly ritka, mint a fehér holló. — Van is ennek észrevehető haszna, mert választó polgáraink lelkes önmeggyőződés szülte, nem pedig kortes-kedő beszédek győzte uton járnak.

Ezt egyedül alkotmányos országunk észrevehető szellemi haladásának tulajdonithatni. — Sajnos azonban, hogy vannak sokan, kik ezt lámpafény mellett se akarják belátni. — Hihetni azonban, hogy hovatovább, annál jobban fogják, ilyenek is feltalálni azon követésre méltó utat mely hazánk boldogsága a nép boldogsága.

— Zala-Egerszegen január hó 2-án esti 8 óra felé az ujvárosi utczában még nem tudhatni mi módon, tüz ütvén ki, két ház esett a lángok martalékául, nagy fáradtsággal, ügyes intézkedések mellett lehetett a 3-ikat, melybe a központi főbirói hivatal van elhelyezve, megmenteni.

A nem rég alakuló félben levő takarékpénztár teljesen megalakult s már a tisztviselők is meg vannak választva; kik közt Kovács Károly igazgató, Isóó Alajos ügyvédül választattak.

— Táncz vigalom. A nagy-kanizsai fiatalság által január 7-én rendezett táncz vigalom szép sikerrel tartatott meg. A rendezőség fáradhatlan volt s oly ügyességet tanusitott a csin s rend fentartásában, hogy e vigalom méltó dicséretére válik. Együtt volt Kanizsa város s vidéke szépsége, egy-kettő kivételével s átalában magyar szellem lengte át a diszes közönséget. Volt ugyan egy frakkos vitéz is jelen, de egy fecske nem tesz nyarat s megelégszünk a magyar érzelmüek átalános rosszalásával. A vigalom kedélyesen s vidámon folyt kivilágos kiviradtig. Óhajtjuk a tapintatos rendezőség többszöri ily rendü intézkedésének valósitását!

— A csurgói s taranyi uradalmi fiatalság febr. 1-én. Csurgón a „Daru" vendéglő ujonan átalakitott helyiségeiben zártkörü táncz vigalmat rendez, melynek tiszta jövedelme a csurgói épülő félben levő ref. egyház javára fog fordittatni.

— A nagy-kanizsai választókerület balpártja Martinkovits Károly főbiró urat léptető fel követjelöltül.

□ Sormáson a legközelebbi napokban két a korcsmában mulató ifju, — kik közül egyik alapos okot vélt fektetni gyanujában, hogy egy ottani lakós, édes anyjával tiltott szerelmi viszonyban él — a szerelmi kalandort annyira összeverte, hogy pár nap alatt meghalt.

— A déli vaspályatársaság Kanizsa-barcsi vonalán fekvő Gola nevezetü állomás a személy és teherforgalomra megnyittatók az ezen állomáson közlekedő vegyes vonatok egy perczig fognak meg állani.

— Ugyancsak a déli vaspályatársaság üzleti igazgatósága jelenti, hogy 20 vámfontig terjedő küldeménynél a gyorsvonati árszabály tetemesen leszállittatott.

— Kis-Kanizsán január 3-án délután 1 órakor tüz támadt, mely egy házat semmisitett meg.

— Valamint Zalamegye több pontján, ugy Nagy-Kanizsán is több izben tartatik meg a Deákpárt értekezlete, legujabban a megyei központi „Deákkör" egy népies nyelven irt „Szózatot" bocsátott ki, mely több ezer példányban nyomattatva, lapunk jövő számához mellékelve leend.

— A nagy-kanizsai városháza felépitése ujolag szőnyegre került s elhatároztatott annak mielőbbi felépitése. Erre nézve egy bizottmány neveztetett ki, melynek feladata leend költségvetést tenni s ez érdemben kimeritő jelentését mielőbb a városi tanács és képviselőtestülethez beadni. Óhajtandó is valóban, hogy ily gazdag kereskedelmi város hozzá méltó városházával birjon, mert a jelenlegi csak szégyenére válik.

— Az időjárás folyvást enyhe, s lassanként előcsalja a korai tavaszi virágokat, ugy a fák rügyeit, melyre aztán roppant kártékonyan hathat a valószinüleg beköszöntendő hideg s fagy.

— A kaposvári dalárda január 20-dikán Kaposvárott a „Korona" vendéglőben táncz vigalmat tart. Belépti dij 1 frt. — Jegyek előre válthatók Löw Mór és Stern Sámuel kereskedésökben.

— Czáfolat. Bollováry Ferencz urnak Alsó-Muraközből deczember 23-án az aligmult évben 52. szám alatt, lapjában tért engedvén, egész tisztelettel kérem a Muraközben létesitendő törvényszék kérelme tárgyában elfogadni im ez ellenészrevételeimet:

Czikkiró rosszul fogja fül bizottmányi tagságának minőségét, ő ugyan is megyei bizottmányi tag lévén, ugy vélekedik, hogy ezen magány ügyünkben is csak a bizottmányi tagok végezhettek, és hogy ezért őket mind egybehivni kellett volna, pedig nem ugy áll a dolog; mert ez ügy Muraköz összes lakósságának ügye, a siket-némák, árvák, férfiak, nők, ur és szolgáké, tehát nem a bizottmányi tagoké; azért, ha czikkét más, és nem egy muraközi olvassa, valóban nem tudja megérteni miért epekedik czikkiró ur „mint bizottmányi tag" hogy az értekezleten nem vőn részt? e csekély magyarázatért tehát bocsánat!

Hiányosnak nem találhatja az értekezlet határozatát;

Mert ő maga nem volt jelen, egy fecske pedig nyarat nem tévén, a történt határozatot nem veheti rosz néven, ha csak nem azért, mivel oly fecskék sorába hiszi magát tartozónak, a milyeknek a határozat folytán szerkesztett kérelemben érintetnek;

Mert meghivatott az értekezletre minden község, az elöljárók által, is külön az értelmiség, pedig czikkiró ur ide lévén sorolva, lelkére nem mondhatja, hogy külön meghivást szinte nem kapott;

Mert a meghivás folytán, a legtávolabb községek is megjelentek, miért, hogy czikkiró ur nem? alig tudom;

Mert ilykép hathatós számban megjelentünk elhiheti, hogy jól tudták miért jövünk egybe, és tudtuk határozat hozatali képességünket — megbirálni;

Mert ha mindez czikkiró ur szerint hiányos lett volna is (ámbátor a ki jelen nincs, nem is szemlélhet) midőn a szerkesztett kérelem czikkiró községe által számos aláirással láttatott el, ugy hiszem aggodalma ez által is megsemmisült;

Mert ha czikkiró ur nem irta alá azt, alig hiszem, hogy ezt latba venni, és a határozatot hiányosnak tekinteni lehetne;

Mert sem törvényes, sem törvénytelen választás oda nem kellett, elég lévén hozzá az akarat, ez pedig egyhangulag, és magasztosan nyilvánulván a határozat egy lélek és testtel hozatott.

A bizottmányi tagság jogeziméből görditett négy indoka czikkiró urnak tehát ezekből folyólag önkényt meggörbedt.

Anya megyénk jóváhagyását, és a törvényszék költségei felől való felvilágositását tartalmazó aggodalmaira, — mert e részben sulyositó okot hozott fel, — alig lehet alapos ellenokot fölhozni, ha csak thesist magunk nem állitunk, de ez elcsépelt tudomány is lévén, feleletül elég „hogy a vén czigány minden nap egy nótát felejt" a tettes megye pedig a pártfogás végett megkerestetett.

Az én gyenge felfogásom szerint nem Muraköz fizeti biráit, terhei tehát nagyobbak nem lehetnek, a fizetésnél azonban más terhe nem levén, czikkiró önvallomása szerint is a nyerendő törvényszék létéből reánk háromlandó előnyök szerfölött nagyok, és ha azokról nem volna teljes meggyőződése, olvassa a kérelmet, ámbár tudjuk, hogy meggyőződése azonos mienkkel, csak hogy bőre jobban viszket.

Az igaz, hogy Salamonok nem vagyunk, és ha kéveseli a kiképzettek számát czikkiró, azon könnyen segitünk, majd lesz a szomszédban.

Mi oka, hogy a 18. év alatt kevesen képezték magukat? nem szándékom kutatni, de czikkiró ur mégis miért maradt el annyire tőlünk hátra?

És hát épen az uj korszakban nőttek volna tudósok? ha szép számu régiekkel birunk, azokat még jobban szeretjük, kisérjen maga czikkiró is többször igy, talán belo választjuk — Orgona huzónak.

A mi nincs majd lesz, Zágrábból hoztuk mindig lelkészeinket, és a régiek is azok alatt képezték magukat, a miveltséget tehát nem itt kell keresgélni, és hogy igen derék lelkészeink vannak — kivévén a fecskéket — azt csak nem fogja tagadni?

Ha valaki lunaticus kórban szenved, az kis baj, s midőn czikkiró urnak is egyedül képzelődése keltene szivében bús fájdalmakat a törvényszék létesülendőjére: a dolog egyszerüen magyarázható, s mert a képzelődés bal fölfogása a valónak, kivánom ez uj évben czikkiró urnak, hogy jobban tanuljon magyarul, mert ép most van a törvényszékre alkalmas időnk, és besorozása lehetséges, mit az ügy befejezésül óhajt.

Dráskoveczen az 1869. évi január hó 2-án

LISZIÁK FERENCZ
ügyvéd.

Irodalom.

— A „Győri Közlöny" politikai lappá alakult s szerkesztője a deákpárti Némethy Ernő ügyvéd ur lőn.

— Berecz Antal szerkesztette természettudományi lapra elő lehet fizetni szerkesztőségünknél is félévre 2 frt, egész évre 3 frtjával megjelenik havonkint kétszer több képpel. A jeles lapot ajánljuk az ifjuság barátai szives figyelmébe, ajándékul alig lehetne jobbat megszerezni az ifjuság számára, mint ezt.

Nyilt tér.

Egy uri lakás Nagy-Kanizsán 5 szoba s mellékhelyiségeivel azonnal kiadandó.

☞ Melyről bővebben Wajdits József nagy kanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

Nyilt posta.

— N. Kaposvártt. Kohn Ignácz ur részére lapunk rendesen küldetik.

— A „válás emléke" jövend.

— Sz. A. Szombathely. Szives-n teljesitjük.

— N. A. Pécsett. Megkaptam; fogadd baráti kézszoritásomat azon igérettel, hogy kivánalmaidnak mindenkor pontosan megfelelendek. (Sz.)

— Kanizsaberkinek. Az igért czikkek szives beküldésére.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Piaczi heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, Január 8-án.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 4 frt, 15 kr. frt 85—86 fnt. 4 fr. 20 kr. 87—88 fts. 4 frt 50—60 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 50 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 70 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 35 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 75 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 10 kr. 67—68 fns. 2. frt. 15 kr. Kukoricza 2 frt 50 kr., 2 frt 55 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 90 kr. Zab 44—45 fns. 1 frt. 60 kr. 46—47 fns. 1 frt 70 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 50 kr. 60—65 fts 2 frt. 60 kr. Paszuly fehér 4 frt 10 kr. Paszuly, tarka 2 frt. 90 kr. Széna mázs. 2 frt. kr. Szalma 1 frt 25 kr.

Bécsi pénzárfolyam, jan. 9.

5% metaliques 61.—; 5% nemz. kölcsön 65.50; 1860-ki álladalmi kölcsön —.93; bankrészvények 6.84; hitelintézeti részvények 252.50; London 119.90; ezüst ágio 117.75; arany darabja 5.68 9/10 kr.

— A „HAZA" életbiztositó magyarbank folyó évi dec. havi üzletforgalmi kimutatása: Benyujtatott 924 db bevallás 870,400 frt tőkére, — — Lire, 20,000 frc., 4800 db ar. s 1000 frt ezüst; függőben maradt a mult hónapból: 873.634 frt tőkére; összesen 1.744.034 frt és 6300 db ar. 1000 frt ezüst, — — Lire és 750 franc. Ebből kiállittatott 554 darab halálesetére 571,040 frt tőke, 129 db. életesetére 159,100 frt tőke, 46 db tulélési csoportokba 28,080 frt tőke. 47 db ellenbiztositásra 28,380 frt tőke. függőben maradott 820,054 frt tőke, elutasittatott 137,380, 500 db ar. A bank működésének kezdete óta, t. i. mult év Sept. 1-től 1867. dec. hó végig az összes benyujtott bevallások összege: 16,581,946 frt, 6,300 db ar., 8800 tallér, 50,000 frc. 1000 frt ezüstbe és 5000 Lire.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra 22	perez.
„ „	„	estve	9 órakor.	
„ „	Bécs „	reggel	7 óra 15	perez.
„ „	„	estve	7 óra 45	„
„ „	Triest „	d. u.	1 óra 50	„
„ „	„	estve	9 óra 25	„
„ „	Barcs „	reggel	8 óra 56	„
„ „	„	délután	2 óra —	„
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra 6	„
„ „	„	d. u.	1 óra 20	„
„ „	Bécs „	reggel	8 óra 20	„
„ „	„	estve	7 óra 30	„
„ „	Triest „	reggel	5 óra 25	„
„ „	„	délben	12 óra 52	„
„ „	Barcs „	d. u.	1 óra 44	„
„ „	„	este	7 óra 20	„

Heti naptár.

Január 10-től 16-ig 1869.

Hó- és heti-nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Nap kelte
Kath. Ev. 2) Midőn Jézus 12 éves vala. Lukács II. 42—52.			
10	Vasárnap	C I Agath.	C I Ernő	[illegible]
11	Hétfő	Mathild, Tilda	Tilda	[illegible]
12	Kedd	Ern. p.	Jámbor	[illegible]
13	Szerd.	Veronika	Vidorka	[illegible]
14	Csütörtök	Bódog	Mór	[illegible]
15	Péntek	Rem. P. M.	Remete Pál	[illegible]
16	Szombat	Marczel	Győző	[illegible]

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

HERRN F. WERTHEIM & Cie.
Erste kais. königl. priv. Kassenfabrik hier!

Wien, am 30 December 1868.

Mit Bezug auf die von Journalen gebrachte Notiz über den **Raub einer Eisenbahn-Kasse auf der Station Halicz** (nicht Luzan) **der Lemberg, Czernovitz Eisenbahn,** gereicht es uns **zum Vergnügen,** Ihnen hiermit **zu bestättigen,** dass die **aus Ihrer Fabrik bezogene Kasse sich als vollkommen einbruchsicher bewährte,** da es den DIEBEN **trotz der angewandten** — und nach den **vorhandenen Spuren** zu schliessen **energischen Versuche nicht gelang** dieselbe zu **öffnen** oder das Schloss zu sprengen, wodurch der in **mehr als 10.000 fl. bestehende Inhalt der Kasse vollständig gerettet wurde.**

Die General-Direction
der k. k. priv. Lemberg- Czernovitz- Jassy-Eisenbahn-Gesellschaft.

(206—1) **OFFENHEIM m. p.**

A 19-ik évszázad egyik csodája!

ÆSTHETIN. (200-12,2)

Tiszta növényi szer az ősz haj eredeti, a megőszülés előtti szinének visszanyerésére, annak a megőszüléstől s kieséstől mindenkorra való megóvására s a hajnövésnek feltünő módon előmozditására.

Ez állomány nem érczes, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerü alkalmazásu, a hajat nem rontja meg a szine nem változik. — Egy üveg ára 1 frt 50 kr., póstai elküldéssel 1 frt 60 kr. használati utasitással együtt. — ☞ Ismét eladók tetemes százalékban részesülnek. ☜

STARK J. fodrász
Josefstadt, Josefstädterstr. 16. sz. a. Bécsben.
Pesten **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz. a.

A „Med. Wochenschrift" birálata:

„Aesthetin"-nak neveztetik azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonlói felett azon előnynyel bir, hogy érczkeveréktől menten nemcsak kártékony befolyást nem gyakorol a hajtalajra, hanem erősitő vegyészeinél fogva a kellemest a hasznossal egybekötve, a hajat szépen szinezi s a kieséstől óvja. Minden ezzel tett kisérlet kiállotta a próbát, s a használat is igen kényelmes.

Régi
pénzeket,

és mindennemü **arany, ezüst és drága-kövekkel kirakott régiségeket;** továbbá **gyöngyöket, szines köveket, aranyat, ezüstöt** és **ásványokat** vesz és cserél a legmagasabb áron a

régiségek és természetiek irodája

Pesten, Dorottyautcza a Lloyd épületben, 14. sz. a.
Bécsben Herren-Gasse No. 5.

hol egy nagyválasztékü raktár mindennemü régiségek, régi pénzek, gombok, övek és mente-kötőkből a legolcsóbb áron, ugyszintén egy nagy raktár ásványok, lepkék, bogarak, madárbőrök, tojások és üvegszemek is találhatók. Levelekre szivesen válaszszal és értesitéssel szolgáltatik. (198—3)

Gyakorlati találmányok!

Nagyjelentőségű minden háztartásnál az ungynevezett **„Polir-Pasta,“** mely által mindenki a legnagyobb könnyűséggel képes fényvesztett avult butordarabokat stb. kifényesiteni. Egy doboznyi anyag elegendő egy egész butorozat kifényesitésére; ára 80 kr. — Ehhez még megjegyzendő, hogy e Pasta

soha meg nem romlik.

Ezüst-tisztitó golyó, kitünő szer minden elhomályosult fém-tárgyak kifényesitésére, nélkülözhetlen az arány- és ezüst műveseknél. Egy drb. 10 kr.

Egy óra-szabályzó, vagyis egy pontos napóra delejtűvel mindenkinek ajánlható, mivel ezáltal mindennemű óra szabályozható. Egy drb 25 kr.

Mosó-por. Ezen por alkalmazása által időben, pénzben és munkában gazdálkodhatni. E mellett legnagyobb előnye, hogy a fehér nemű vele igen kimélhető. 1 font csomag ban 22 kr.

Amerikai biztonsági lakatok, kitünő szerkezetűek, biztosak feltörése ellen.

1 db kisebb faju 30, 40, 50 kr
„ „ nagyobb „ 70, 90 kr, 1 ft.
„ „ „ „ két kulcscsal 1 frt 10 kr.
1 db utitáskákra 25, 40, 50 kr.

Angol ollók a legjobb acélból, 1 db kiszabásra való olló 25, 35, 45 kr.
1 db. himzési olló 20, 30 kr.
„ „ ollólánez 10 kr.

Nagy előnynyel szolgálnak az uj gépirónok, használatuknál nincs szükség hegyezésre sem töréstől nem tarthatni.

1 db fanyélben 10 kr.
„ „ csontnyélben 15 kr.
„ „ tolltartóval és kössel 90 kr.
„ „ vakaró-gumi 5 kr.

Fogfájások ellen, bármily neműek azok, előnyösen használtatnak a berlini fogcseppek; e szer oly biztos, hogy ha nem használna, ára visszaadatik Egy üvegecsének ára 80 kr.

Gyakorlati nadrágvédők, melyek sáros időben a bemocskolódástól megvédik. 1 pár 20 kr.

Kitünő fénymáz kautsukkal vegyitve, hogy a bőrt tartósbbá tegyék. 1 frt 80 kr.

Eredeti Pompadour-Pasta.

A hires Pompadour asszonynak XV. Lajos udvarán volt egy szere, mely a világ előtt titokban maradt, melylyel ő magának az ifju kinézést, u. m. vidor szépségét és a bőr simaságát egész a késő öregségig megtartotta. Ezen recept később egy magas uricsalád birtokába jutott, melynek arcszépsége ma is a bámulat tárgya. Sikerült Rix orvostudornak ezen eddig titokban tartott receptet megszerezni, hogy az egész világ javára fordittathassék. Ezen fölülmulhatlan arcz-pastának eredménye minden várakozást fölülmul, miről számos bizonyitványok megtekintés végett t. c. közönség rendelkezésére állanak. Az egyetlen szer ez, mely minden arcz-foltokat, szeplőt, máj-foltot stb. gyorsan képes eltávolitani

Egy tégely ára útasitással együtt 1 frt 50 kr.

A legujabb ligroin-tüzi szerszám (zsebben hordható) a leggyakorlatiabb e nemben, nem dohányzók számára is ajánlatos, közönségel tüzi szerszám formájára, lámpával van egybekötve, mely néhány órára való gyuanyagot vesz fel, ugy hogy gyákran adódó alkalommal legolt világot lehet gyujtani. Ára csak a gyors elterjedése miatt tétetett ily olcsóra, t. i. egy db 60 kr.

Perzsiai hajfestőszer, mellyel az ősz hajat percz alatt barna és feketére festhetni, és egyuttal megóvja a természetes üdeségét. Növényekből készült és egészen ártatlan. Egy doboz utasitással 2 ft.

Folyékony enyv. Legnélkülözhetlenebb szer minden háztartásban, mert ennyel minden a házban előjövő javitásokat mindenki maga eszközölhetni, ezen enyv évekig eltartható és hidegen használható. Egy nagy üveg ára 25 kr.

Legujabb rozsdapor. Biztositott szer mindenféle rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből és minden másféle szövetekből szintugy vas- és acélszerekről. Egy csomag ára. 35 kr.

Legjobb borotva-kenőcs. Ezen kenőcs által a borotva köszörülése mellőztethetik. Egy doboz ára 25 kr.

Irótollak regulatorral. Alkalmazhatók minden kézhez és papirhoz, ugy hogy egy és ugyanazon tollal a legfinomabb és legvastagabb vonásokat lehet csinálni, 12 db 25 krért.

Hogy lábait megóvja a nedvességtől, erre gondja legyen mindenkinek, minthogy az egészséget fentartja. Ez eléretik a Metzgerféle bőr-sajtolmány által, mely a lábbelit puhává s áthatlanná teszi ugy, hogy a czipő, bármeddig taposta legyen is a vizes sarat, mégsem érezhetni benne nedvességet, 1 üvegecske ára 60 kr.

Angol bőr-fénymáz, mely a bőrnemünek eredeti lágyságát visszaadja és legszebb fényre hozza, egy kis üvegecske ára 25 kr, egy nagy üveg ára 42 kr.

Általános tisztitó-por, melylyel mindennemű érczet, aranyat, ezüstöt, bronzot, pakfongot, acélt és rezet tisztára tisztitani és fényesiteni lehet. Egy dobox ára 20 kr.

Párisi általános ragasz, melylyel nemcsak üveget, követ, tajtékot, fát stb. a leggyorsabban és állandóan meglehet ragasztani, úgy, hogy elválaszthatlan marad, hanem hogy minden egyesitve legyen, fát érczczel, üveget porcelannal stb. ugy összeragaszthatni, hogy egy testté lesz. Ezen minden háznál nélkülözhetlenül szükséges szerből egy dobozzal 10 kr. Ugyan e ragasz folyadékban, üvegbe szedve 30 kr.

Levé pecsétlő bélyegek, melyek kényelmesség, olcsóság és biztosságuk miatt is minden ostyánál v. viasznál előnyösbek. Legfinomabb és bármiféle névvel vagy czéggel és czimerrel vagy jegygyel ötszáz db 1 ft. 50 kr. ezer db 2 frt.

Villanyozott fogkefék. Ezekkel a fogakat minden fatapasz vagy fogpor nélkül, csupán hideg vizzel a legszebben fehéren, egészségesen és szag nélkül lehet tartani egyszerü dörgölés által. Hogy minél nagyobb legyen a kelendőség, dbja csakis 60 krra tétetett.

A legbiztosabb és legjobb szer minden alkalmatlan rovar elpusztitására kizárólag csak a friss perzsa rovarölő por egy üvegecske 18 kr., háromszor akkora 35 kr.

Valódi angol tollkések egy-egy két pengével 20, 30, 40 kr; 3 pengével 50—60 kr.; legfinomabb faj pengével 60, 70, 90 kr., 1 frt, 4 pengével 80 kr., 1 frt, 1 frt 20 kr.

Bűvös festészet. Egyperez alatt lehet mindenféle tárgyra kivétel nélkül p. fából, kőből, bádogból stb. való tárgyakra, legszebb aquarell festést állandóan átvezetni, ugyannyira, hogy a legügyesebb kéz által készitett festés gyanánt fog feltünni. Különösen ajánlható az iparosoknak, minthogy a tárgyakat igen csinosbitja és ajánlóvá teszi. Egy ily kép, mely virágcsokrokat, gyümölcsöket, tájképeket, állatfejeket, csoportozatokat vagy karikaturákat képez, kapható 2, 4, 6, 8, 10 krért, egy üveg átvezetési lakk elégséges 5száz képre 20 krért.

Legfelsőbb helyen szabadalmazott méreg egerek, patkányok, ürgék és hörcsögök kiirtására. Az eladás felelősségre történik. Egy nagy szelencze ára 1 frt.

A hajat élénk állapotban tartani, az őszt vagy szőkét barnára festeni legalkalmasabb a dió-olaj minden vegyi készitmények károsok. Van szerencsém a t. c. közönségnek jelentheti, hogy nálam friss, meghamisithatlan kétszer tisztitott dió-olaj kapható. Kis üveg 25 kr., nagy 45 kr.

Gyökeresszer, melylyel a tyukszemet 8 nap alatt ki lehet irtani. Ez ujabban feltalált szerek minden további dicséreto felesleges, minthogy garantia mellett árusitatnak. Egy dobozzal használati utasitással együtt 40 kr.

Cs. kir. szabadalm. Szaponinzsir-æther, melylyel néhány percz alatt minden néven nevezendő szenyfoltokat mindenféle kelmékből a legtisztábban kivesz. Ezen uj készitmény meghalad mindent, mi az ilyféle szerekben eddig létezett, minthogy még a legfinomabb és a legkényesebb szint is sértetlenül hagyja, mindjárt száraz és nem szagos. Ajánlható egyszersmind kesztyű tisztitására. Egy üveg használati itással 40 kr.

Valódi átlátszó **glycerin-szappan** a legfinomabb illatokkal. Egy középnagyságu darab ára 15, 20 kr. nagy darab 20 kr. Egy tégely valódi mar-zsir (Kammfett), hajkenőcs 30 kr. Egy darab mar-zsir bajuszpödrő 30 kr.; valamint minden más illat- és toilett-szerek bel- és külföldiek a legnagyobb választékban.

Cs. kir, szab. vizhatlan ágybetétve minden háztartásnak ajánlható kiválót különösen gyermekek, betegek és gyermekágyas nőknek nélkülözhetlen. 1 db 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 70 kr., 1 frt 80 kr.

FIGYELMEZTETÉS. Minthogy a nevezett czikkek meg is hamisittatnak, bátor vagyok figyelmeztetni az iránt, miszerint azok csakis a nevezett raktárban kaphatók.

Mindenféle bizományok elfogadtatnak és pontosan teljesittenek.

Árjegyzékek a kapható czikkekről ingyen szolgáltatnak.

Az első ausztirai bizományi üzlet A. FRIEDMANN Bécsben,
Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. alatt Dréher sörcsarnok mellett.

(115—12,12)

Anerkennung

seitens hoher Standespersonen und competente Aussprüche über die Heilwirkung echter **Hoff'**schen **Malz-Fabrikate** bei Brustkrankheit, Körperschwäche, chronischem Katarrh ꝛc. ꝛc.

Herrn **Johann Hoff's** Central-Depot in Wien, Kärntnerring Nro 11.

Fürst Blücher von Wahlstadt'sche Zuckerfabrick, Stauding, 30. April 1868. (Bestellung auf Malz-Extract.) Wöllersdorf, Dr. — Seine Exzellenz der General und Gouverneur Frh. von Gablenz äußerte: „Ich habe mich persönlich von der ausserordentlichen Heilkraft Ihrer Hoff'schen Malz-Fabricate überzeugt.“ Die preußischen Minister Graf von Bismarck, Herr v. d. Heidt, Exzellenzen, ebenso. (Der Letztere sagt: „So lassen den alle Ihre schönen Malz-Fabricate nichts zu wünschen übrig.“) Fürst Ottinger-Wallenstein schrieb: „Ich halte es für meine Menschenpflicht, die ausgezeichnet heilsame Wirkung des Hoff'schen Malz-Extracts öffentlich bekannt werden zu lassen.“ Se. Exzellenz der Staatsminister a. D. v. Elsner-Adelbori erkannte die ausgezeichnete Heilwirkung der Hoff'schen Malz-Fabricate in seinem Privat-Lazarethe. „Ihre Malz-Gesundheits-Chocolade“ — schreibt Dr. Raudnitz in Wien — „hat sich mit auffallenden Nutzen bei Körperschwäche, Brustkrankheit und chronischem Katarrh erprobt. Wer, wie ich, die Versuche machen wird, wird meine Angabe bewahrheitet finden.“ — Aus Paris: „Ein volles Jahr litt ich an einer chronischen Luftröhren Entzürdung, wodurch ich so abgeschwächt wurde, das ich Appetit und Schlaf gänzlich verlor. Herr Dr. Lucco — einer der berühmtesten Ärzte in Paris — rith mir Ihr Malz-Extract-Gesundheitsbier anzuwenden; diesem Rath, vor Allem aber Ihrem herrlichen Mittel verdanke ich meine volle Genesung. De Guillaume 21. rue de Londres.“

Viele Firmen offeriren **Malz-Extract. Wir ersuchen** daher das Publicum in seiner Interesse, alle Malz-Fabricate, die nicht den Namenszug **Johann Hoff** führen, zurück zu weisen. —

Dr. Ref.

Der Malz-Extract ist in Groß-Kanizsa vorräthig bei Johann Rosenberg & Josef Wellisch, Adolf Schwarz und Josef Sommer. (203—1)

Lógazdáknak
nélkülözhetlen.

Alulirt N. M. pálóczi urodalomban ménes- és lovász-mester czélul tűzém ki magamnak, hogy a lovak leggyakoribb külső betegségei ellen oly sikeres gyógyszert találjak fel, mely egyszersmind a ló lábainak elgyengülése ellen biztos óv és erősitő szer gyanánt is szolgáljon.

Sok évi fáradságot nem kimélő kisérleteim és észleléseim nyomán sikerült végre oly gyógyszert vegytanilag összeállitanom, mely nem csak saját ohajtásomnak minden tekintetben megfelelt, hanem általa eszközölt gyógyitásaim folytán számos t. lótulajdonos teljes elismerését is kinyerte, s e részben bátorkodom nmlt. Gróf Hadik Béla ur, mlt. Gróf Sztáray Ferdinánd ur, t. Wékay Sándor ügyvéd, t. Köröskényi Ferdinánd esküdt, t. Royko Béla ügyvéd, t. Hlavaty János, t. Mokcsay Cájus, t. Mokcsay Ödön, t. Berzovicsy Árpád, Roth Dániel plébános, Hazay Ödön, t. Ujfalussy Mihály szolgabiró, t. Ringer András postamester, t. Sztankóczy Tamás, t. Tabódy Jenő esküdt, t. Ujfalussy Imre, t. Horváth György s több itt hely szűke miatt el nem soroiható tisztelt ló-tuldonos bizonyitványára hivetkozni.

Gyógyszerem a mellett, — hogy mint **erősitő** s a lábak elgyengülése ellen mint biztos **óvszer** a legkitünőbb, gyorsan és biztosan gyógyit **minden lovaknál** előfordulló **külső betegséget**, nevezetesen mindenféle sántaságot, ugyanint a lapoczkabénaság, inrándulás, ferde lépés következtében történt csuklyások s rándulások, csúz (rheumatismus), megerőltetések, láb-gyengeség, mindenféle daganatok, kereszt-bénaság, nyereg- és czerszámtörés, meredt láb, ütés, döfés és vágás következtében történt sebek stb. stb. s mindezt oly egyszerü eljárás mellett, hogy általa képessé tétetik minden lótulajdonos lovát gyorsan, biztosan s minden nagyobb költség nélkül minden külső betegségében meggyógyithatni.

Ennélfogva nem csekély szolgálatot vélek tenni a t. gazdaközönségnek, midőn ezen gyógyszerre becses figyelmét ezennel felhivom, s köztudomásra hozom, hogy az

„Gyógyfolyadék“

név alatt nálam Pálóczon mindenkor készen kapható.

Ára egy üvegnek	1 frt 50 kr.
3 üveg	4 „ 50 „
6 üveg	8 „ 50 „
9 üveg	12 „ 50 „
12 üveg	16 forint.

Egy üveg egy magyar itczét tartalmaz. A használat alkalmával minden itczo gyógy-folyadékból 7 itczo fog kikerülni, mert egy rész folyadék 6 rész vizzel fog vegyittetni. Levél általi megrendelések utánvétel mellett is eszközölhetők, azonban megjegyeztetik — miszerint küldeni csak 3-, 6-, 9- és 12 üveget lehet. — T. megrendelőknek a leggyakoribb kóresetek leirásával egybekapcsolt használati utasitás dij nélkül küldetik.

(204—3,2)

Szeretin Zsigmond
urodalmi ménes- és lovász-mester
u. p. **Ungvár.** **Pálóczon.**

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engelgasse Nro 2 in **Wien,** liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opernmelodien aus Czar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Seta Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn. (195—12,4)

BOR és SER.

Alulirott tisztelettel jelenti az üzletbarátok és fogyasztó közönségnek, hogy

valódi sopróni tiszta bor itczés üvegenként . . . . . 60 kr.
schwechati export-ázok ser . . . 30 kr.

bizományba adatik, a honnan a boros üveg 6 kr. és a seres üveg pedig 10 krjával visszaváltatik.

WEIN und BIER.

Der Gefertigte beehrt sich hiemit anzuzeigen, dass ihm von Geschäftsfreunden

echter Oedenburger Natur-Wein pr Halbe Flaschen . . . . . 60 kr.
Schwechater Export-Lager-Bier . 30 kr.

auf Lager gegeben wurden, wovon für die leeren Wein-Flaschen pr Stück 6 kr. und für die Bier-Flaschen 10 kr. rückvergütet werden.

(205—2)

Math. Neuberger
im Pressburger'schen Hause.

A

„Szombathelyi Naptár“

kapható

Wajdits József

könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Egy példány ára **32** kr. (208—2,1)

4206/868

Árverési hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város törvszéke részéről közhirré tétetik, hogy Weiser J. C. felperes javára, Weiler Jakab itteni kereskedő elleni sommás perben hozott marasztaló itélet alapján m. évi decz. 30-án teljesitett végrehajtás alkalmával, lezálogolt és felbecsült, illetőleg felülfoglalt ingóságok, nevezetesen kalapok, sapkák, női téli öltönyök, bolti állványok, házi butorok stb. 800 frt tőke és járulékai behajtására e hó 11-ik napján reggeli 9 órakor kezdendő nyilvános árverés utján azonnali készpénz-fizetés mellett eladatni fognak, melyre a venni kivánók ezennel meghivatnak.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1869. évi Jan. 5-én.

WLASSICS EDE
kiküldött tanácsos.

(209—1)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa 1869. január. 16-án 3. szám. Nyolczadik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész ven. **Szerkesztöi iroda és kiadó hivatal:** WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve Egész évre - - 6 frt. — kr. Fél évre - - 3 „ — „ Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Mainz-m.-Frankfurt- és Basel ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgarthan: SACHSE & TÁRSA. Párisban: OPPELIK.

Balaton vidéke.

— Tájrajzi tanulmány. —

Magyarország gazdag, nagyszerü sajátságos tájakban: a földalakulás rombolva teremtö östörténetének megmerevedett emlékeit bámuljuk a regényes hegy-völgy s folyóvidékekkel ékes Kárpátok félholdjában, a hon roppant északi védfalában; a nyugodtabb, legujabb kori földképzés ép oly nagyszerü képzetét szemléljük földrészünk egyik legnagyobb s legtermékenyebb rónájában a Duna s Királyhágó közt, melynek bár egyforma képén tán csak a róna földi tud lelkesülni Petőfivel, tavaszkori száz meg száz négyszögmértföldnyi beláthatlan smaragdtengere, melyet a nyár hullámzo aranyfölületté változtat, nem nélkülöz minden szépséget. Szörnyüködve láttam az ország Saharáját is — mely kellö közepét foglalja el — a Kecskemét körüli futóhomok sivatagait.

A Duna jobb partja — a hajdani Pannonia, e három tájnemet mintegy kisebbitve s együttesen mutatja föl: ős sziklahegyeknek, melyek 1000—2000 láb körül magasodnak, vagy ujabb képzetü néhány száz lábnyi halomláncok válaszfalai közt számos kisebb nagyobb, hol szép egyenes s fekete földü, hol habos fölületü homokos, agyagos, átalában termékeny térségek terülnek el.

Azonban ritkán találni vidéket hazánkban, mely mint Balaton környéke annyi ősterészetü emléket tárna elénk s oly sok féle nemzeti s gazdászati érdekkel birna.

A „magyar tenger“ átalában igen hosszu négyszeghez hasonlitható, melynek szabályossága nagyobbrészt északfelöl belebb a partba lépö hegylábak, vagy fokok által valami négy helyen kissé el van változtatva, ugy, hogy a tó fölváltva tágul, s szorul s szélessége egyre változik, miként a következö pontokban föl van jegyezve:

keszthelyi tágulat	1 mértföld	
meszesgyöröki szorulat	½ mértföld	
szigligeti tágulat	1½ „	
badacsonyi szorulat	¼ „	nél több
boglári szorulat	⅔ „	
vörkuti tágulat	1⅙ „	
tihanyi szoros	⅙ „	

A tihanyi szoros fölötti kitágulása legszélesb részét képezi, mely Siófoknál másfél s valamivel tovább keletre 1⅔ mf-et tesz.

Hossza északkeleti irányu, a Bakonynyal egyenközü, és Kenesétől Fenékig mérve 10 mértföld.

Roppant tükre valamivel magasabb a közép Duna fölületénél, de evvel ezelött csak a Sió és Sárviz, mocsáros erei által volt fölületes érintkezésben, mi független fönségét nem veszélyezteté.

Azonban föllépett az ujkor közlekedési szelleme, s jónak látta a Balaton délpartja mentében vaspályát huzni, mely legalkalmasb vonalnak kinálkozott, ha némely mocsáros részeit alaposan kiszáritják. Kezdé tehát szabályozni Siót s Sárvizét, s összekapcsolni csatorna által ugy, hogy Siófoktól Bátaszékig kész meder legyen a Dunába huzó. Az után eret nyitott Siófoknál a balatoni óriás oldalán: bőszült morajjal bár, de a nehézség törvénye iránti kénytelen megadással lükteté ennek nagy szive hullámainak szinét az áruló éren keresztül a hatalmas folyam felé, jelentvén hódolatát a tengerkirály közvetlen biztosának.

Igy történt, hogy Balaton tava minden kiterjedésében tetemesen megfogyott: tükre több lábbal alábbszállt, ugy hogy sok helyt még magasb partjaitól is száz és több ölnyire visszahuzódott, s délparti lapályos birtokából, melyet számtalan tócsa, mocsár vagy nádas s vizes rét alakjában tartott elfoglalva, végképen kiszorult.

A gém s vadrécze szárnyas családjai vagy községe idegenkedve vették észre nádligetes lakásuk — és az uszó tanyájuk apadását s végre kiszáradását; boszankodva belébb huzódtak, sürüdésük által a szerencséjét sejtö vadásznak biztosb martalékául szolgálandók. Még rosszabbul jártak a halak, melyek a tó lecsapolásakor az elszigetelt mocsárokba szorultak; bezzeg gazdag volt itt az utolsó halászat: a falu örege-apraja ellepte a csekély vizet csónakon vagy gázolva; háló alig kellett, kosárral vagy épen marokkal lehetett szedni a töméntelen halsereget; de ez legalább tisztességes halhalállal mult ki; azonban, még csak azok jutottak iszonyu véginségre, melyek megmaradtak s darabig a kiapadó mocsár sarában vonagoltak, és aztán ennek száradásakor az ö légzésöknek ellenséges elemben a levegöben megfuladtak. Rothadó hullái pedig soká kifogyhatlan leg- és vilköneges gözöket fejtettek ki, melyek a levegöt kiállhatlan büzzel töltötték el az emberek s állatok egészségének romlására. — A nádasok és sásrétek nagyobbrészt kiszáradtak és mivel iszapos talajuk szerfelett termékeny földet igért, a gazda csakhamar sietett az utolsó nádaratást megtartani, s a tarlóra tüzet rakni, hogy a nádfajt onnan gyökerestől kiirtsa. Rendkivüli nagy pásztortüzekként lobogtak a nádmaradék lángjai a tavaszi vagy öszi est szürke egén, az idegen utast falut pusztitó tüzvésznek részvétteli hiszemében tartva, mig e vidékbeli társától a tünemény mivolta felett fölvilágositást nem nyert. — A keszthelyi fürdöház beljebb huzódott, s az egész Balaton legszebb s legnagyobbszerübb életjele a Kisfaludy Sándor gözös, mely már évtizedig megszokta a habos utat Keszthely, Füred s Siófok között kénytelen lett feladatának nagyobb s szebb részéről lemondani, s az utóbbi két hely közti révészi hivatással megelégedni, mig szerencsésb szárazföldi vetélytársa, mely egy nap alatt országokat jár be, pöffeszkedve nyargal végig az egész tó partján azon pár vassinen, melynek lerakhatása végett amaz annyi változást szenvedett.

Mindazáltal nem csupa vészt, pusztitást s kárt okozott a Balaton lecsapolása: eltekintve a föczél elérésétől, mely nemzetgazdászati szempontból egymagában fölér az érintett károkkal, a mocsáros oldalak kiszáritása által érdemes gazdászati mellékczélok is érettek el: a halász elvesztett örökségét a gazdászati rendszerben ugyis jóval magasban álló földmivelö vette át ezer meg ezer holdban, s rövid idö s munka után buja réttö, majdan termékeny gabnaföldde változtatja; mert csak a nagy tó szabályozása után, mely az elött kénye szerint árasztotta el az alsó zalai, hévvizi, kiskomáromi, vidi, marczali, lengyeltóti, tári, siói s a többi balatonközi kis völgyeket, lehetett ezeknek csatornázására gondolni. Végre a pocsányos helyek kiszáradása az egészségi ügyre is jótékonyan fog hatni, mi már is sok helyen az elöbb állandó váltóláz ritkulásában bizonyodik.

Bármily érdekes nemzetgazdászati tanulmányul szolgálna az érintett viszonyok tüzetes megvizsgálása s fejtegetése, e soroknak az nem lehet föladata: mi megelégedtünk azokra futó tekintetet vetni.

Igy is nagy tó maradt Balaton, ugy hogy e tekintetben tultesz az alpesek közt és körül elterülö legnagyobb tavakon, s csak a roppant nanparti s skandinávi tengermelléki tavaktól mulatik felül. Nagytói élete sem szenvedett lényeges csorbát: ha járatlanná vált a gözös keszthelyi vizpályája, némikép pótolja e hiányt a Keszthelyen nem rég alakult regatta; a fürdöházak egyre szaporodnak s gyarapodnak partjain, a fogas, állitólag a Balaton kizárólagos hala is megélhet még benne, s Bécs s Pest halpiaczai tudják, hogy ujabb időben inkább nevekedtek mint fogytak balatoni e nemü küldeményeik.

Mindazáltal meg kell jegyeznünk, hogy épen a legujabb időben sok panasz hallatszik a balatoni halászat esztelen uzsorás kezelése ellen, mely a tavat e tekintetben rövid idön elszegényedéssel fenyegeti.

Vizrajzi területe, mely nyugat felé a Kerka és Rábáéval, észak felé a Rába és Marczaléval, keletre a Sárvizével, délre pedig a Kaposéval (Koppány által) és a Drávéval határos, aránylag igen kicsiny, mert ötször alig mulja felül a tó felületét. Csak egy folyó a 15 mfldnyi Zala, mely alsó részeiben igen lassu és a tó délnyugoti táját, hol belé sompolyog, még mindig igen mocsárossá teszi, tartozik hozzá. A hegyekröl és halmokról lecsurgó eső, és olvadó hó időnkénti patakok, vagy csatornák által nevelik vizét.

Számos kis forrás vékony érben iparkodik hozzá, vagy bugyog föl önkebléből: azok között csak a bősége, hévmérséke s kénkőnek tartalma miatt gyógyfürdöi érdemre jutott Hévviz nevezetes, mely Keszthelytöl é. k. irányban ½ mfldre egy völgynek lapályos közepén buzog föl néhány ezer négyszögölnyi tó fenekéből melyet képez, s melyben a deszkából s gerendából készült fürdöház áll a parttal hidak által összekapcsolva.

A nagy tó északi oldalát nyugotról kezdve a keszthely-rezi tömeges homok s mészkö-hegyláncz, mely meredek északi rezivári fokával 216°-ra emelkedik, majdan keletfelé a hazában páratlan ösi vulkánok csoportja s végre a Bakony rengeteg erdöhegyei keritik, s ott hol lábaik a tóba fenekelnek meredek partot képeznek;

nyugoti határán a Zala alsó folyóvidéke terül el, mely valamint a délpart is néhány mfldnyi hosszu északi s déli irányu párhuzamos halomláncokból áll, melyek a tó felé hajló völgyeket zárnak magok közé;

keletre rendetlen apró halmu magas sikság terjed el a Dunáig.

Az emlitett ösvulkánok, párhuzamos halomláncok a Balaton tükrével képezik a táj sajátságos jellemét s ezenkül földtani szempontból is különös figyelmét érdemelnek. —

Sürü erdök — tölgyesek, bükkösök, gyertyán s szilfajok majdnem járhatlanokká teszik a bensöbb északi hegyrészeket s a tó déli mentében is oly gyakori kisebb nagyobb jóban levésbbé összefüggö csoportokat képeznek, hogy a nemes vad ezen roppant kiterjedésü honában a zala-somogyi duhajoknak is biztos menedéke s bujdosó helye akad az esztergomi s tolnai Dunáig s a Drávái átalában.

Ország s részben világhirü borokat termö szőlők boritják az ösvulkánok többjeit, főkép Badacsonyt, Somlót, Szent-Györgyöt valamint a rezi-, keszthely-, diási-, s a többi tömeges mész- s homokkö-hegyek, nem különben a Balaton nyugati s déli part agyagos halomláncok lejtőit, melyeknek számtalan részint nagyszerü présházaiban ősz zel „az öröm vig dala harsog.“

De a tájrajzolónak nem lehet föladata (s nem is volna képessége) e vidéknek földismo s gazdászattani viszonyait bensöbben tárgyalni.

Midőn ezt természetes s hivatott vizsgálójára, a keszthelyi iskolára hagyjuk, a megkezdett ritka könnyü körvonalokkal folytatjuk képünk másolását.

BÁCSKAI KÁROLY.

(Folytatása köv.)

Néhány szó hazai lótenyésztésünkhöz.

Midőn hálával mondhatjuk, hogy a haladás s müvelödés azon korszakában élünk, melyben kedves hazánk s nemzetünk anyagi s szellemileg virágzásnak indult, — talán időszerü is leend hazai lótenyésztésünk érdekében is valamit mondani.

Hazánk földmivelö s állattenyésztö ország levén, mégis hazai állattenyésztésünket csak némileg figyelemmel kisérjük, sajnosan tapasztaljuk, hogy lótenyésztésünk — habár arra a magas kormány eddigi katonai felügyelete — kezelése mellett évenként igen nagy összegeket költött — mégis igen elhagyatott, s a közczélnak — óhajnak meg nem felelö helyzetben sinlödik, mint ezt, különösen hazánk alföldi megyéiben tapasztalhatjuk, s igy óhajtandó s halaszthatlan, hogy a jelen hazai önkormányzatunk rend-

(Szerkesztöségi példány.)

szerében a magas magyar kormányunk hazánk jobbléte s érdekében ezen bajunkat is orvosolja, s nem is kételkedünk, hogy az országos s megyei gazdászati egyleteink ezen hazai közös érdekben a lehetségest megfogják tenni, miszerint hazai lótenyésztésünk emelkedjék, s hogy tenyésztett állatjaink a nemesités által értékesedjenek; — valóban sajnálattal kell tapasztalnunk — szemlélnünk több alföldi megyében a nagy számu, de elkorcsosodott — elfajult — eltorzult, jó magyarfaju lovainkat, melyeken — daczára eltorzult s elsanyargatott szervezetüknek — mégis felismerhetjük a jeles keleti származást, s nemes jó vért, — igen nagy számban találjuk, mondom magyar faju lovainkat de értéktelenek; sajnálandó még maga az egyszerü földmives mint tenyésztő is, midőn egy csikót 2—3 éven által nagy fáradsággal s költséggel fölnevel, s nevel egy csekély 40—50 frt értékü állatot, holott csaknem ugyanazon fáradság s költséggel egy 200—300—400 frt értékü állatot is nevelhetne; — ha a magas kormány a halaszthatlan szükséges intézkedéseket megteendi, hogy a lótenyésztés s nemesités szigoru ellenőrködés mellett, a kellő mérvben terjesztetik — emeltetik, s ezzel minden nemtelen faju mén a hágatástól kizáratik, hiszem, hogy az állattenyésztő t. közönség hálával fogja beismerni a lótenyésztés s nemesitésre irányzott, habár költséges, de szükséges intézkedések megbecsülhetlen jó voltát.

A tenyésztés s nemesitésre választandó méneket, s tenyész kanczákat illetőleg igen sokat kellene elősorolni, de ez alkalommal csak röviden akarván szólni, csak a következő főbb feladatokat érintem:

A lótenyésztőnek szükséges meghatározni: mi czélra akar tenyészteni? t. i. gyors mozgás s futásra, vagy tehervontatásra, vagy pedig értékességre azaz: eladásra; — ez meglevén határozva választhatjuk kitüzött czélunk szerint: a tehervontatásra az alkalmasabb petyhült szervezetü nyugoti lovakat, — a gyors mozgás — futásra vagy értékességre az alkalmasabb szilárd, szervezetü keleti származásu mén és kancza lovakat; — a választásnál a fajrokonságra nagy figyelmet kell forditanunk, miután tudjuk azt, hogy ha két idegen származásu — faju lovat — pl. a keleti és nyugoti fajt — egymással keresztöztetjük, a kitüzött nemesitési czélunkat nehezen érjük el, s ha elérjük is, a nemzedékekben az éghajlati — helyiviszonyok, s az életföltételek befolyása következtében igen gyakran vissza fajulást s elkorcsodást fogunk tapasztalni.

Ezen természeti hajlam s tulajdonságok folytán én is főbb állattenyésztési szakegyénekkel igen egyetértek, midőn a mi jó vérü s tulajdonsága csak elkorcsosodott hazai magyar faju lovaink nemesitésére mint keleti származásuhoz a vele fajrokon arab fajlovat ajánlom, melyek között mint fajrokonok között a vissza s elkorcsosodástól keveset tarthatunk, mert e két faj közötti párositás csak vérfelfrissités leend.

Azonban ha ezen tapasztalatokon alapult s természet szabta törvényeket megtartjuk is, legfőbb figyelmet az ápolásra kell forditani, bár mit elkövethetünk az állatnemesités körül, de ha a nemzedéket a kellő ápolásban — különösen az 1-ső s 2-ik években — nem részesitjük, hasztalan lesz minden fáradozásunk s költségünk, a nemzedék a nemes szervezetből eltorzult s fejlődésben vissza - idétlen marad; ennélfogva a nyert nemzedék kellő ápolását, mint fontos csaknem életkérdést, a t. állattenyésztő közönségnek eléggé ajánlani nem tudom.

H.-Bodroghon, deczember hóban 1868.

MÁÁR NÁNDOR
állatorvos.

A törvényesen bevett keresztény vallásfelekezetek viszonosságáról

(1868-ki LIII törvényczikk.)

Addig, mig a vallásfelekezetek egyenjogusága törvény utján átalánosan szabályoztatnék, az 1848-ik évi XX-ik t. cz. alapján a keresztény vallásfelekezetek viszonyosságát illetőleg rendeltetik:

1. §. A törvény által megállapitott föltételek és formaságok megtartásával mindenkinek szabadságában áll más hitfelekezet kebelébe, s illetőleg más vallásra áttérni.

2. §. Áttérni annak szabad, a ki életkora 18 évét már betöltötte. Azonban a nők férjhez menetelük után, ha e kort el nem érték volna is, áttérhetnek.

3. §. Az áttérni kivánó, bármely egyház tagja legyen, ebbeli szándékát önmaga által választott két tanu jelenlétében saját egyházközségében lelkésze előtt nyilatkoztassa ki.

S ezen első nyilatkozattételtől számitandó 14 nap eltelte után, és legfölebb 30 nap eltelte előtt ugyanazon, vagy más, szintén általa választott két tanu jelenlétében ismét egyházközségének lelkésze előtt jelenti ki, hogy áttérési szándoka mellett továbbra is megmarad.

4. §. Az áttérni akaró mind első, mind másodizben tett nyilatkozata felől azon lelkésztől ki előtt áttérési szándokát kijelentette, mindkét izben külön külön bélyegmentes bizonyitványt kér.

5. §. Ha a lelkész a kivánt bizonyitványt bármelyik esetben, akármely okból ki nem adná; a mindkét izben tett nyilatkozatról különkülön a jelenvolt tanuk adnak bélyegmentes bizonyitványt.

6. §. Az igy nyert bizonyitványokat az áttérni akaró azon vallásfelekezet lelkészének, melybe át akar térni, benutatván, ezáltal az illető egyház teljesen fel van jogositva őt kebelébe fölvenni.

7. §. Azon lelkész, kinél az áttért bizonyitványait elmutatá, tehát a kinél az átmenet befejeztetett, köteles erről értesiteni azon egyházközség lelkészét, melyhez az áttért előbb tartozott.

8. §. Az áttértnek áttérése utáni minden cselekvényei azon egyház tanai szerint itélendők meg, melybe áttért, s az általa elhagyott egyház elvei reá nézve semmiben sem kötelezők.

9. §. Különböző keresztény hitvallásu egyének egybekeléséből származó vegyes házasságoknál a háromszori hirdetés eszközlésére mindkét fél lelkésze felszólitandó.

Ha azt valamelyik fél lelkésze megtagadná, két tanunak a felől adott bélyegmentes bizonyitványa mellett, hogy azon lelkész a kihirdetésre felszóllittatott, egyik fél lelkészének hirdetése is elégséges.

10. §. Ha a háromszori kihirdetés megtörtént; de valamelyik fél lelkésze vonakodnék kiadni az elbocsátó levelet: a házosulandó felek részéről két tanu nála megjelenvén, kérik az elbocsátó levél kiadását, melynek megtagadása esetében a tanuk egyike azon kérdést intézi a lelkészhez, hogy a szándékolt egybekelés ellen jelentetett-e be akadály vagy nem? A lelkész által e kérdésre adott vagy megtagadott válaszról a tanuk bélyegmentes bizonyitványt adnak, mely teljesen pótolja az elbocsátó levelet.

A netalán bejelentett akadály eltitkolásáért a lelkész a saját egyházi hatósága által reá szabható fenyitéken kivül 500 forintig fokozható birsággal és fél évig terjedhető fogsággal büntetendő.

11. §. Vegyes házasságok bármelyik fél papja előtt érvényesen köthetők.

12. §. A vegyes házasságokból származó gyermekek közül a fiuk atyjoknak s a leányok anyjoknak vallását követik.

A törvénynyel ellenkező bármely szerződés téritvény vagy rendelkezés ezentul is érvénytelen, és semmi esetben sem birhat jogerővel.

13. §. A gyermekek vallásos nevelését se a szülők bármelyikének halála, se a házasságnak törvényszerü felbontása nem változtathatja meg.

14. §. Ha a szülék valamelyike más vallásra tér át, mint a melyet előbb követett, a 7-ik évet még be nem töltött gyermekek nemök szerint követik az áttértet.

15. §. A házasság előtt született, de az egybekelés által törvényesitett gyermekek vallásos nevelés tekintetében a törvényesen született gyermekekkel egyenlő szabály alatt állanak.

16. §. Házasságon kivül született, s igy törvénytelen gyermekek, ha atyjok által elismertetnek, hasonlóul a törvényes gyermekekkel egyenlő szabály alá esnek; ellenkező esetben anyjok vallását követik.

17. §. A jelen törvény életbeléptetése előtt kötött vegyes házasságokból született vagy születendő gyermekek vallásos nevelésére nézve azon törvény határozata marad érvényben, a mely az ily házasságok kötése idejében hatályban volt.

TÁRCZA.

El innen, el!

El innen el! könnyü szárnyaiddal
Tengerre szálj el tündérképzelet.
Szép arányos csillagok honába
Oh vigy magaddal, vigy el engemet.
Tán elfelejtem ott a földporát...
El a küzdő irigyek táborát!

Távol a földtől, elszigetelten,
Nyájasb sugárok égi fényinél
..változik a régi bú-panasz.
S a szív ujra szeret, hisz és remél.
S ha még szenvedném is titok gyanánt?
Nem vallanám ki, hogy mi fáj, mi bánt.

A tiszta kéjt, minőt az ég reám
— Üldözöttre — áldásul hinteget.
Távol, hol csak hervadt test szendereg,
Ti önző nép, ti nem ismeritek.
Nem fogjátok fel az én végzetem;
Mert nem tudjátok: mi az érzelem?

Csak ha egykét villám már lecsapott
Eloszlatni a sötét felleget,
S előlebegnek mind sirjaikból
A dicsőült halhatlan szellemek;
Akkor tudjátok meg, akkor csupán
Mit tesz: költőt szeretni igazán!

El innen, el! ütött már az óra...
Tengerre szálj el tündérképzelet.
Szép arányos csillagok honába
Vigy el magaddal, vigy el engemet.
Kéjt mosolyg ott a hajnal s esti fény,
S ujra éled az elhagyott reménv.

SZENTKIRÁLYI AURÉL.

Emma.

— Történelmi beszély —

(Folytatás.)

Gyorsan vető le felső öltönyeit az ifju hölgy, s imazsámolyára térdelvén — melyen a Madonna müvészien faragott szobra előtt viasz gyertya égett — áhitatosan végezte esti imáját, mely után elfujván a gyertyát, párnái közé rejté magát, s csakhamar csendes álomba szenderült.

A hold ábrándos fénye belopózott a szobába, tán bámulni akarván az arczot, melynek szendo vonásain szüzien tiszta kifejezések ültek, mint kisérői az ártatlan álmoknak.

Mig ő álmodik, — tán képzelme szerte csapong kedves tárgyain, boldogitva lelkét, mely csak jót ismer tiszta öntudatában, s a nyugalom balzsamával öntve el szivét, mely a legmagasztosabb érzelmek tanyája — szóljunk mi kissé többet e családról, melyhez történetünk vezetett.

Várady Imre — tehetős nemes ember — volt a család feje, ki ismeretes volt Lajos király előtt, mint egyike hű embereinek, de tisztelettben állott a vidéken, szerette őt mindenki, mert mig a gyengéknek hatalmas védője volt, addig mint Baja birája, rendre utasitotta azokat, kik szerettek a zavarosban halászni.

Mint a két nő beszélgetéséből kivehettük, jelenleg a királyhoz ment, kinek oly nagy szüksége volt segélyre, hátra hagyván nejét Ágnest, s egyetlen leányát Emmát, kikkel már találkoztunk. — Két merész ficzkóra bizta őket, kiknek hűségükről épen ugy mint bátorságukról, meg volt győződve.

Jelenben tehát, midőn mi megismerkedünk a családdal, annak tagjai közül csak kettőt találánk Baján.

Nem hagyhatjuk említés nélkül azon Miklóst sem, kiről a hölgyek társalgásában említést hallánk tenni, s ha nem rosszul értettük ő igen közel állott Emma szivéhez. — Marczibányi Miklós nemes szülőktől származott, ifju ötvös mester volt, mint azt a szegedi czéhtől nyert oklevele tanusitá, s mint ilyen Váradinak is megtetszett. — Hogy a két ifju egymással rokonszenvben — mely később szerelemmé nőtte ki magát — miként találkozott, azt hitem szerint kutatnunk nem volna illendő, annál kevesbbé, minthogy az bennünket közelebbről nem is fog érdekelni.

..... Ez alatt jó egy óra telhetett el; Emma édesen álmodott tovább, midőn hideg — s meglehetős durva kéz érintésére felébredt. — Kinyitá szemeit, s egy alacsony, szikár alakot látott, kaján arczkifejezéssel ágya előtt állani.

A jelenet sokkal nagyobb benyomást tett lelkére, minthogy hirtelen feltalálta volna magát.

Nem tartozott azon személyek közé, kik az ily selejtes jelenetekben hamar elvesztik lélekjelenetőket, s teszik azt, mit az ösztön javasol, hanem addig semmit sem szokott tenni, mig teljesen fél nem fogta a jelenet okát, s a körülményeket.

Pár pillanat kellett tehát, mig a mámort, mely a rögtöni felébredést követni szokta, eltudá oszlatni, s gondolatait kissé rendezvén felfogá a talányos jelenetet. — Ez alatt azonban az illető, ki szentélyébe szemtelenkedett, fagyasztó gunyos mosolylyal, s fojtott hangon szólt:

— Mért nézesz meg annyira, nem láttál-e még?

— Hah alávaló! hangodról ismerek rád. Se — —!

Nem kiálthatott a hölgy, mert ugyanazon pillanatban száját fogta be a rabló. — Most vevé csak észre, hogy ablakja nyitva van, melyen át ujolag két férfi széles köpenybe burkoltan lépett szobájába, — mindketten sokkal magasabb; s vállosabbak voltak annál ki, őt álmából felkeltő.

Száját erősen bekötötték, s legnagyobb csendben felöltöztették, s pedig ugy, hogy fejthette, miszerint messze utra készülnek vele. — Természetes, hogy a gyenge nővel hat férfi kar könnyen boldogult.

Midőn Emma fel volt öltöztetve, egy köpenyt teritettek reá, ugy hogy az fejét is betakarta, s a merre jöttek, az ablakon távoztak. — Néhány pillanat mulva érezte Emma: hogy kocsiba teszik, mely sebesen száguldott el vele.

* * *

Hogy e rablás tervezve volt, az előzményekből tudhatjuk, s világos lesz előttünk Bagolyvárra Bodrogi Mártonhoz, kit azon pillanatban hagytunk el, midőn a hallott kürtszó miatt Emmatól távozott.

— Megjöttek? — Kérdé a kapu őrtől.

— Igen — felelt az, épen a dobogást emésztvén le; melyen két csatlós, s egy négyes fogatu kocsi jött a kapu alá. A kocsiban Emma ült, arcza halvány volt, vonásai sok léleknyugtalanságot árultak el.

— Hozott Isten várom fejedelemnőjel — szólt Bogrogi, s közelebb lépve Emmához, leemelé őt a kocsiról. — Tán fárasztó is volt a hosszu ut, no de nem fogsz kényelmetlenségről panaszkodhatni szép angyalom. Jöjj felsegitlek a lépcsőkön; a számodra előkészitett szobában aztán majd kipihenhetjük magunkat.

— Félre nemtelen hölgy-rabló, semmiben sem szorulok rád — szólt Emma oly parancsoló fölénynyel, de a legmélyebb megvetéssel, mely nem hibázta el hatását a rablókra. — Rabod vagyok, zárj el csak magadat ne mutasd előttem mert szivemből utállak.

— Igen rosz hangulatban vagy kedvesem — mond mindegy leküzdve azon meglepetést, melyet a hölgy szavai benne keltettek — no de nem csoda, három napig folytonosan kocsin ültél. — Jöjj pihend ki magad.

Bodrogi előre ment, Emma rövid öntusa után követte őt.

— Ime — szólt Bodrogi benyitva egy ajtón, — ez leend a te szobád édes Emmám, tessék, tedd magad otthoniassá, holnap reggel találkozni fogunk; szép álmokat.

Bodrogi távozott, Emma pedig tágas karszékbe vető magát, fejét könyökére támasztá, s mereven nézett maga elé. — Oly súlyosan nehezültek reá a körülmények, hogy csak is oly erős lélek, mint ő, viselhette el azokat. — Már majd sirni kezdett, midőn eszébe jutott, hogy ha legkisebb gyengeséget árul is el, veszve leend reá nézve minden; megerősité szivét, s egy forró ima elrebegése után, szélylyel nézett szobájában, mely meglehetős kényelemmel volt butorozva.

E pillanatban lépett be egy magas dalia, kezében párolgó csészével.

— Mit hoztál? kérdé tőle bátor hangon Emma, mely a parancsoláshoz szokott szolgát arra látszott figyelmeztetni, hogy egy parancsolóval alighanem több lesz a várban.

— Meleg borlevest asszonyom — felelt alázatosan — mely tán nem fog ártani, mielőtt lepihennél.

— Todd ama kis asztalra — szólt Emma — s távozzál, ha szükségem lesz reád szólitani foglak. — Azonban nincs nőcseléd a házban, hogy téged küldtek hozzám is?

— Nincs — viszonz a szolga — előbbeni asszonyunk nem akart több nőt ismerni a várban mint csak magát, igen féltékeny volt urunkra.

— Hogy hivták?

— Emma.

— Emma! kiáltott fel a hölgy, s kiváncsian folytatá: — Honnan hozta őt urad?

— Azt nem tudom, de annyit mondhatok, hogy nem jött önkényt.

— S mégis szerette uradat?

— Kész volt volna érte akár meg is halni.

— Különös nő lehetett, kár, hogy névrokonom volt, de mond csak mi történt vele.

— Még eddig semmi.

— Semmi?! Tehát még itt van ő?

— Igen — itt.

MILTÉNYI BÉLA.

(Folytatása köv.)

18. §. Lelenczek a átalában oly gyermekek, kiknek szülője nem tudatik, annak vallását követik, a ki őket felfogadta. Ha lelenczházba adattak, s az intézet valamely vallásfelekezeté, azon felekezet vallásában neveltetnek. Ha az ezen §-ban emlitett esetek egyike sem fordul elő, az ily lelenczek azon vallásban neveltetnek, mely a találás helyén többségben van.

19. §. Egyik vallásfelekezetnek tagjai sem kötelezhetők arra, hogy más vallásfelekezetbeliek egyházi szertartásait és ünnepeit megtartsák, vagy hogy ezen napokban bárminemü munkától is tartózkodjanak.

Vasárnapokon azonban minden nyilvános és nem elkerülhetlenül szükséges munka felfüggesztendő. Ugyaszintén bármely vallásfelekezetnek ünnepén a templom közelében, s egyházi menetek alkalmával azon téreken és utczákon melyeken az ily menet keresztül vonul, mindaz mellőzendő, a mi az egyházi szertartást zavarhatná.

20. §. Bármely bevett vallásfelekezethez tartozó oly hitsorsosok, a kik külön egyházközséget nem képeznek, kötelesek csatlakozni a saját vallásfelekezetükhöz tartozó, s hozzájok közelebb eső oly önálló egyházközséghez, mely a magyar állam területén belől létezik.

21. §. A hadseregnél s állami közintézetekben (p. o. katonanöveldékben, vakok intézetében, lelenczházakban stb.), ugy szintén a polgári s katonai kórházakban, minden vallásfelekezet tagjai saját egyházuk lelkészei által részesitendők a vallásos tanitásban es minden lelkészi szolgálatban.

22. §. Temetőkben a különböző vallásfelekezetek tagjai vegyesen és akadálytalanul temetkezhetnek.

23. §. Különböző vallásfelekezetűek által lakott községben és városban, mely házi pénztárából egyházi czélokra, vagy valamely felekezeti iskola javára segélyt szolgáltat ki, e segélyben igazságos arány szerint minden ottan létező vallásfelekezet részesitendő.

24. §. Uj egyházgyülekezetek alakitása, s leányegyházaknak anya-egyházakká, vagy viszont ezeknek leányegyházakká átváltoztatása a vallásfelekezetek kizárólagos jogai közé tartozik.

Mi e törvényczikket s mindazt, a mi abban foglaltatik, összesen és egyenként helyesnek, kedvesnek s elfogadottnak vallván, ezennel királyi hatalmunknál fogva helybenhagyjuk, megerősitjük és szentesitjük, s mind Magunk megtartjuk, mind más hiveink által megtartatjuk.

Kelt Budán, ezernyolczszáz hatvannyolczadik évi deczember hó nyolczadik napján.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

(P. H.) Gr. ANDRÁSSY GYULA s. k.

Heti szemle.

Január 15-én 1869.

(B-fi.) Zágráb mellett több helységben a himlőkór járványosan kiütött. — A magyar honvédelmi miniszter rendezése és a honvédelem szervezése tényleg folyamatban van. — A gőzhajók január hó folytán is közlekednek a Dunán. — A herczeg Eszterházy család csak husvét táján teszi át lakását [illegible] — Beszo János pénzügyi feltörvényszéki [illegible] nevezteteett ki. — Csernátoni a „Hon" munkatársai közé többé nem tartozik. — Pulszky Jókaival pisztolylyal párbajt vivtak, sérülést egyik sem kapott, Pulszky golyója Jókai karja és melle között fütyölt el. — Eperjest erőddel veszik körül orosz betörés ellen. — A Tisza áradása veszélyessé kezd válni. — Konstantinápolyban az Ulemák a kormány közt összeesküvés fedeztetett fel. — Német lapok irják, hogy Temesvárott porosz bujtogatók szerepelnek. — Szerbia a török görög viszályban semleges marad. — A pesti nemzeti szinház mult évi bevétele 240,237 frt. kiadás 240,802 frt. Eredeti müvekért szerzői tiszteletdij 2832 frt volt. — A lipótmezei tébolydában a betegek száma 94-re megy. — A közgazdászati miniszterium Pesten az aldunasoron levő Heinrich házban tartatja a távirászati tanodát, hol 140 növendék van 4 osztályra osztva. — A pesti nemzeti szinház [illegible] szerint „Magyar királyi udvari s nemzeti szinház" czimet nyer. — Gróf Mennsdorf herczegi rangra emeltetett. — Pápán már 1577-ben nyomda volt. — Eddig Schakespeare után windsori vig nőket ismertünk. most az „International" szerint vindsori vadnők is léteznek. — Ozegovits zenggi püspök jan. 8-án meghalt. — Tancsics Mihály szeme szerencsésen operáltatott. — Piava marquis, portugalli követ felakasztotta magát.

Hirek.

— Galambok, jan. 12. 1869. Mult hó 27-én Korizmics László jobb oldali követjelölt fogadtatására mintegy 30—40 kocsi ment ki a vasuthoz Keszthelyről, s megérkezvén a követjelölt uri diszes rendben vonultak a városba, a járási főszolgabiró huszárja lovagolván a menet élén. Esto pedig fáklyásvilágitás mellett szép számu tömeg ment szállásán — a zárdában — tisztelegni. Itt egyik jobb oldali notabilitás üdvözölvén, a követjelölt ur előadá politikai hitvallását s midőn beszédét azzal látszott végezni, hogy ő hazánk nagy fia zászlóját követi, a tömeg ezt kiáltozá: Nem kell! Éljen Tisza, éljen Ghiczy!

A fáklyások — kik között megjegyzendő, sok nem szavazat képes is volt — fáklyáikat eloltván csak nehezen sikerült őket a baloldaliakkal visszatartóztatni, hogy még ugyan az esto Gaál Endre baloldali képviselőjelölt urnak is fáklyászenét ne adjanak.

Ezek történtek 27-én s kérem ezt az igazság érdekében annyival is inkább közzétenni, mert becses lapja január 2-ki számában Sz—i ur keszthelyi levelében türelmetlenséggel látszik vádolni a baloldalt.

F. hó 10-én pedig a baloldal tartá értekezletét szintén Keszthelyen, mely alkalomra oly számosan gyültek össze a választó kerület minden részéből, hogy bár a vendéglő nagy terme zsufolásig megtelt, még is a bennt levőknél sokkal többen kénytelenek voltak kivül maradni s követelve lőn, hogy az értekezlet szabad ég alatt tartassék meg.

Alelnök Vértesi ur megnyitván az értekezletet, előadá, hogy az összejövetel czélja a képviselőjelölt választás. Alig végző megnyitó beszédét, midőn a tömeg egyhangulag Gaál Endre urat, mint képviselőjelöltet éljenzé. Ezután egyik szónok előadá, hogy a jelenvoltak oly képviselőt kell, hogy válasszanak, ki a mult országgyülési ugynevezett balközép elveit magáénak vallja, s Gaál Endre urat, mint kinek elveiben a baloldali választók teljes megnyugvást találhatnak, képviselőjelöltül ajánlja. Erre ismét szünni nem akaró éljenzéssel feleltek.

Ekkor az értekezlet a jelenlevők közül mintegy 18 minden rendü s rangu tagból álló küldöttséget választott a képviselőjelölt ur megérkezvén, rövid, de tartalomdus beszédében előadá programmját, melyet — mivel a volt országgyülési balközép ismeretes programmjával teljesen megegyez — felesleges itt fejtegetnem.

E beszéd után a jelenlevők nevében egy szónok kijelentő, hogy ők csakis ily elveket magáénak valló egyént választhatnak képviselőnek, s a leendő képviselő ur működésére áldást és sikert kivánt.

Az alelnök bezárván az értekezletet, a jelenvoltak a legszebb rendben oszoltak szét.

Az itt jelenvoltak nagy száma s a beérkezett mintegy 1200—1500 baloldali választó aláirása engem arról győzött meg, hogy e választó kerületben a baloldal igen nagy többségben leend.

SÁNDOR ISTVÁN.

□ Sok felől hallatnak panaszt az élelmi czikkek — különösen a lisztnek sokféle keverése miatti használhatlansága fölött; az emberiség javára vélünk közreműködést tenni, midőn e tekintetben kijelentjük, hogy a főtéren (Piarista templom mellett, Axenti-házban) a legjobb választéku kőszegi gőzmalmi liszt-raktár van, mely jósága és jutányos áránál fogva méltán megérdemli, hogy köztudomásra juttattassék.

— A csurgói kerület választói tiszteletük kifejezhetése végett f. január hó 25-én délelőtti 10 órakor az iháros berényi vendégfogadóban jönnek össze és onnan együttesen fognak a kastélyba, tisztelve szeretett képviselőjükhöz, köszönetük nyilvánitása — és ujonnani felkérésre — bevonulni; mire nézve az illető választók tömegesen megjelenés miatt felkéretnek

több választó által.

— Lakatos Sándor országosan ismert táncztanitónak lapunkban is emlitett s január 16-án hirdetett tánczkoszoruczkája közbejött akadály miatt január 27-ére szerdára halasztatott el, mely alkalomnál jeles szervezettségü Boros János magyar népzenész társasága működend közre. Boros János vidékünknek egyik jeles tehetségü zenésze s a szabatos előadásokra különös figyelmet s előszeretetet forditva csak növelni fogja a kedélyes és élvezetes mulatságot.

— A nagy-kanizsai nagygymnasiumi „önképző-kör" január 17-én délelőtt 11 órakor tartja első közgyülését a gymnasiumi tornateremben, mely alkalommal szavalat és szónoklat tartatván, az ifjuság barátai szives megjelenésre kéretnek fel.

— Ugyancsak a n.-kanizsai gymnasium tornászati tanodájában a hét folytán már a leánytanulók is részt vesznek e czélszerü intézmény élvezetében.

— Hivatalos. Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, Milloy Ferencz somogymegyei pandurkáplár és Récsey János közpandurnak, a rablók üldözése és kézrekeritése körül szerzett érdemeik elismeréseül és pedig az előbbinek a koronás, az utóbbinak pedig az egyszerü ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1869. jan. 3.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Gróf Festetics György, s. k.

— Zala-Egerszeg. A jan. 11-én megtartott rendkivüli megyei közgyülésen nagy számmal jelentek meg a központi követválasztási bizottmány kinevezése érdekében, mint értesülünk — a Deákpárt 135 szavazattal győzött a balpárt felett.

— Lapunk mai számához van mellékelve a zalamegyei „Deákkör" által kiadott szózat, melyről már előbbi számunkban emlitést tettünk.

— A Zala-Egerszegen tartott „Deákkör" gyülésén szóba jött a letenyei kerület képviselői jelöltsége — s minthogy két deákpárti jelölt van — határoztatott: hogy kinek kisebb lenn e választói száma, az köteles a többségnek meghajolni. — A két jelölt az eddigi követ jeles publicziszt ánk Királyi Pál s a másik Tallián Edo plébános ur.

— Tisztujitás Szt.-Gróthon. E hó 4-én Szt.-Gróth polgárai összegyültek a városháza előtt, a megürült városi hivatalok betöltése végett. Választás előtt, az általánosan kegyelt, főtisztelendő Koller Ignácz esperes plébános ur szép, lelkesitő beszédet tartott, a melyben a hivatalok betöltésére alkalmas izraelitákat is ajánlott megválasztani. A beszédet zajos éljenzéssel helyeselték a jelenlevők. Szózata pedig nem maradt hatás nélkül, mert a választás eredménye 3 izraelitát mutat fel mint esküdtet. A választás eredménye: Berger János városbiró, Heimlich N. gyámatya, Steiner Farkas, Steiner D. J. és Weisz Joachim urak esküdtek. Reményljük, hogy mindnyájan, szép és fontos feladatuknak siker koronázottan megfognak felelni. Isten vezérelje őket hivatalaikban.

S..... L....

— Felső póriözvegy Póry Sándor Somogymegye csurgói járás szolgabirája élte 39-ik évében f. é. jan. hó 15-én szélhüdés következtében meghalt. Béke poraira!

— A somogymegyei surdi ágost. helv. egyház községnek uj templom épitésére ő Felsége 300 frtnyi segélyt engedélyezni méltóztatott a mindkét hitfelekezetü ev. egyházi s iskolai szükségletei fedezésére rendelt alapból.

— Halálozás. Tarányi (Oszterhueber) Mihály, Magdolna férjezett Hertelendy Imréné és Ferencz veszprémi szekesegyházi őrkanonok szomorodott szivvel jelentik szeretett testvérük, tekintetes nyirlaki Tarányi — Oszterhueber József urnak f. évi január 10-én éjjeli fél 1 órakor, élte 77-ik évében, a halotti szentségeknek áhitatos felvétele után, tüdőszélhüdés következtében történt gyászos elhunytát — Deák Ferencz sógora volt a boldogult, kit minden év nyarán megszokott látogatni. Megyénk e köztisztelettü intelligens tagja elhunytát mélyen fájlaljuk, mert benne a legbecsületesebb s legtevékenyebb honpolgárt, hazai kertészetünk szenvedélyes pomologusát s a közügyek hő pártolóját vesztettük el. Béke porain!

— Hivatalos. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által a Pesten, vagy közvetlen közelében, mint szinte a B latonparton felállitandó mesterséges haltenyésztő egyszer mindenkori segélyezésére felajánlott és pedig a Pestre nézve kitüzött 10,000 frt. — a Balatonra nézve ajánlatba tett 5000 frtnak elnyeréséért a pályázati felhivásban kitüzött, mult évi deczember hó végéig szólott határnapig folyamodó nem jelentkezvén: a haltenyésztés fontos ügye iránti tekinteteknél fogva a pályázat f. évi martius hó végéig meghosszabbittatik.

Felhivatnak ujolag azon egyesek vagy társulatok, kik és melyek a kitüzött segélypénzeket elnyerni óhajtják, hogy folyamodásukat az első felhivásban elősorolt feltételek értelmében felszerelve mielőbb mutassák be.

Kelt Pesten, január hó 5-én 1869.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. miniszteriumtól.

— A déli vaspálya-társaság vonalain az agio pótlék január 3-tól $17\frac{1}{2}$ %-kal szedetik.

— A „P. N." egyik száma következő távsürgönyt hozott: Sopron, jan. 11. A Deák-körnek elnöke herczeg Eszterházy Pál vezetése alatt tartott értekezlete rendkivül látogatott volt; a párt nagy többségben van s jól szervezett; minden választó-kerületre pártbeli képviselőket állitott fel, s ezeket bizonyosan keresztül is viszi; jelesen: a kapuvári kerületben Eszterházy Pál hget, a csornaiban Högyész Gyulát, a lövőiben Ürményi Miksát, a kismartoniban Beöthy Ákost, a n.-martoniban [illegible]mann Pált, a n.-baromiban Halmosy Endrét.

— Jegyzéke azon Nagy-Kanizsa városi lakóknak, kik az 1869. évi ujévi üdvözlések alól felmentetni óhajtván, felmentvényi jegyet váltottak: Halvax József 4 frt. Gózony Ferencz 2 frt. Koch Adolf 3 frt. Wlassics Ede 2 frt. Bisztricsányi Ignácz 1 frt. Weisz Manó 3 frt. Neustadl Zsigmond 1 frt. Kollarics János 2 frt. Vágner Károly 1 frt. Bartos János 1 frt. Zauschner Henrik 2 frt. Oszeszly Antal 2 frt. Friedenthal Jakab 2 frt. Walbach J. 2 frt. Rozenfeld 2 frt. Weisz Samu 2 frt. Weiszmayer Markus 2 frt. Scherz Louze 1 frt. Weisz és Ledorfszky 1 frt. Dobrovits Döme 1 frt. Vucskits János 1 frt. Belus 1 frt. Kohn Gyula 1 frt. Rozenberg és Welisch 2 frt. Brodman és Löbl 1 frt. Mattosch József 50 kr. Guttmann 4 frt. Neusiedler Pál 1 frt. Philip Kohn 1 frt. J. D. és Weisz 1 frt. Wlassics Antal 1 frt. Axenti György 1 frt. Lövinger Izrael 3 frt. Sommer József 2 frt. Zerkowitz V. A. 2 frt. Ebenspanger 2 frt. Neuman Móricz 50 kr Unger Lőrincz 1 frt. Knorczer Frigyes 1 frt. Zervenyi Anna 1 frt. Weizer 50 kr. Wolf István 40 kr. Hegedüs József 1 frt. Babochay János 1 frt. Lovák 1 frt. Fasciatti 1 frt. Weisz H. J. 1 frt. Fischer J. 50 kr. Tóth Lajos 1 frt. Koch Mihály 2 frt. Tárnok Alajos 1 frt. Schmidt György 2 frt. Eisinger 1 frt. Rozenberg Ferencz 1 frt. Hirschl örökösei 1 frt. Engländer Lajos 2 frt. Lusztig József 40 kr. Brunner Ferencz 2 frt. Hirschl Ede 1 frt. Berényi József 2 frt. Cavallár József 1 frt. Összesen: 88 frt 80 kr.

Ebből a kiosztást N.-Kanizsa város tanácsa akként teljesitő, hogy a városi kórház részére 20 frt. az izraelita kórház részére szinte 20 frtot küldött a többi összeget, pedig a városi szegények közt osztotta ki.

Nyilt posta.

— H. M. Czikked erős, hanem jó; kev's változtatással adhatjuk.

— M. J. Győr. Fogadja üdvözletünket s kérjük igérete szives teljesitésére.

— T. J. Sopron. Nemcsak mi, de ön is hallgat. Recht haben Sie!

— Több levélre jövő alkalommal feleünk.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, 1869. Január 15-én.

E héten a behozatal erősebb volt mint az [illegible] héten, melyet az utak kedvezőbb voltának tehet tulajdonitani. Az árak azonban normalis állapotban maradtak. A külhoni tudósitások a gabnaüzlet gyarapodására nézve semmi kedvezővel nincsenek. Első osztályu buza az itteni piaczra nagyon csekély mérvben hozatik pedig jobban megfizettetnék

Piaczi heti-vásári czikkárak.

NAGY-KANIZSÁN, január 15-én.

Alsó-ausztriai mérőként.

Termények: Buza 83—85 font 4 frt, 35 kr. frt 85—86 font 4 fr. 40 kr. 87—[illegible] 4 frt 50—60 kr. Rozs 78—79 font. 2 fr. 50 kr. 7[illegible] 0 font. 2 fr. 70 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 font. 2 fr. 40 — kr. 71—72 fonts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 10 kr. 67—68 fns. 2. frt. 20 kr. Kukoricza 2 frt 40 kr., 2 frt 50 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 85 kr. Zab 44—45 fns. 1 frt. 60 kr. 46—47 fns 1 frt 70 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 50 kr. 60—65 fts 2 frt. 65 kr. Paszuly fehér 4 frt 72 kr. Paszuly, tarka 2 frt. 85 kr. Széna mázs. 2 frt. kr. Szalma 1 frt 25 kr.

Bécsi pénzárfolyam, jan. 15.

5% metaliques 60.20; 5% nemz. kölcsön 65.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 91.60; bankrészvények 6.83; hitelintézeti részvények 250. 50; London 120.25; ezüst ágio 117.75; arany darabja 5.69 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul	N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra	22 perez.
„	„	„	estve	9 órakor.	
„	„	Bécs „	reggel	7 óra	15 perez.
„	„	„	estve	7 óra	45 „
„	„	Triest „	d. u.	1 óra	50 „
„	„	„	estve	9 óra	25 „
„	„	Barcs „	reggel	8 óra	56 „
„	„	„	délután	2 óra	— „
É-k.	N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra	6 „
„	„	„	d. u.	1 óra	20 „
„	„	Bécs „	reggel	8 óra	20 „
„	„	„	estve	7 óra	30 „
„	„	Triest „	reggel	5 óra	25 „
„	„	„	délben	12 óra	52 „
„	„	Barcs „	d. u.	1 óra	44 „
„	„	„	este	7 óra	20 „

Heti naptár.

Január 17-től 23-ig 1869.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Holdujj.
Kath. Ev. 3) A kánai menyegzőről. Lukács II., 42—52.				
17	Vasárnap	C 2 J. sz. n.	C 2 R. Ant	Utolsó negyed
18	Hétfő	Péter r.	Piroska	
19	Kedd	Marius	Marius	
20	Szerd.	Fáb. Seb.	Fáb., Özs.	
21	Csütörtök	Agnes	Agnes	
22	Péntek	Vincze	Vincze	
23	Szombat	B. A. elj.	Imrike	

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engelgasse Nro 2 in **Wien,** liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opernmelodien aus Czar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Seta Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn.

(195—12,5)

Lohnendes Einkommen

für Geschäftsleute, namentlich für Inhaber von Droguen-, Materialwaaren-, Parfumerie-Geschäften und von Bade-Anstalten.

(201—2)

Bedürfniss halber werden Niederlagen meiner Hoffschen Malzfabrikate vergeben. Bewerber wollen gute Referenzen angeben, und sich auf das Blatt beziehen, wo sie diese Annonce gelesen haben.

Johann Hoff,

königl. Commissions-Rath und Hof-Lieferant
in Berlin,
Central-Depot in Wien, Kärntnerring Nro II.

Der Malz-Extract ist in Gr.-Kanizsa vorräthig bei Herrn Joh. Rosenberg & Jos. Wellisch, Ad. Schwarz u. J. Sommer.

Életbiztositási ügynökök,

kik megfelelő biztositékkal birnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozódhatni

Lenck Samunál

Sopronban.

(183—6)

!!! MUSIKALIEN !! SPOTTBILLIG !!!

Garantie für Neu !! Tadellos und elegant !!

Klosterglocken	25 kr.	Richards, Marie	25 kr.
Gebet der Jungfrau	25 kr.	—, Am Abend	25 kr.
Erhörtes Gebet	25 kr.	—, Wandrers Traum	25 kr.
L'heure de la prière	25 kr.	Jungmann, Heimweh	25 kr.
Douce Reverie	25 kr.	Frühlingslied	25 kr.
Mazurca brillant	25 kr.	Ascher, Dozia	30 kr.
Bengali an reveil	25 kr.	Liebesreigen	40 kr.
Carillon du clocher	25 kr.	Das Silberfischchen	50 kr.
La belle amazone	40 kr.	Die Schlacht bei Prag	50 kr.

Alle **18 Hefte** zusammen **nur 4** fl.

Opern-Album brillant ausgestattet, 6 Opern enthaltend, nur **2** fl. — **30** der neuesten und beliebtesten **Tänze** einzeln à **10** und **20** kr., zusammen nur **2** fl. — **Die beliebtesten Opern** der Gegenwart: Robert, Norma, Don Juan, Troubadour, Rigoletto, Martha, Stradella, Faust, Hugenotten, Schöne Helena, Freischütz, Fra Diavolo, alle **12** zusammen nur **6** fl. — **64** der beliebtesten **Ouverturen** von Mozart, Weber, Auber, Rossini, Bellini, Beethoven, Cherubini, Donizetti u. s. w. einzeln **15**, **20** und **25** kr., alle **64** zusammen nur **6** fl. — **12** der beliebtesten **Salon-Compositionen** von Jungmann, Ascher, Doppler u. s. w. nur **2** fl. — **Tanz-Album 1869.** enthaltend 8 Walzer, 5 Märsche, 4 Galopp, 3 Redowa u. s. w. im Ganzen **29** Tänze nur **2** fl. — **Jugend-Album** enthaltend **24** leichte Compositionen nur **2** fl. — **24 Opern-Potyomeri** für Kinder, zusammen nur **2** fl. — **Jungmann's** Lieder-Album 12 der berühmtesten Lieder zusammen nur **2** fl. — **40 National-Lieder** aller Nationen nur **2** fl. — **Mozart** sämmtliche 18 Sonaten **2** fl. — **Beethoven** sämmtliche 38 Sonaten zusammen **3** fl. — **Franz Schubert,** Müllerlieder, die Winterreise, Schwanengesang, Erlkönig u. s. w. zusammen **87** Lieder für **2** fl. — **Chopin's** 6 berühmte Walzer zusammen **2** fl. — **Chopin's** berühmte 8 Polonaisen zusammen **3** fl. — **Pamela,** neuester Walzer von **Godfrey 50** kr.

!!! Garantie für Neu !! Tadellos und elegant !!!

Jeder mit Geld begleitete Auftrag wird **sofort promptest** expedirt!! **Postnachnahme ist nicht zulässig,** da die Post solche von Deutschland nach Ungarn nicht besorgt. — **Für reellste Bedienung haftet die bekannte Firma,** an die man sich direct wenden wolle.!

HENRY ENGEL Musikalien-Exporteur in **HAMBURG.**
79. Alter Steinweg, Ecke der Cüsternstrasse.

(210—3,1)

A 19-ik évszázad egyik csodája!

ÆSTHETIN.

(200-12,3)

Tiszta növényi szer az ősz haj eredeti, a megőszülés előtti színének visszanyerésére, annak a megőszüléstől s kieséstől mindenkorra való megóvására s a hajnövésnek feltünő módon előmozditására.

Ez állomány nem érczes, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerü alkalmazásu, a hajat nem rontja meg s szine nem változik. — Egy üveg ára 1 frt 50 kr., póstai elküldéssel 1 frt 60 kr. használati utasitással együtt. — Ismét eladók tetemes százalékban részesülnek.

STARK J. fodrász

Josefstadt, Josefstädterstr. 16. sz. a. Bécsben.
Pesten **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz. a.

A „Med. Wochenschrift" birálata:

„Aesthetin"-nak neveztetik azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonlói felett azon előnynyel bir, hogy érczkeveréktől menten nemcsak kártékony befolyást nem gyakorol a hajtalajra, hanem erősitő vegyészeinél fogva a kellemest a hasznossal egybekötve, a hajat szépen szinezi s a kieséstől óvja. Minden ezzel tett kisérlet kiállotta a próbát, s a használat is igen kényelmes.

Für Unterleibsbruchleidende.

Ihre ausgezeichnete Bruchsalbe hat mich von meinem 23-jährigen Bruchleiden vollständig geheilt. Da mein Bruder auch am gleichen Uebel leidet, so bitte ich um 6 Töpfe halb von der gewöhnlichen Sorte, halb von der stärkern, Obschon wir von den ersten Ärtzten umgeben sind, so haben wir noch Keinen gefunden, der einen Bruch so radikal zu heilen im Stande ist, wie Sie. Empfangen Sie dafür die herzlichste Danksagung.

Paris, den 7. October 1867.

Haffter, patissier, von Weinfelden.

Diese durchaus unschädlich wirkende **Bruchsalbe** von **GOTTLIEB STURZENEGGER** in **Herisau** (Schweiz) ist in Töpfen zu 3 fl. 20 kr. österr. Währung nebst Gebrauchsanweisung und Zeugnissen ächt zu beziehen sowohl durch den Erfinder selbst, als durch Herrn **F. Formagyi,** Apotheker zur heil. Maria in **Pest.**

(212—10,1)

Lógazdáknak

nélkülözhetlen.

Alulirt N. M. pálóczi urodalomban méneс- és lovász-mester czélul tűzém ki magamnak, hogy a lovak leggyakoribb külső betegségei ellen oly sikeres gyógyszert találjak fel, mely egyszersmind a ló lábainak elgyengülése ellen biztos óv és erősitő szer gyanánt is szolgáljon.

Sok évi fáradságot nem kimélő kisérleteim és észleléseim nyomán sikerült végre oly gyógyszert vegytanilag összeállitanom, mely nem csak saját ohajtásomnak minden tekintetben megfelelt, hanem általa eszközölt gyógyitásaim folytán számos t. lótulajdonos teljes elismerését is kinyerte, s e részben bátorkodom nmlt. Gróf Hadik Béla ur, mlt. Gróf Sztáray Ferdinánd ur, t. Wékay Sándor ügyvéd, t. Körösknényi Ferdinánd esküdt, t. Royko Béla ügyvéd, t. Hlavaty János, t. Mokcsay Cájus, t. Mokcsay Ödön, t. Borzovicsy Árpád, Roth Dániel plébános, Hazay Ödön, t. Ujfalussy Mihály szolgabiró, t. Ringer András postamester, t. Sztankóczy Tamás, t. Tabódy Jenő esküdt, t. Ujfalussy Imre, t. Horváth György s több itt hely szűke miatt el nem soroiható tisztelt ló-tuldonos bizonyitványára hivatkozni.

Gyógyszerem a mellett, — hogy mint **erősitő** s a lábak elgyengülése ellen mint biztos **óvszer** a legkitünőbb, gyorsan és biztosan gyógyit **minden lovaknál előforduló külső betegséget,** nevezetesen mindenféle sántaságot, ugymint: lapoczkabénaság, inrándulás, ferde lépés következtében történt csuklyások s rándulások, csúz (rheumatismus), megerőltetések, láb-gyengeség, mindenféle daganatok, kereszt-bénaság, nyereg- és szerszámtörés, meredt láb, ütés, döfés és vágás következtében történt sebek stb. stb. s mindezt oly egyszerü eljárás mellett, hogy általa képessé tétetik minden lótulajdonos lovát gyorsan, biztosan s minden nagyobb költség nélkül minden külső betegségében meggyógyithatni.

Ennélfogva nem csekély szolgálatot vélek tenni a t. gazdaközönségnek, midőn ezen gyógyszerre becses figyelmét ezennel felhivom, s köztudomásra hozom, hogy az

„Gyógyfolyadék"

név alatt nálam Pálóczon mindenkor készen kapható.

Ára egy üvegnek	1 frt 50 kr.
3 üveg	4 „ 50 „
6 üveg	8 „ 50 „
9 üveg	12 „ 50 „
12 üveg	16 forint.

Egy üveg egy magyar itczét tartalmaz. A használat alkalmával minden itcze gyógy-folyadékból 7 itcze fog kikerülni, mert egy rész folyadék 6 rész vizzel fog vegyittetni. Levél általi megrendelések utánvétel mellett is eszközölhetők, azonban megjegyeztetik — miszerint küldeni csak 3-, 6-, 9- és 12 üveget lehet. — T. megrendelőknek a leggyakoribb kóresetek leirásával egybekapcsolt használati utasitás dij nélkül küldetik.

(204—3,3)

Szeretin Zsigmond
urodalmi ménes- és lovász-mester.
u. p. **Ungvár.** **Pálóczon.**

4
kjk.

Pályázat.

Nagy-Kanizsa város képviselő-testülete 1869-ik január 4-én tartott ülésében egy városi számvevőnek „Exactor" felállitását elhatározta, mely állásnak betöltésére ezennel pályázat nyittatik.

A pályázóktól kivántatik a magyar, s ha lehet a német nyelvbeni, igy a könyv- és számvitelbeni tökéletes jártasság.

A számvevőnek évi fizetése 500 frt. Pályázni kivánók felhivatnak, miként folyamodványaikat, a képességet igazoló okmányokkal gyámolitva, 1869-ik évi február 15-ik napjáig a városi tanácshoz benyujtsák.

Kelt Nagy-Kanizsán 1869. Január hó 4-én.

HALVAX JÓZSEF
polgármester.

(211—3,1)

A

„SZOMBATHELYI NAPTÁR"

kapható

Wajdits József

könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Egy példány ára **32** kr. (208—2,2)

Régi

pénzeket,

és mindennemü **arany, ezüst** és **drága-kövekkel kirakott régiségeket;** továbbá **gyöngyöket, szines köveket, aranyat, ezüstöt** és **ásványokat** vesz és cserél a legmagasabb áron a

régiségek és természetiek irodája

Pesten, Dorottyautcza a Lloyd épületben, 14. sz. a.
Bécsben Herren-Gasse No. 5.

hol egy nagyválasztéku raktár mindennemü régiségek, régi pénzek, gombok, övek és mente-kötőkből a legolcsóbb áron, ugyszintén egy nagy raktár ásványok, lepkék, bogarak, madárbőrök, tojások és üvegszemek is találhatók. Levelekre szivesen válaszszal és értesitéssel szolgáltatik. (198—4)

Id. Madarász And. Pécsett

ajánlja

GÉPGYÁRA ÉS ÖNTÉSZETE

készitményeit

gőzgépeit, különösen pedig malom szerkezeteket, olaj henger- és sajtókat, borpréseket, gőz- és vizvezetési csöveket takarék-tüzhelyeket és azok egyes részeit, kutakat, oszlopokat, rácsozatokat, minden néven nevezendő öntvényeket, továbbá

gazdasági gépeit

u. m. szántó-, irtó-, kapáló- és töltögető ekéket, vetőgépeket, magtakarókat, rostákat, crömüveket (göppel) lőszerkezetre, cséplőgépeket, kukoricza morzsolókat, répa és szecska-vágókat, zuzó- és daráló gépeket.

Minden a gépészet szakmájába vágó megrendeléseket a leggyorsabb előállitás s legjutányosabb árak mellett elvállal ügy a gyárba Vitéz-utcza 14-ik szám alatt, valamint raktári irodájában országut 5-ik szám, hol a fentebb elősorolt készitményekből folytonos készletet tart. (175—4)

Wajdits József kiadó-, lap és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa 1869. január. 23-án. 4. szám. Nyolczadik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész iven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: - 6 frt. — kr. Fél évre - 3 „ — „ Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a K'ADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Balaton vidéke.

— Tájrajzi tanulmány. —

(Folytatás és vége.)

Három megyének van része a Balaton partjában s vizében: Zalának, Somogynak, és Veszprémnek.

De csak egy jelesb várost nevezhetünk partjain az északnyugati zugában (Zalában) fekvő Keszthelyt, azon várost, melyet Festetics György a lelkes honfiu nemzetgazdászati törekvései s a feltámadó magyar irodalom pártolása által emelt s tett nevezetessé. A tőle alapitott Georgikont mostani utódja segitette azon átváltozásában, minélfogva jelenleg mint országos gazdászati tanintézet tudományra épült alapterve s folyton növekedő felszerelése, főkép szakképzett ifju erők alkalmazása által egy szinvonalra emelgeti óvári nénjével, vagy a külföld kifejlettebb hason tanodáival. — Tófürdője a város alatt van: Hévvizről emlékeztünk. — Az urasági szép nagy kastély megetti csinos igen nagy erdőkertje nyitva áll a közönségnek.

Van kis gymnasiuma, melyben prem. papok tanitanak. A vaspálya sajnosan mértföldnyire kerüli el.

Az északi tópart keleti felében a tihanyi hegyfok ¼ mfldre nyulik a tóba, miáltal a ¼ mfldnyi tószorulat származik; a hegy fokot a tihanyi zárda kéttornyu temploma koronázza, mely a történelem szerint I. Endre király tetemeit rejti.

A hegyfok s tópart képezte keleti öböl táján van Füred érdemes fürdőhely, illő szép hegyek félcsarnokában. Gyógyvizeit messzünnen látogatják, de lakási kényelem s szolgálati készség hiányáról a roppant drágaság mellett sok vendége panaszkodik.

Atellenében Siófok m. v. állomása a kanizsa-budai vasutnak, mely szorosan a déli part hosszában, sőt sok helyt a lecsapolás által nyert uj növényes partban fut; tófürdője évről évre gyarapodik.

Nagyobb körben esnek: a kagylós mészkövön s belőle épült Tapolcza, a romba dőlt püspöki fellegvárával festői Sümeg Kisfaludy Sándor születési s temetkezési helye, mindkettő csinos s hires borkereskedő mezőváros. Marczali északi Somogynak társadalmi s miveltségi szempontból első helye gróf Széchenyi Gyula, — Kéthely gr. Hunyady birtoka, mindkét utóbbi egy délirányu jóboru agyaghegy gérinczének keleti alján: hasonnemü s irányu halmok keletiebb soraiban Öreglak az Inkeyeknek — Lengyeltóti a gr. Zichyeknek nagy kiterjedésü angol kertből a Balatonra néző palotaszerü kastélyaival. Az utóbbi helyre a sálföldi hegynek szabályos csucsa oly jelesen odarémlik a nagy tó tulsó partjáról, hogy láttára a gizehi vagy karnaki gulák legnagyobbikát is csak kisszerünek tudom képzelni.

A középzala fordulópontja körül épültek Zalabér Zalamegye északi határán, és 1 mfdre lefelé Szt.-Gróta Batthiányiak szigeten diszelgő kastélyával, jelentékeny csinos m. v.

Nagy-Kanizsa a délnyugoti magyar kereskedelem s vasutrendszer középpontja annyira fekszik délnyugatra a Balatontól, mint Székesfehérvár, az Árpádok sirja, északkeleti irányban. A Bakony egyik keletre nyiló völgyének halmos oldalán elszigetelt méltóságban székel a püspöki Veszprém; sasi bérczlakán uralg a zirci apátság — Palota, Mór a 48-iki harczban lettek emlékezetesek.

Azonban bármily kevés vonással rajzolja valaki Balaton vidékét, hibát követne el, ha azon önmagokban jelentéktelen helyeket feledné ki képéből, melyeket Magyarország nehány nagy fiának neve örökit.

Megemlékeztünk Keszthely s Sümegnél ott a magyar irodalom s nemzetgazdászat Mecenásáról itt mint Himfy dalnokának születéshelyéről — de itt van Kehida is, az alsó Zala rétes, berkes völgyének halmos partjain, bethlehemnyi csekélységü tekintetre, de a magyar nemzet nagy részének szemében oly jelentésü s érdemü, minő ama kis palaestinai falu a kereszténység felfogása szerint. Az átellenében fekvő Szent-Lászlóban pedig, mely a Széchenyi grófok ősbirtokához tartozik, a hon anyagi jólétének teremtőjére a nemzetgazdászat, ipar s kereskedelem és közmiveltség nagy alapitójára emlékeztetünk.

A marczali s öreglaki hegyvonalok közt habos fölületü helylyel homokos termékeny lap terül el, melyen számos ér csergedez a Balatonba és mely a tópart felé mocsáros lapálylyá válik. Egy ily ligetes völgyben van Mikla (v. Nikla) a fellengző lantosnak Berzsenyi Dánielnek szülőhelye s temetője, melyre óriási siremléket emelt azon nemzet, melyet ő vert föl százados tespedéséből a „féregrágta tölgy s sybarita váz“ rendítő hasonlatával, s mely előtt ő zengett aztán tyrtaeusi lelkesitő csatadalt.

Végül: miként a rege bájfényében tündökölnek a sümegi költő érdemei által Tátika, Csobáncz, Szigliget, Somló, Badacson, oly való regényes szépséget árasztanak az emlitett várromok a hasonnevü tekintélyes magasságu*) csonkakup, kupalaku bazalt hegyek tetőin, melyek aránylagos közelségök által, minélfogva csaknem mindegyikök valamennyi többinek jeles kilátási pontjául szolgál, oly meglepő szép s gazdag tájképgyüjteményt alkotnak, hogy az a tájfestő mappájában tulzásról s majdnem természetesség hiányáról vádoltatnék.

A tündériesnek fogalmát, melyet dajkamesék oltanak gyermekségünkbe s melyet később keleti bájregék s a költészet legragyogóbb képzeményei fejlesztenek az ifju lelkében csakis a szépmüvészet által látjuk olykor megérzékitve: természetes tárgyak, ezen érzetet ritkán képesek megvillantani az emberben.

A rónák és a Balaton tündérei ezen büvös hatalom birtokában vannak és egyszer éltében részesitik az arra méltó vándort annak előtüntetésében; amaz midőn napos, nyugodt nyári napokban a délibáb csodáját varázsolja elébe, Balaton pedig, midőn látogatója egy szép tavaszi nap reggén a délkeleti partról először pillantja meg a szép tó zöld csendes habu tükrét, mely innenső partja felé ezer fehér gyöngy fodorba feslik, míg majdnem teljesen átlátszó ködfátyolán keresztül rémlik kékeszöld szalaggá váló odábbi fölülete, a tulparti hegyek kék torlaszai s a tihanyi hegyfok ünnepélyes magassága,

és midőn egy őszi nap estején a délnyugati berényi véghalmokról a váltig emlegetett vulkán hegycsoportot szemlélheti a leáldozó nap verőfényes aranypirjában — a hullámokon lebegve.

Azért a közmondás Balaton vidékén: hol van a szép Zala? Somogyban.

BÁCSKAI KÁROLY.

*) Badacsony 289° Szent-György 218,5° Tátika 216° Somló 228° magas.

A nagy-kanizsai nagygymnasium „Önképző-kör-“ és a tanuló ifjuságí „Olvasó kör“-ről.

(B-fi.) Mult vasárnap, jan. 17-én délelőtt 11 órakor tartotta a n.-kanizsai nagygymnasiumi tanuló ifjuság a kebelében alakult „Önképző-kör“ első nyilvános közgyülését a tágas tornateremben, mely alkalommal a kör tevékeny alelnöke: Bódis Lajos lelkes megnyitó beszédet tartott a jelenvoltakhoz. Ezután a széptehetségü titkár: Németh Elek olvasta fel a kör működésének eredményét, melyszerint négy hónapi működés óta 70 szépirodalmi munka adatott be, melyek közől eddig a következők fogadtattak el:

„Tavaszi regg“ Németh Elektől.

„Sir a rózsám“ népdal Pollák Lajostól.

„Szőke leány“ népdal Bódis Lajostól.

„A . . . . hoz“ emlékvers Németh Elektől.

„Két halott“ románcz Bódis Lajostól.

„Hála“ óda Németh Elektől.

„Esdeklés“ Németh Elektől.

„Az agg honfi halála“ ballada Bódis Lajostól.

„Nap és éj“ beszély Stolczer Jakabtól.

„Téli éj“ Pintér Istvántól.

„Haldokló gerle“ Pollák Lajostól.

„A jó házi ur“ humoreszk Németh Elektől.

„Csendes éjben“ Pollák Lajostól. Ezek közül nehány szerzőik által a közgyülés előtt fölolvastatott.

A fölolvasás után szavalati előadások tartattak a következők által:

Ungár Sándor 6. oszt. előadá „Értekezés“ czimü müvét.

Szukits Vendel 6. oszt. előadá B. Eötvös József „Bucsuját.“

Csányi Ferencz 6. oszt. Petőfy Sándor „Itélet“ czimü müvét.

Nagy János 5. oszt. Petőfy Sándor „Ledőlt szobor“ czimü darabját.

Benczik Ferencz 5. oszt. előadá Kemény Simon a „Kém“ czimü darabját Vörösmartynak.

Tóth Antal 5. oszt. „Erzsébeth“ czimü darabot adá elő Kisfaludy Károlytól.

A szavalatok bevégzése után Fötisztelendő Könnye Alajos elnök ur zárbeszédével a gyülést befejezé.

Több szavalmány szép elődása mellett leginkább kitünt Ungár Sándor következő értekezlete, melynek közlésével egyszersmint a kör czélját is feltüntetve látjuk.

Értekezletem tárgyául „A magyar irodalom hasznát és szükségét“ tüztem ki, de mielőtt felvett tételem tárgyalásához fognék, nélkülözhetlennek tartom kiméletet kérni mindazoktól, kik előadásomat meghallgatásra méltatni oly szivesek. Valóban talán felis vagyok jogositva a kiméletérti esedezésre, mert ha tekintem tételem nagyságát, szinte lehetetlenné válik, hogy én, még egy fiatal tanuló, az irodalmak szükségét, hasznát elég erélyes szavakkal, méltóságához hiven, kifejezni képesitve legyek. — Lehet, hogy nem is birok lelkemmel felemelkedni a tárgy tömegéhez, pedig az elkerülhetlenül szükséges, hogy ecsetelésem teljes mérvü legyen. Tehát azon biztos öntudatban, hogy tisztelt hallgatóim tekinteni fogják, a felvett tárgyom nagyságát, tekinteni fogják továbbá parányiságomat, reménylem és hiszem, hogy tárgyalásomat kimélettel fogják meghallgatni.

Tételem bebizonyitását mindjárt ezen kérdéssel kezdem: Mi az irodalom? Az irodalom alatt értjük azon remek müvek összegét, melyeket egy nemzet jelesei irtak és irnak. Az irodalom, mint koszorús költőnk mondja: „tükre egy nemzet szellemi életének, mértéke egy nemzet szellemi nagyságának egy szóval: az irodalom egy oly mérleg, mely megmutatja, mennyit nyom egy nemzet szellemileg.“ Ezekből tehát jogosan következtethetjük, hogy nem valami roppant műhelyek, sem arany paloták, hanem becsértékü könyvek, tudományos iratok, egyszóval az irodalom teszi egy nemzet nagyságát, emeli annak diszét, méltóságát. Már most hogyha az irodalom első alapköve, nélkülözhetlen kelléke egy nemzet nagyságának — már ki volna oly merész az irodalomnak nagy — végtelen hasznát kétségbe csak is vonni? A kinek kedves tehát a hazája, a ki szereti nemzetét nagyságra emelve látni, annak az irodalmat, mint hazája nagyságának előmozditását fenntartóját is kedvelni kötelessége Igy tehát nagy a haszna az irodalomnak már azon szempontból is, hisz fölleltük benne azon eszközt, mely nemzetünk szellemi nagyságát képezi, mely nélkül egy állam szilárdan megállni képtelen.

Azonban fájdalmunkra vannak talán oly aljas egyének, kiknek sziveikben a haza iránti szeretet lángja nem lobog, kik inkább szeretik önjavukat hajhászni, mint a haza boldogságát előmozditani, és ezek tán ily szavakra fakadnának: „Mit gondolok én a haza nagyságával, mit gondolok én boldogságának előmozditó- és fenntartójával?“ Ezért személyes önérdeküket szem előtt tartva, még egy másik oldalnál is felfogom tüntetni az irodalom hasznát, szükségét!

Van-e haszna a lámpának éjjel? van-e haszna a csillagoknak a végtelenségben? ha van, ak-

kor az irodalomnak a haszna mindenesetre nagy — végtelen . . . . Valamint a drága kőnek nincs értéke, míg lent, szemeinktől elvonva, mély földréteg alatt hever; valamint az igazságnak nincsen értéke, ha hazug lelkében tanyáz, valamint az embernek nincsen becse lélek nélkül, úgy a magyarnak nem lehet becse nemzeti szellem nélkül, mely szellemet nem ad meg semmi ugy, mint a magyar irodalom. De különösen nekünk tanuló ifjak fölötte elkerülhetlen szükséges az irodalom; nekünk, kik a muzsák oltárára most kisértünk áldozatokat hordani; szükséges végig tekinteni azon köveken, melyekből ezen oltár épült, mely oltárra mi csak akkor hozhatunk méltó áldozatokat, ha már megismerkedtünk irodalmunk volt, és jelen hőseinek remekeivel; azaz: ha már fölleltük mindazt, a mely bennünket erényre tanitani, nagy áldozatokra lelkesiteni képes, ha megtanultuk azon nyelvet, mely a szellemnek szárnyat kölcsönöz, mely zománcza az ékes ajkaknak. És mindezeket pedig csak is a remekirók gondos figyelmes tanulmányozása által tehetünk sajátunkká és minthogy a remekköltemények összegét mi irodalomnak nevezzük, és minthogy ismételve fenntemlitett tulajdonokat csak is most már az irodalom lapjain találhatjuk fel, igy tehát — ha muzsák oltárára áldozatokat hordani akarunk, nélkülözhetlen az irodalom tanulmányozása. És igy ismét bebizonyitva van tételem. Tehát szükséges az irodalom nekünk, szükséges 1. mert tanulók vagyunk, 2. szükség, ha a hazának méltó fiaivá lenni akarunk.

Azért előre! hazám fiatal sarjadéka! saját önérdekünk — továbbá a nemzeti kötelesség nevében előre. Ismerkedjünk meg irodalmunk volt és jelen hőseinek remekeivel, hogy azok által lelkesülve majd egyszer mi is mind irodalmunkat, és ezáltal hazánkat nagyobbitani képesitve legyünk. Jutalmunk nem fog kimaradni; jutalmunk leend, ha nem más: fölként szellemek helyeslő mosolya; jutalmunk leend: önérdekünk; és jutalmunk végre előbb utóbb a nemzet hálája leend.

UNGÁR.

A kör működése kétségtelenül hasznos és szép, mert az ifjuság üres idejét csak szép és jóra fordithatja.

A jó szándék azonban pusztán szándék marad, ha a tettek mezejére nem lépnek, oda pedig sikeresen csak akkor mehet az ifjuság, ha vezérök, gyámjok van s ez az olvasó könyvtár birása s használhatása.

Atyailag gondoskodott erről a gym. igazgató ur s tanári testület, mert egy ifjuságí könyvtár létesittetett a következő alapszabályival.

Ifjuságí olvasó-kör alapszabályai a nagy-kanizsai k. r. nagy-gymnasiumban.

1. §. Az olvasó-kör czélja hasznos olvasmányok által a nagygymnasiumi ifjaknak alkalmat nyujtani arra, hogy iskolai kötelmeik pontos teljesitése mellett fennmaradt szabad idejöket szellemi haszonnal tölthessék.

2. §. Ezen kitüzött czél elérésére szolgál az ifjuságí könyvtár, melynek gyarapodása az ifjuságí tagok és más nemes keblü jótevők kegyes adakozásaitól föltételeztetik.

3. §. Az olvasó-kör tagja lehet a nagygymnasium bármely ifja, ki tanodai kötelmeinek pontosan megfelelvén szabad idővel rendelkezik.

4. §. Minden bejegyzett tag tartozik havonkint tiz krajczárt fizetni a könyvtár gyarapitására és szükségleteinek fedezésére. Indokolatlan be nem fizetés a körbőli kizáratást vonja maga után.

Az olvasás végett kivett könyvet másnak át nem kölcsönözheti, tartozik egy héti magánál tartás után minden tag vissza adni.

Ha az olvasmányi darab nagyobb, hosszabb időre is magánál tarthatja; de ez esetben köteles a fő-őrnél jelentést tenni, s a rendelt időben bemutatás végett a könyvet magával hozni.

Köteles minden tag az olvasmányi darab bepiszkolása, megcsonkitása vagy elvesztése esetében azt megtériteni.

Könyvek a három felső osztályra nézve, minden szombaton, a három alsó osztálynak pedig minden szerdán a délutáni előadások után adatnak ki s vétetnek vissza.

6. §. Az ifjuságí könyvtár őre mindenkor a rendes tanárok egyike, ki az igazgatóval egyetértőleg a kör tagjai közül választ két segédőrt s két pénztárnokot. Ugy a segédőrök, mint a pénztárnokok egyike a VI-ik s másika a III-ik osztályból választatik. A VI-ik osztálybeli segédőr jegyzi a könyvtárból a fő-őr által kiadott könyveket a három felső osztályra, a III-ik osztálybeli pedig a három alsóra vonatkozólag. E szerint jegyzőkönyvezik a pénztárnokok a tagsági havi dijakat, melyek minden hó elején befizetendők s a pénztárnokok által a fő-őrnek kézbesitendők, ki az ügy kezelési mozzanatokról az igazgatót időnként értesitendi.

Kelt Nagy-Kanizsán, deczember 12-én 1868.
Könnye Alajos m. k. igazgató, Harmath Gergely m. k. ny. r. tanár s az ifjuságí könyvtár fő-őre.

Bizalommal felhivjuk az ifjuság barátait, hogy e könyvtár gyarapodását előmozditani sziveskedjenek akár pénzbeli adományban akár pedig könyvek beküldésével. Ki átérzi az önképző körök hasznát, az készséggel járuland a könyvtár gyarapodásához, mely emberbaráti figyelem s pártfogás biztos eredményt idézend elő.

Levelezések.

Csurgó, január 17-én 1869.

Hallomás szerint f. hó 25-én tartandja a helybeli választókerület előleges conferenczióját. — Nálunk mindeddig még hire sincs a farsangnak.

Dalárdánk az első három év letelte után a mult hetekben ujra szervezkedett. Szép jelét adta már az egyesület fenállásának a mult években és hisszük, hogy jövőben hirnévre teend szert.

Az izraelita község is megtartotta tisztviselői ujjá választását. Megválasztattak: Salamon Miksa elnök, Mayerhofer József alelnök, Kohn József és Glesinger Sándor bizottmányi tagok, Mayerhofer Lajos pénztárnok, Kreiszler Dávid és Günszberger Benedek templomatyák. Az iskolai bizottmány Löwy Samuel rabbi, Dr. Steiner Lázár, Mayerhofer József, Salamon Miksa, és Musquitter Jakab urakból áll. Nagy sajnálattal vétetett tudomásul, hogy Jüncker Gusztáv megyei esküdt ur egyéb foglalkozásai miatt semmi módon sem vállalhatta el az iskolai bizottmányi tagságot; pedig iskoláink felvirágzása nagy részt neki köszönhető.

A városi tanács is megválasztatott; erről sokat is kellene mondanunk és ez okból semmit sem mondunk, mintsem rosszat, inkább semmit. E tanácsban a mult évben is már volt két zsidó esküdt, most is megmaradt.

A magas kormány már majd nem két hónap előtt nyitott pályázatot a helyben felállitandó postamesterségre, de mindeddig postának hire sincs; mi pedig már nehezen várjuk, hogy rendes postánk legyen.

SINGER.

Galambok, január 19-én 1869.

Egy igen örvendetes eseményről van szerencsém tudatni e lapok t. olvasó-közönségét, mely fényes tanuságot tesz arról, hogy népünkben meg van nemcsak az anyagi, de a szellemi haladásvágy, müvelődésre törekvés is. S hol ez tettekben nem nyilvánul: ott vagy nincsenek a népnek jó vezetői, vagy ha vannak, ugy igen hatalmasak azok, kik a nép lelki sötétségétől várják földi boldogságukat, nem gondolván meg, miszerint nékik épen az a legfőbb kötelességök, hogy a népet neveljék, s ez által erkölcsüket is nemesitsék, mely szent czél legjobban előmozdittatik a hasznos olvasmányok terjesztése által.

De hogy ezen sötétség fiainak száma mindinkább fogy, s tekintélyök mind jobban jobban hanyatlik, fényesen biztositja ezt azon körülmény, hogy hazánk s megyénk minden részében olvasó-körök állittatnak fel.

Igy állittatott fel helységünkben a mult év tavaszán egy olvasó-egylet, s még ugyanaz évben a szomszéd Kis-Komáromban egy másik most pedig a szintén helységünkkel határos Komárvárosban egy harmadik felállitásán fáradozik a helység derék vendéglőse Balog Alajos volt szinigazgató, — s hisszük, s óhajtva reményljük, hogy buzgó fáradozását s ez ügyben fankadatlan buzgalmát siker koronázandja.

Fájdalommal kell másrészről tudatnom azt is, hogy a helységünkbeli olvasó egylet tagjainak száma már ez évben tetemesen megfogyott melynek okát azonban nem a nép, tanulás-, müvelődési vágya hiányában, hanem abban keresem s találom, hogy mindjárt, már az egylet megalakulásakor oly helyről s ajkakról hangzottak egyletünk ellen kárhoztató s rosszaló szavak, a mely helyről s ajkakról megszokta már népünk, hogy csak jót, csak üdvöset, csak igazat halljon! . . . .

De bizom azért népünk józan eszébe, bizom józaravaló hajlamában, hogy jön idő, midőn meggyőződik arról, hogy épen azok legnagyobb ellenségei, kik felvilágosodását akadályozzák, s ekkor őket megutálva, megvetve, annál nagyobb lelkesedéssel óhajtja lelki szükségeit kielégiteni, s az olvasás által erkölcsi nemesedését munkálni.

SÁNDOR.

TÁRCZA.

Sonettek.

— 1868 —

Merülj, merülj a semmiségbe, év! —
Kaczagva mondom ezt, kaczagva, mert
Kezed biz engem agyba-főbe vert — —
Merülj, merülj a semmiségbe év!

Erőd, hatalmad és a büszke név
Knyészve hull alá s mit elsepert,
Szport erőd (ha benne bizni mert!)
Jaó esel, de nincs kijutni rév.

Maradsz feledve, elfeledve, mint
A hervadó levél; porod felett
Ujongva zúg a szél, — mi szerte vet.

Csupán az ember az, ki rád tekint,
Feléd sóhajt, megőrzi tettidet:
S te mégis őt tiporva tépdeled!

— 1869 —

Hozott az ég! te szép menyasszonyunk,
Uj év! örömmosoly van ajkadon,
Mitől enyészni kezd a fájdalom
Szivünkben; irt a melyre hajszolunk.

Valódi irt a melyre hajszolunk,
De mindhiában, él a fájdalom;
Te megövél, mosoly van ajkadon
S mi benne égi kéjben osztozunk.

E bé[illegible] s örömmosoly reménysugárt
Bocsát reánk, felénk, mi irt nevel,
Miként tiboly csak illatot lehel.

Tu[illegible], [illegible], nem ismerend határt
A [illegible] sok sziven, mivel
[illegible] a bánatárba mélyed el.

A tél.

Megé[illegible] tél; megérkezett;
[illegible], unalmas és rideg;
A lég v[illegible], ködös, szeles, hideg,
S csak [illegible] lopódzva jár a képzelet.

Kihalt világ, halálta ölt kezet,
Mi ez? Miért van ez? ki mondja meg?
Midőn az élet oly sovány, beteg,
S a tespedés buján beférkezett.

A [illegible] emberek szivének érzetét
[illegible]tja, tartja fenn a tél valón,
Miként ez, ugy amaz fanyalg magán.

Tekintsd, tekintsd az ember életét!
Mit ér az? élv után kap oly mohón,
S ha széttekint — csücsül halálfogón . . .

BÁTORFI.

Emma.

— Történelmi beszély —

(Folytatás.)

— Különös. — — — Azonban köszönöm a tudósitást, menj most dolgod után; légy szemfüles, a mit hallasz, add tudtomra, — nem fogod megbánni. Hogy hivnak.

— Máté. — De megbocsáss nem lehet ám itt szabadon beszélni, mert még a falak is elárulják az embert, s aztán nincs irgalom, nincs kegyelem, kivétel nélkül nyársra huzzák azt, ki többet mond mint szabad.

— Ne félj semmitől, nekem mindent megmondhatsz, a nélkül, hogy bántalmad legyen, s jutalmat — mondhatom bőven kapsz tőlem, ha kiszabadulunk e bagolyfészekből.

— Könnyü ide bejutni, azonban a kijárás igen szük és veszedelmes.

— De még sem lehetetlen. E szavai után intett a szolgának, ki elértve azt, távozott.

— Borzasztó helyzet, Isten el ne vedd erőmet! — sóhajtott a hölgy, s elköltö a borlevest aztán a kulcsot belülről ráforditá, s felbontván az ágyat, levetkőzött, s lefeküdt.

E tájt három óra lehetett délután, s mégis egészen est volt már, midőn a rég nélkülözött álom szemeire jött.

Mielőtt történetünk szinhelye változnék, mondjuk ki nagyobb világosság kedvéért, hogy ama két lovag egyike, kikkel először találkozánk a Duna mellett, Bodrogi volt, ki Emma elraboltatását már előre tervezte, s e miatt akarta tudni, melyik a hölgy szobája.

Hogy Váradyék házőrző ebe nem fogadta el a kenyeret, annak mérgezés volt oka. Ez nagy akadály volt volna a terv végrehajtásában, s mint ilyen ki nem maradhatott Bodrogi számitásából.

S végre az, ki Emmát álmából felriasztá, s kire a hölgy rá ismert, nem volt más mint Bodrogi. Honnan ismerte őt Emma nem tudjuk de gyanitanunk lehet, hogy Bodrogi arczа, mint hirhedt rablóé, messze vidéken ismeretes volt.

Bodrogi, hogy Bagolyváron megtehesse a kellő intézkedéseket, előre sietett s innen van hogy őt már Bagolyváron találtuk, midőn Emma megérkezett.

S most nézzünk szót a hazában.

III.

Két hóval a történtek után, hazánk a legnagyobb zavarnak volt szinhelye. Mig sokak arczáról a kétségbeesés ijesztő kifejezését lehetett leolvasni, addig többen részint tulságos önbecslés miatt, részint örvendve, hogy a király lefog aláztatni, s ők lesznek az urak, — vigadtak a szomoru körülmények közt, nem látva a veszélyt, mely már oly közel volt hozzájok, s jobban fenyegette őket, mint a házat, mely „oly sok viszály után“ mégis fennáll, de ők elvesztek, s nevök Herostratusé mellett van a történelem lapjaira jegyezve.

A pártoskodás üszke lobogott hazaszerte a főurak közt, senki nem akart segélyt nyujtani a királynak, ki a haza miatti aggodalmaiban, mint 20 éves ifju már megőszült. — A kalandos urak, s még néhány hiv emberének dandárával Tolnán időzött, Soliman pedig a rettenetes táborral, melynek csapása még most is érezhető hazánkon, át kelt már a Dunán.

Zápolya János 40,000 emberével vonakodott a királyhoz szegődni, mert nem minden kárörröm nélkül várta annak bukását; tetemes hadereje levén, bizton remélte, hogy a korona fölötti vitában övé leend az elsőség.

Frangepán Kristóf horvát bán sietett seregét a királyéval egyesiteni, azonban elkésett, — mi okból? — azt csak a jó Isten tudja.

Későn volt már ekkor minden, előbb kellett volna szorgoskodni, nem midőn már körmünkre égett a dolog, s még most is voltak elegen, kik dorbézoltak; — tán elfelejtették a hazára gondolni.

Hire futott, hogy Soliman bevette már Péterváradot, s most Eszék felé indult. Lajos megparancsolta a nádornak, hogy siessen a vár védelmére, de mit volt tenni, midőn senki sem akart, vagy mert vele menni, midőn mindenki azt állitotta, hogy csak a király táborában köteles harczolni. E makacs ellenszegülés határozatra birta a jólelkü királyt, s augusztus 14-én táborával Mohácsra indult. Alig ért azonban ide, midőn értesült, hogy a rettenetes ozman had megvette Eszéket, átkelt a Dráván, s Mohácsfelé közeleg. S ez való hir volt, augusztus 28-án Soliman tábora, két mértföldnyire állt meg Mohácstól.

A tengernyi török had 300,000 emberből állott, mig Lajos táborában alig lehetett 25000-et megszámlálni.

Ezek közül is sokba csak a bor öntött lelket, kik aztán eszeveszett dühhel akartak az ellenre rontani, s feltüzolték a higgadtabbakat, fel Tomorit is, kinek szándéka volt az ütközetet meddig csak lehet halogatni, mert Zápolya és Frangepán seregeit várta, valamint több megye sem küldte még meg bandériumát. Azonban lehetetlen volt minden halogatás, átlátta az okos vezér, hogy a lelkesülés legtöbbet tehet, — haj de még sem tehetett eleget!

Másnap, aug. 29-én összemont a két tábor mint tenger a szikla ellen, melyről visszavettetik ugyan először a mérhetlen elem, de annál nagyobb erővel rohan ismét rá, s elboritja Egy nap alatt elvesztetté mindenét a magyar, s aztán;

Szerte nézett s nem lelé,
Honját a hazában

— — — — — — — — —

A csata után özöni zápor szakadt a földre, mintha az egek is siratták volna a magyar sorsát.

Korom sötét volt, a villámok czikázva világitottak pillanatról pillanatra, a zápor zugása, s a fellegek dörgése közt gazdátlan paripák nyihogását, néha puskalövést, haldoklók nyögését és sebesültek jajkiáltásait lehetett hallani.

Lajos táborából mindenki futott a merre csak tudott, mig legtöbbeket a halál tartott vissza a csatatéren, magát a vezért is Tomori Pált.

A király futásban keresett menedéket, de midőn a Csolopatakot át akarta ugratni lova megcsuszott s urával együtt a vizbe fult.

A nagy zavar közt egy lovagot látunk, már jól tova a csatatértől Bagolyvár felé haladni; irányát a czikázó villámok fényénél jeleli ki, mindenhol a biztosabb alapot keresi, habár lova csak lazsan lépdelhet, mert a posványban sokszor térdig is elmerül.

Bagolyvár fölött egyszerre vékony lángnyelv mutatkozik, mely mindig szélesebb lesz, s világa leküzdeni törekszik az éj sötétét.

A lovag megállitja lovát, tanakodni látszik magával, aztán sarkantyuját mélyen vágva a nemes állat oldalába, gyorsabb haladásra kényszeriti azt.

Kétségkivül nagy események fejlődtek ki Bagolyváron, mióta mi elhagyók azt, melyeket hogy megismerhessünk, előzzük meg a lovagot, s térjünk vissza azon időre, midőn Lajos király Mohács alá jött.

MILTÉNYI BÉLA.

(Folytatása köv.)

Keszthely. január 19-én 1869.

E lap mult számában ha olvassuk Sándor István ur galambokróli nevetségesen kiforgatott tudósitását, lehetetlen, hogy a szánálom kifejezésével el ne mosolyogjuk magunkat.

S. ur Korizmics Lászlót a vasutról kisérteti be a városba, pedig B. Edericsi és M.-Győrök közt volt a találkozási hely kitüzve. Tudtunkra itt a vasutnak semmi helyé sincsen.

Azután ha szabad kérdezni, ki látta, hogy a zolgabiró huszárja lovagolt „az uri diszes rend“ élén? Galambokról ugy méltóztatott látni talán?

Hogy a balpárt a fáklyásmenetkor dörgő disharmoniával tisztelgett, igaz, de hogy onnét a fáklyavivők Gaál urhoz akartak volna menni — ferde ráfogás.

Hogy a fáklyások között voltak nem szavazat képesek is — igaz; de az is igaz ám, hogy a hangversenyzők czifra halmazának felo sem szavazó.

A galamboki tudósitó ur közibe szurja még azt is, hogy a követjelölt előadá politikai hitvallását, s végezteti is, pedig követjelöltünk a lárma miatt nem is beszélhetett. Miért nem hallgattak, okát alig tudják, de — bocsánat — talán S. I. ur sem tudja.

Sz-i urnak igaza van; ön elhinni nem tudja, nem is akarja; mi is jobb szeretnők, ha amaz alkalommal türelemről győződtettek volna meg városkánk balpárti polgárai.

S. ur ezuttal tulságosan részrehajló volt, mert szeretné a megtörténtet megnem történtté változtatni.

Figyelmeztetésül még csak annyit mondunk: ha S. ur máskor ir, irjon igazat, mert „legjobb az egyenes ut.“

Isten velünk!

KESZLER GYULA.

Heti szemle.

Január 21-én 1869.

(B-fi.) Debreczenben is alakult ipar- és kereskedelmi bank 600,000 frt alaptőkével. Elnöke Tisza Kálmán. — A dunai gőzhajózás beszüntettetett. — Napoleon herczeg folyvást beteg. — A bécsi józsefvárosi kaszárnyában a huszárok és dzsidások közt csárdás-táncz miatt véres összeütközés történt. — A királyi pár február elején jő Buda-pestre. — A pesti török ügynök Ali Nizami bey. — Karagyorgyevits perében a vizsgálat befejeztetett, s a végtárgyalás febr. 8-án lesz. — Az országházát Pesten uj átalakitás éri, mely 80 ezer frtba kerül. — Miniszteri rendeletnél fogva nem szabad a tanitónak bottal veretni a tanulót. — Az amerikai croesus Peabody György évenkint 3 millió 372 ezer dollár adót fizet. — Deák Ferencz Suvich zágrábi államügyész leányát egy saját faragásu csinos papirnyomóval ajándékozta meg. — Berger miniszter báróságra emeltetik. — Eger a szabad kir. városok sorába akar lépni. — Vasvári Pál diszkardja, Abrudbánya vidékén van. — Uj tüzelő anyag találtatott fel Budán, porrázuzott köszén s petroleumból áll. — A schweizi vizkárok 15 millió frankra becsültetnek. — Lauka uj bohózatának czime: Bella Iza. — 1846 óta a világon 546 ezer siket-néma ül. — A dohány, szivar. és burnót bevétele 1868. első felében a magyar-osztrák birodalomban 19,655,944 frt volt. — Veszprémben nem volt mostanában mint a lapok irák — rögtönitélő birósági kivégzés. — Montenegróban orosz részről 30 ezer hátultöltő fegyver hever. — Bismark egy porosz-orosz-francia szövetség létesitésén fáradozik Ausztria elszigetelése végett, miért Oroszország Galliciára kapott kilátást, valamint ez, ugy azon körülmény, hogy a P. Lloyd szerint Erdélybe fegyverek és lázitó iratok csempésztetnek be erős egyetértésre buzditja a magyarokat a király és az öszbirodalommal. — Pesten kőszénnelі tulságos fütés következtében két ember megfulladt. — Szemere Bertalan 1848-iki belügyminiszter s akademiai tag jan. 19-én Budán a Schwarzer-féle tébolydában meghalt. — A győr-grätzi vasutvonal ügye a bécsi birodalmi tanácsban még január hó folytán tárgyaltatni fog. — A tudós akademiában jan. 18-ki philosophiai, törvény- és történet-tudományi osztályok ülése volt. Elnök B. Eötvös József. Hoffmann Pál olvasott, Rentmeister Antal „Gaius“ — a nagy jogász — czimü munkájából. Hunfalvy János „Japán“ földmivelési, ipari és tudományos viszonyairól“ beszélt. Gr. Zichy Jenő 6 db. magyar tört. okmányt adatott be a XIV. és XVI. századból. A „közlemények“ szerkesztésétől Hunfalvy visszalépvén, helyébe Keleti Károly választatott. Oltványi Pál földeáki plébános 1000 ftnyi alapitványt tett. — A szabolcsi kőszénbányában vulkanikus kőzetfajból készült kőbalta találtatott; a nemz. muzeumnak van szánva. — Európában a mult év folytán katonai czélokra 800 millió forint, a nép jóléte előmozditására pedig 100 millió forint alig fordittaték. — Zágrábban kutyaadó hozatott be; házi eb 1 frt, vadászeb 4 frt. s öl ebek 6 frtjával adóztatnak. — Liszt Ferencz szász Weimárba utazik s valószinüleg nem fog többé Romába visszatérni. — Bécsben a Schilleremlékre 22020 frt gyült össze. — A magyar honvédség részére 30 ezer fegyver van megrendelve a magyar-svajczi gyárnál.

Hirek.

— (Beküldetett.) Sümeghy Ferencz a nagykanizsai választókerületnek két izben volt követe a Deák-párti választók által felkéretvén, hogy a lefolyt 1865—8. évi országgyülés eredményéről a nyomtatásban kiosztott jelentésen kivül szóbelileg nyilatkozzék, erre nézve jan. 18-kát választóinak pártkülönbség nélküli értesitése mellett ki is tüzte, hogy ekkor Nagy-Kanizsán személyesen megjelenend.

Január 18-án kora reggelén élénk közlekedés mutatkozott N.-Kanizsa város utczáin, mely egy nagyobbszerü ünnepély megtartását szokta jelezni. A „Zöldfa“ vendégfogadó volt a gyűpont, hová a választó-kerület nagy többsége, a Deákpártbeliek seregeltek, innen pedig Palinba kocsikáztak Glavina Lajos uradalmi igazgató urhoz, kinek vendégszerető lakába volt Sümeghy Ferencz ur szállva.

Kilencz óra tájban N.-Kanizsa város veteran polgára Babochay János ügyvéd ur a zsufolásig telt terembe lépő s szünni nem akaró éljenekkel üdvözölt Sümeghy Ferenczhez velős magyarsággal rövid szónoklatot tartván, a választók nevében megköszönte hazafias tevékenységét, örömét fejezvén ki, hogy megyénk nagy szülöttje üdvhozó elvét követte s ez által e választó kerület intelligentiája s nagy többsége bizalmának oly kedvesen felelt meg.

Sümeghy Ferencz valamint e nagy számu s a kerület minden részéből összesereglett uri, közép, ugy a néposztály küldöttsége eme szivélyes üdvözlete következtében meg volt hatva s látszott férfias arczán a honfi öröm s vidorság; keresetlen szép szavakkal fogadta a küldöttség tisztelgését, meghivását; körvonalozta röviden, hogy mily lelki megnyugvással tekint vissza a lefolyt országgyülésen tartott elvhűségére, örömét fejezvén ki, hogy választóinak érzelmét és óhaját teljesitette s a jobboldal politikáját követte.

Ezután megindultunk Palinból N.-Kanizsára jövendők. Festői jelenet volt látni a nemzeti zászlók lengedezése mellett haladó töméntelen kocsik hosszu sorát, a választópolgárság vidorságát, hazafias örömét. A községi küldöttek feltűnően nagy számmal voltak képviselve, melyből azt lehet következtetni, hogy e párton találták fel a közmondás jelentőségét: segitse az Isten, ki jót akar! szép volt látni, hogy Kis-Kanizsa város polgárai nem csekély számban vettek szinte részt.

A bevonulás valóban a párthoz méltóan nagyszerü volt. Nemcsak a nagy-kanizsai magyar utcza főbb pontjain, de különösen a „Zöldfa“ vendégfogadó terére érve roppant néptömeg várta a követet s szünni nem akaró éljenzéssel fogadtatott. A nagy terem csakhamar zsufolásig megtelt és sokan be sem férték.

Sümeghy követi jelentése egyike a legszebb beszédeknek, melyben nem tudja az ember, hogy az erős logikai következetesség hatásának engedje-e át magát a hallgató, vagy az ünnepelt magas müveltségének gazdag gyöngyei felett gyönyörködjék, mely a szép magyarnyelv oly bűbájos körmondataiban nyilvánul. A valóban szép, s az országgyülés vivmányait oly meggyőzőn feltüntető Deákpárti beszéd minden egyes pontja dörgő „helyeslés“ — „ugy van“ szavakkal koronáztatott meg a közelismerés mindig kedves nyilvánulatában.

A beszéd tartalma az ismert dolgokról, a Deákpárt működésének eredményéről szólt, melyek magokban már egy-egy drága gyöngy szemmel ékiték szent István koronáját, mely gyöngyszemek ezuttal Sümeghy lánglelkének fénysugaraival öveztettek körül, hogy ragyogóbban hassanak a mérsékelt hazafiak lelkületére.

Fényt és diessugárt csak nemes lélek, elvhűség és szeplőtelen érzelmü honpolgár kölcsönözhet országos érdeknél oly vivmánynak, mely a nemzetet mélyen illeti. Jól esett tapasztalnunk és meggyőződnünk, miszerint Sümeghy Ferencz szeplőtelen honszerelmében nemcsak hogy nem csalódtunk, de bizodalmunknak szentül meg is felelt s ezentul is megfog felelhetni.

Valahányszor Deák Ferencz neve emlittetett perczekig tartó éljenzés szakitotta félbe a szónoklatot.

Egy óra után ismét összereglettünk a diszebédre, mely szinte a „Zöldfa“ vendéglő helyiségeiben tartatott s 400 teritékre rendeztetett; azonban oly nagy volt a választópolgárság száma, hogy 900 felül esett ugy, hogy más vendéglőket is kénytelenek lőnek igénybe venni.

A felköszöntések hosszu sorát Hegedüs József ügyvéd ur, nyitotta meg, gyönyörü ékesszólás s hazafias örömet tolmácsoló szép szavakkal emelte poharát Ő apostoli Felsége, a legelső magyar polgárkirályra s azután a kamarillát legyező védangyal, a Királynéra, mit harsogó tetszés és éljenzés kisért, utánna Gózony Ferencz városbiró ur szólott s a honatyákért, különösen a köztünk levőért, emelte poharát. Remek felköszöntése méltán mintatárgyul szolgálhatna. Glavina Lajos ur, megyénk nagy szülöttje Deák Ferenczért ivott. Voltak toastok a magyar kormányért, Zalamegye lelkes főispánjáért, a Deákpárt és egyes pártvezérekért s az izr. egyenjogositásért stb. valamennyit hazafias szellem lengte át. A kitünőbb toastokat mondák még: Sümeghy, Kovács ügyvéd, Viola plébános, Séllyey László, Walbach Mór stb.

Már setétedni kezdett, midőn a diszebéd véget ért s szivélyes bucsuzásokkal s a viszontlátás reményével váltunk meg szeretett s harmadizben is ujolag felkért követünk Sümeghy Ferencztől, ki még az nap Palinba utazott.

Köztetszést aratott s velős beszéde külön lenyomatban megjelenend.

A zalamegyei Deákkör által kiadott „Szózat“ horvátnyelvre fordittatik s terjesztetik.

— Mersics József hites ügyvéd t. munkatársunk Győrött, vásártér, 38. sz. a. ügyvédi irodát nyitott. A szép képzettségü fiatal ügyvédet ajánljuk az illetők figyelme s bizalmába.

— Ő Felsége Kienberger Lipót kismartoni elemi iskolai tanitónak, a tanpályán 52 éven át szerzett érdemei elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Sopronban a Deákpárt jelöltje Ihász Rudolf, megválasztatása bizonyosnak tartatik.

— A zala-egerszegi dalárda-egyletnek 1869. évi január 19-én tartott választmányi ülés jegyző könyvének kivonata:

I. Az országos dalegyesület által ide küldött részvény 20 forint oszt. ért. egyhangulag elfogadtatott.

II. A nyilvános dalestély megtartására nézve a város tanácsáttal előadott azon körülményt, hogy az általa tervezett beteg ápoldai táncz-estélyt, csak azon esetben tartaná meg, ha a dalárda negyedéves megtartandó nyilvános előadási estélyéről lemondana azon okból, nehogy a rövid idő alatt összehalmozott táncz-estélyek annak jövedelmét csonkithatnák, mely körülmény előadott általános pártolásra talált, a dalegyesület azon nyilatkozatát adván hozzá, hogy épen a nyilvános estélyt folyó farsangon nem tartja, de az ápoldai táncz-vigalom estélyen a szünóra alatt: az estely kellemetesebbé tétele szempontjából, néhány darab dal előadásával közre fog működni.

ISOÓ FERENCZ m. k.
elnök.

— A nagykanizsai főgymnasiumügyi bizottmány tevékeny s köztiszteletü alelnöke Tárnok Alajos ur mult vasárnap délután beadta a bizottmánynak az összes ügyiratokat s a nagy szorgalommal készitett számadásokat, melyszerint a gymnasium alapitványi vagyona jelenleg a számadás bezárásakor 28,125 ft s 89 kr-ból áll, — ide nem számitva az épitkezésre befolyt összeget, melyről ismét külön számadás fog készittetni. Ugyan ez alkalommal a bizottmány lelkes pénztárnoka Tóth Lajos ügyvéd ur eddig készséges buzgóság- s páratlan ügyszeretettel viselt pénztárnokságról bekros teendői miatt leköszönvén, helyébe egyhangulag Belus József másod alelnök ur választatott meg. Az átadás és átvevés alkalmával történendő irat s könyvmegvizsgálására bizottság neveztetvén ki, Tárnok Alajos és Tóth Lajos urak önzetlen, szives fáradozásaik és lelkes ügybuzgalmukért elismerő köszönet szavaztatott. Ily eseteknél legszebb s legjutalmazóbb az édes öntudat, hogy a közpolgárosodás előnyére, a közmüveltség előmozditására működve, honpolgári kötelességöknek példaadólag megfeleltek s nyugodt önérzettel tekintenek az eredményre, mely munkásságoknak méltó gyümölcse.

— Hivatalos. Ő Felsége gr. Széchenyi Gyulát sopronmegyei főispáni helytartói állásától buzgó működésének teljes elismerése mellett felmentvén, helyébe Horváth Antal volt orsz. képviselőt nevezte ki.

— A kaposvári kerület egyik helysége egy aranytoll átnyujtásával kivánja Somssich Pál iránt tiszteletét kimutatni.

— B. Bodekovics Kálmán horvát minister mult pénteken Budáról Varasdra utazván ez alkalmul szolgált a lakósságnak érzelmei kitüntésére. Csáktornyán Muraköz lakósága gyült össze nagy tömegben, az értelmiség beláthatlan kocsisoron jelent meg üdvözletére. Előbb Gabelics főbiró üdvözlé magyar beszéddel, mire a miniszter hasonlókép magyarul felelt. Ezután a varasdi, idáig elébe jött küldöttség vezetője mondott horvát beszédet, kifejezvé a lakóssag nagy örömét a horvát miniszter kineveztetése felett, ki erre viszont horvátul felelve melegen hangsulyozta Magyar és Horvátország egyetértését. Varasd városa kivilágitással és diszelőadással ünnepelte meg megérkezését.

— Chinai fényképet láttunk a napokban nagy-kanizsai lánynöveldei tulajdonosnő Piringer Róza kisasszonynál, kinek Jachinek Ferencz soproni születésü müvész hazánkfia Pekkingből küldötte szivélyes sorok kiséretében és concertprogrammjai közöl egy japánit — Nagasakiból — és egyet chinai Shanghaiból. Az előadott darabok Rossini, Chasina, Chopin Leonard, Mendelsohn, Beethoven, Gounod, Weber, Gosia, de legkivált saját szerzeményeiből állanak. Helyek ára: első osztály 3 dollár, 2-ik osztály 2 dollár. A sikerült fénykép, melyen ülve Jachimek van, másik alak egy chinai mandarin vagy mi, Ye-chung, fényképésznél készült Shanghaiban. Jachimek czime a concert iven angolul igy hangzik: Soiree Musicale by Franz Jachimek from Hungary, and with kind assistance of a few Amateurs stb.

Nyilt posta.

— Péca. Mint mai számunkból látható, helyi érdekü vidéki levelet többet hozván, önének közlését kénytelenek vagyunk jövőre halasztani.

— „Laurához“ nem adhatjuk tudtára lapunk utján, semmi metrum, aztán nagyon prózai vers bis ez; jobbat kérünk.

— S. Galambok. Lapunk Kis-Komáromba csimesztetik.

— H. S. „A népnevelőkhez“ szóló szép költeményt mielőbb közölni fogjuk.

— „A boldog találkozás„-ra az irodalom terén es alkalommal nem lenne a találkozás boldog.

— L. B. Bakaán. Üdvözöljük t. munkatársainkköszöt. Többire nézve magán levélben.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, 1869. Január 22-én.

A buzaüzlet e héten emelkedést nyert bécsi és brüsseli vevők megjelenése által, mely körülmény következtében a nehezebb osztályzatu áremelkedésben is részesült, mely jelesebb qualitásu buza még mindig érezhetőleg hiányzik az itteni piaczon. Az árpa és zab a hét utolján a külpiaczok megbizása következtében fokozatos áremelkedés idéztetett elő. Mind a kettőnél azonban korlátozott behozatal észleltetett. A bor ára a sok eladó és kevés vevő jelentkezése miatt leszállt.

Piaczi heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, január 22-én.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 4 frt, 10 kr. frt 85—86 font 4 fr. 20 kr. 87—88 fts. 4 frt 50—60 kr. Rozs 78—79 font. 2 fr. 60 kr. 79—80 font. 2 ft. 65 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 font. 2 fr. 60—70 kr. 71—72 fnts 2 frt. 85 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. — kr. 67—68 fns. 2. frt. 20 kr. Kukoricza 2 frt 40 kr., 2 frt 50 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 65 kr. Zab 44—45 fns. 1 frt 65 kr. 46—47 fns. 1 frt 70 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 45 kr. 60—65 fts 2 frt. 60 kr. Paszuly fehér 3 frt 80 kr. Paszuly, tarka 2 frt. 60 kr. Széna mázs. 2 frt. kr. Szalma 1 frt 25 kr.

Bécsi pénzárfolyam, jan. 22.

5% metaliques 61.—; 5% nemz. kölcsön 65.90; 1860-ki álladalmi kölcsön 93.50; bankrészvények 6.76; hitelintézeti részvények 256. 60; London 121.10; ezüst ágio 118.75; arany darabja 5.71 kr.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra	22 perez.
„ „	„ „	estve	9 órakor.	
„ „	Bécs „	reggel	7 óra	15 perez.
„ „	„ „	estve	7 óra	45 „
„ „	Triest „	d. u.	1 óra	50 „
„ „	„ „	estve	9 óra	25 „
„ „	Barcs „	reggel	8 óra	56 „
„ „	„ „	délután	2 óra	— „
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra	6 „
„ „	„ „	d. u.	1 óra	20 „
„ „	Bécs „	reggel	8 óra	20 „
„ „	„ „	estve	7 óra	30 „
„ „	Triest „	reggel	5 óra	25 „
„ „	„ „	délben	12 óra	52 „
„ „	Barcs „	d. u.	1 óra	44 „
„ „	„ „	este	7 óra	20 „

Heti naptár.

Január 24-től 30-ig 1869.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	☽ ujj.
Kath. Ev. 31. A kánai menyegzőről. Lukács 11. 42—52.				
24	Vasárnap	0 Timoth	0 Hetv. V.	
25	Hétfő	Pál fordulása	Pál fordul.	
26	Kedd	Polik,	Polik.	
27	Szerd.	Ar. sz. János	Krisosztom	
28	Csütörtök	N. Kár.	Margit	
29	Péntek	S. Ferencz	Valér	
30	Szombat	Martina	Adélgunda	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Einladung zu einem Glücksversuche!

Am 3. Februar 1869:

Gewinnziehung der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Geld-Verloosung.

Ein Tausend Gewinne, worunter Hauptreffer von Ct. — **20000. 5000. 3000. 2000, 1000** ꝛc. — **Am 24. Februar 1869** beginnen die **Haupt-Ziehungen** der grossen von der Freien Stadt **Hamburg** garantirten

Capitallen-Verloosung

endigen am 10. März 1869. — **Neun Tausend vier Hundert Gewinne 1 Prämie** und **17,200 Freiloose** im Betrage von

Einer Million 795,265 Mark Courant

müssen hierbei gewonnen werden. — Den grössten Haupttreffer bildet eine der nachstehenden Summen: **M.**

225,000, 175,000, 155,000, 145,000,
140.000, 135,000, 133,000, 131,000,
130,000, 129,000, 128,000, 127,000.

Die nähere Eintheilung der Gewinne ist wie folgt:

1	Prämie	à	M.	125,000	M.	125,000	5 Gew. à	M. 4000 . . .	M.	20,000
1	Gewinn	à	„	100,000	„	100,000	10 „ à	„ 3000 . . .	„	30,000
1	„	à	„	50.000	„	50,000	80 „ à	„ 2000 . . .	„	160,000
1	„	à	„	30,000	„	30,000	100 „ à	„ 1000 . . .	„	100,000
1	„	à	„	20,000	„	20.000	100 „ à	„ 500 . . .	„	50,000
1	„	à	„	15,000	„	15,000	100 „ à	„ 200 . . .	„	20,000
1	„	à	„	10,000	„	10,000	8993 „ à	„ 100 . . .	„	944,265
1	„	à	„	8,000	„	8,000	u. Frl.			
2	„	à	„	6,000	„	12,000	9400 Gew. u. 1 Prämie . . .		M.	1,709,265
3	„	à	„	5,000	„	15,000	17200 Freiloose à 5 M . . .		„	86,000
								Zusammen	M.	1,795,265

Nur Gewinne werden gezogen.

Für sämmtliche obige Ziehungen und zur Betheilung an allen zur Verloosung kommenden Gewinnen kostet

Ein Original-Staats-Antheil-Loos fl. 8 Oest. B-N.

Alle Aufträge, denen der betreffende Betrag in Oest. Bank-Noten beigefügt ist, werden sofort prompt ausgeführt. Jeder Theilnehmer erhält sofort nach stattgefundener Ziehung die amtliche Liste, und Gewinne werden unter Staats-Garantie prompt ausbezahlt.

Man beliebe sich direct zu wenden an

(213—4,1) **S. Steindecker & Comp.**

Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

Kaufleute!!

Herren oder Damen, welche am Kanizsaer Platze und dessen Umgebung ausgebreitetete Bekanntschaft haben, werden gegen sehr gute **Provision** als Vertreter für eines der grössten **Etablissement** für **Wien** in fertiger **Wäsche** und **Leinwaaren** gesucht, für Anvertraute Waaren und Muster-**Collectionen** sind 3 bis 500 fl. erforderlich. — Hierauf **Reflectirende** wollen sich **direct** wenden an das

kais. kön. ausschl. priv.

ETABLISSEMENT

für fertige Wäsche und Leinen-Waaren.

LOUIS MODERN

Tuchlauben Nro. 11.

(214-3,1)

ÉLETBIZTOSITASI ÜGYNÖKÖK

kik megfelelő biztositékkal birnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozódhatni

Lenck Samuná!

(183—6) Sopronban.

Malz-Extract und Malz-Präparate.

Unter dieser Ueberschrift brachte die „Wiener Medizinische Presse," Redakteure Dr. Ph. Markbreiter und Dr. Johann Schnitzler, in den Redactionsspalten Ihrer Nr. 41 vom 11. Oktober 1868 folgenden, die von tausenden Aerzten als heilsam anerkannten und durch verschiedene Regenten Europa's durch Hoflieferanten-Prädikate ausgezeichneten, sowie auf mehrern Ausstellungen preisgekrönten **Johann Hoff**'schen Malz-Produkte betreffenden Artikel:

Mit den Fortschritten der medizinischen Wissenschaft in Erkenntniß und Behandlung der Krankheiten, besonders aber durch die Forschungen der Physiologie und Chemie, drängt es sich dem denkenden Arzte immer mehr auf, seine Heilmittel mit größerer Vorliebe aus dem mehr naturgemäßen und auf die Ernährung des menschlichen Organismus Einfluß nehmenden Stoffen zu wählen, als der pharmaceutischen Küche zu entnehmen. Dieses Bestreben der Aerzte zeigt sich am entschiedensten und klarsten bei der Anwendung des Malzes und und seiner Präparate in einer großen Reihe von Ernährungskrankheiten als Heil- und Nahrmittel. Es sind das Malz und seine Präparate nicht etwa als eine Entdeckung der Neuzeit zu betrachten, indem dasselbe schon von den Aerzten der ältesten Zeiten in verschiedenen Krankheiten, besonders in solchen, die mit Erschöpfung oder Consumtion einhergehen, mit Nutzen angewendet wurde,

Wie so viele in Ruf gestandene Heilmittel der Vergessenheit anheimgefallen sind, so traf diesen Schicksal auch das Malz, als es, wie so viele ältere von den Aerzten vernachlässigte Heilmittel, von Laien aufgenommen und von Ihnen, wenn auch nicht officiell, in den Heilschatz neuerdings eingeführt wurde.

Besonders verdient in dieser Beziehung das Malz-Extract hervorgehoben zu werden, das durch seinen Gehalt an Zucker, Kohlensäure und Alkohol eine nährende und beruhigende Wirkung ausübt, die Sekretionen, besonders die in den Schleimhäuten der Lunge und Harnwerkzeuge, regelt, zugleich umändernd auf das Mischungsverhältniß der Säfte und fördernd auf den Stoffwechsel einwirkt.

Unter den verschiedenen Malz-Präparaten nehmen die des Hoflieferanten Johann Hoff in **Wien (Kärntnerring Nro 11.)**, nämlich dessen Malz-Extract, Malz-Chocolade, Malz-Brust-Bonbons, Malzkräuter-Bädeseife, Malzkräuter-Toilettenseife unstreitig den ersten Platz ein, und haben sich diese in der That bei zahlreichen Krankheiten als vorzügliches Mittel bewährt. Bisher hat man dieselben mit Erfolg anangewendet gegen Skorbut, als Verhütungs- und Heilmittel desselben, gegen englische Krankheit (doppelte Glieder) und Skropheln, sowohl innerlich als äußerlich, in Bäderform, bei innern und äußern Vereiterungen, wie der Nieren und Lungen, bei Lungenschwindsucht, bei krebsartigen und anderen bösartigen Geschwüren.

Die Malzbäder, bereitet aus der Hoff'schen Malzkräuter-Bäderseife haben sich in Verbindung mit dem innerlichen Gebrauche des Malz-Extractes, der Malz-Gesundheits-Chocolade bei skrophulösen und rhachitischem Leiden der Kinder in Folge fehlerhafter und schlechter Ernährung und dadurch bedingter Atrophie (Auszehrung), bei skrophulösen und rhachitischen Local-Leiden, Knochenauftreibungen, Steifigkeit der Gelenke, lympathischen Abscessen, Arthrocace und anderen chronischen Leiden der Gelenke. Mit sehr günstigem Erfolge werden ferner die Malzbäder benützt bei chronischen Nervenleiden von Schäche, hysterischen Leiden und Neuralgien; endlich sind die bei Krankheiten der Harnwerkzeuge zur Beruhigung krankhafter, congestiver Reizungen mit entschiedenen Nutzen angewenget worden.

Die Brust-Malz-Bonbons haben sich als schleimlösend und lindernd bei Halsleiden, Kehlkopf-Katarrhen und trockenem Husten erwiesen.

Diesem ähnlich [illegible] schon oft medicinische Autoritäten Europa's über die JOHANN HOFF'schen Malz-Heilnahrungsmittel geäussert und werden wir nächstens ein Urtheil vom Dr. Med. Companyo, Direktor des naturhistorischen Museums zu Perpignan (Ost-Pyrenäen), **veröffentlichen.**

Preise: 6 Flaschen Malz-Extract 8 fl., 1 Pfund Malz-Gesundheits-Chocolade Nr. I. 2 fl. 40 kr., 1 Pfund Nr. II. 1 fl. 60 kr., (bei 5 Pfund ½ Pfund gratis.) — Ein großer Carton Bonbons [illegible] kr., ein kleiner 30 kr. — Nach auswärts wird im Sortiment nicht unter 2 Gulden expedirt.

Der Malz-Extract ist in Grosa-Kanizsa vorräthig bei Herren Johann Rosenberg, Josef Wellisch, Adolf Schwarz und Josef Sommer. (202—1)

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engelgasse Nro 2 in **Wien,** liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opernmelodien aus Czar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Sota Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn. (195—12,6)

WEISS és LEDOFSKY

norinbergi-,

dísz- és rövidáru kereskedése

Nagy-Kanizsán,

főutcza, a Korona vendéglő átellenében

ajánlják gazdagon felszerelt raktárukat, u. m.

valódi pottendorfi kötőpamut,

legfinomabb berlini gyapot, szövő pamut és fonál, selmeczi, török- és tajt-pipák,

MEGGYFA-SZÁROK.

pamut, czérna és selyem-szalagok,

valódi mársálféle varró-czérna,

finom rumburgi négyszeres kötő-czérna,

legujabb férfi-ingek, gallérok és nyakkendők,

női szines alsó-ruhák,

leány- és női krinolinok, mindennemü zsinorzatok, ruhadísz, bélések, gyermekjátékok, pénztárczák,

fénykép-albumok,

réztollak, irónok,

pakfon-kanalak és gyertyatartók,

ükrök, asztali- és zseb-kések, ollók, csipkék, virágok, finom glicerin és másnemü toilette-szappanok és minden e szakba vágó czikkek a legjutányosb áron.

(215—4,1)

!!! MUSIKALIEN !! SPOTTBILLIG !!!

Garantie für Neu!! Tadellos und elegant!!

Klosterglocken	25 kr.	Richards, Marie	25 kr.
Gebet der Jungfrau . .	25 kr.	—, Am Abend . . .	25 kr.
Erhörtes Gebet	25 kr.	—, Wandrers Traum .	25 kr.
L'heure de la prière . .	25 kr.	Jungmann, Heimweh . .	25 kr.
Douce Reverie	25 kr.	Frühlingslied	25 kr.
Mazurca brillant . . .	25 kr.	Ascher, Dozia	30 kr.
Bengali an reveil . . .	25 kr.	Liebesreigen	40 kr.
Carillon du clocher . .	25 kr.	Das Silberfischchen . .	50 kr.
La belle amazone . . .	40 kr.	Die Schlacht bei Prag .	50 kr.

Alle **18** Hefte zusammen **nur 4** fl.

Opern-Album brillant ausgestattet, 6 Opern enthaltend, nur **2** fl. — **30** der neuesten und beliebtesten **Tänze** einzeln à **10** und **20** kr., zusammen nur **2** fl. — **Die beliebtesten Opern** der Gegenwart: Robert, Norma, Don Juan, Troubadour, Rigoletto, Martha, Stradella, Faust, Hugenotten, Schöne Helena, Freischütz, Fra Diavolo, alle **12** zusammen nur **6** fl. — **64** der beliebtesten **Ouverturen** von Mozart, Weber, Auber, Rossini, Bellini, Beethoven, Cherubini, Donizetti u. s. w. einzeln **15, 20** und **25** kr., alle **64** zusammen nur **6** fl. — **12** der beliebtesten **Salon-Compositionen** von Jungmann, Ascher, Doppler u. s. w. nur **2** fl. — **Tanz-Album 1869.** enthaltend 8 Walzer, 5 Märsche, 4 Galopp, 3 Redowa u. s. w. im Ganzen **29** Tänze nur **2** fl. — **Jugend-Album** enthaltend **24** leichte Compositionen nur 2 fl. — **24 Opern-Potyomeri** für Kinder, zusammen nur **2** fl. — **Jungmann's** Lieder-Album 12 der berühmtesten Lieder zusammen nur **2** fl. — **40 National-Lieder** aller Nationen nur **2** fl. — **Mozart** sämmtliche 18 Sonaten **2** fl. — **Beethoven** sämmtliche 38 Sonaten zusammen 3 fl. — **Franz Schubert,** Müllerlieder, die Winterreise, Schwanengesang, Erlkönig u. s. w. zusammen **87** Lieder für **2** fl. — **Chopin's** 6 berühmte Walzer zusammen 2 fl. — **Chopin's** berühmte 8 Polonaisen zusammen **3** fl. — **Pameta,** neuester Walzer von **Godfrey 50** kr.

!!! Garantie für Neu!! Tadellos und elegant!!!

Jeder mit Geld begleitete Auftrag wird **sofort promptest** expedirt!! **Postnachnahme ist nicht zulässig,** da die Post solche von Deutschland nach Ungarn nicht besorgt. — **Für reellste Bedienung haftet die bekannte Firma,** an die man sich direct wenden wolle.!

HENRY ENGEL Musikalien-Exporteur in **HAMBURG.**

(210—3,2) 79. Alter Steinweg, Ecke der Cüsternstrasse.

BOR és SER.

Alulirott tisztelettel jelenti az üzletbarátok és fogyasztó közönségnek, hogy

valódi soproni tiszta borkitezés üvegenként . . . . . 60 kr.

schwechati export-szobor . . . 30 kr.

bizományba adatik, a honnan a borüveg 6 kr. és a serces üveg pedig 10 krjával visszavétetik.

WEIN und BIER.

Der Gefertigte beehrt sich hiemit anzuzeigen, dass ihm von Geschäftsfreunden

echter Oedenburger Natur-Wein pr Halbe Flasche . . . . . 60 kr.

Schwechater Export-Lager-Bier . 30 kr.

auf Lager gegeben wurden, wovon für die leeren Wein-Flaschen pr Stück 6 kr. und für die Bier-Flaschen 10 kr. rückvergütet werden.

(205—3) **Math. Neuberger**

im Pressburger'schem Hause.

4
kjk.

Pályázat.

Nagy-Kanizsa város képviselő-testülete 1869-ik január 4-én tartott ülésében egy városi számvevőnek „Exactor" felállitását elhatározta, mely állásnak betöltésére ezennel pályázat nyittatik.

A pályázóktól kivántatik a magyar, s ha lehet a német nyelvbeni, igy a könyv- és számvitelbeni tökéletes jártasság.

A számvevőnek évi fizetése 500 frt. Pályázni kivánók felhivatnak, miként folyamodványaikat, a képességet igazoló okmányokkal gyámolitva, 1869-ik évi február 15-ik napjáig a városi tanácshoz benyujtsák.

Kelt Nagy-Kanizsán 1869. Január hó 4-én.

HALVAX JÓZSEF

polgármester.

(211—3,2)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa 1869. január 30-án. 5. szám. Nyolczadik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész éven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: - 6 frt. — kr. Fél évre - - 3 „ — „ Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: EKELER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Gazdászati nézetek.

I. pályamű.

Mgos Gr. Szápáry Géza zalamegyei Főispán ur által gazdászati czikkre kitüzött 5 drb. magyar aranyra.

I. A vető magnak fontossága.

Nincs oly egyén, ki birtokának — legyen az még oly csekély is — felvirágzását s igy a lehető legjövedelmezőbb fokát elérni ne kivánná s e végből iparkodván felhasználni minden ajánlott s czélszerünek bizonyult eszközt, czéljának minél tökéletesbeni elérésére. Kezdjük pedig nézeteinket annak alaptényezői egyikénél — a vető magnál.

Hogy nem mindegy — bármily magot vetünk — ezt ugyhiszem az évenkinti eredmény — termény eléggé tanusitja s nem ritkán hallhatunk sóhajtozni. „Bár mag buzámat (vagy egyéb vetendő eleséget) jobban megválasztottam volna.“ Nézzük tehát mire forditandó a figyelem a vetendő mag választásánál:

Minden magnak megvan bizonyos ereje — képessége, — mely által lég — meleg s nedvesség hozzájárultával éledésnek indul — világosságra tör — a földből kibuvik — a földben pedig különböző irányban gyöket ereszt; s minthogy mint a kibujott rész, mint pedig a zsenge szálcsa gyökek táplálkozásának első tényezői — (eszközei) minél erőteljesebbek ezek, annál vigabb a plánta életkorszakának első stadiuma — több tápszert vehetvén magába, gyorsabban fejlődik s vigabban nő.

Ezek elérésére tehát okvetlen szükséges hogy a vetendő mag csiraképes és tökéletesen kifejlődött legyen. Csiraképes pedig azért, mert minden magnak e képessége bizonyos és a család és faj szerint különböző időkorlátok közé szoritva van, melyen tul emlitett képessége gyengül s végre tökéletesen elvész — csiraképtelen lesz. Tökéletesen kifejlődött valamely mag midőn érettsége után is bizonyos ideig a tulérésnek engedtetik át. Igy például igen aczélos buza, mi rendszerint a korábbani aratás által éretik el — vetendő magul épen nem tanácsolható.

Nem kevésbbé lényeges a vetendő magnál a fajminőség tekintetbe vétele is. Nemes és tiszta faj után várhatunk csak nemes fajt.

Azonban valamint a legnemesb faju s legszebb minőségü mag — müvelés — gondozás s szakértelen kezekben elkorcsul — elfajzik — ép ugy a közép minőségü is, — azok kellő ápolásával tökéletesbül s nemesedik.

A földet tehát kellően müvelni mulhatlanul szükséges nemcsak valamely fajminőség megtartására, de annak tökéletesbülésére s igy a termés emelésére nézve is; mert csakis szakértelmen alapuló müvelés következtében bontatik s oldatnak fel a földben létező tápanyagok, melyek természeti állapotukban a növény életre alkalmatlanok s szervezetükre emészthetlenek. S igy jólehet valamely földtalajban a meglevő oldatlan állapotu tápanyagok daczára is — valamely bevetett termény növénye csak sinlődik — teng s elkorcsul.

Ne feledkezzünk végre el a magnak megtisztitásáról sem; ment legyen az minden fü és egyéb oda nem tartozó magvaktól — melyek szintén a földben kikelvén csak a tápanyagok fogyasztóiul tekinthetők s azonfelül is összetett egyvelegökkel a minőséget lényegesen csökkentik, már pedig a mindennapi tapasztalat bizonyitja, miszerint a minőséget a mennyiség soha sem pótolhatja.

LIEBBALD BÉNI.

A zsidó tanügy a congressus előtt.

I. pályamű.

Mgos Gr. Szápáry Géza zalamegyei Főispán ur által nevelészeti czikkre kitüzött 4 drb. magyar aranyra.

I.

Beszélni ezüst, hallgatni — ólom,

Kétségkivüli, hogy az egybegyüttt congressusnak szép és fontos feladata jutott osztályrészül, Oly feladat, melynek józan megoldása nélkül a polgári emancipatió nem is képzelhető. E feladatot nem tartjuk épen oly fontosnak, hogy azt gondolnók — mint sok mások, miszerint megoldozásától függ a magyar zsidók léte, vagy nem léte, — de mindenesetre oly fontosnak, hogy sikeres megoldásától függővé tehetjük a magyar zsidók biztos és a korszellemmel haladó jövőjét. A magyar zsidók kultus életének közepette nincs időszak, mely ily mozgalmakban nyilvánult volna, — nincs időszak mely a magyar-zsidók kultus életében oly beható események történetét rajzolná a kor tábláira, nincs időszak, mely annyira követelte volna minden egyes hivatottnak erejét és tehetségét — mint a jelenlegi. Ez időszakot arany betükkel fogja bevésni a közvélemény a magyar zsidók kultus-történetének lapjaira.

A lefolyt választások alatt minden józan magyar ember beláthatta a magyar zsidók politikai érettségét, — ha a congressusi teremben az utolsó szó fog elhangzani, akkor talán el fogjuk mondhatni — hogy a magyar zsidók a polgárisultság tekintetében is tökéletesen érettek.

Nem esünk kétségbe, hogy itt-ott olyanok is választattak congressusi képviselőknek, kik a szó legteljesebb értelmében meg nem érdemlették volna, s kiknek képességük egyenlő a zerussal — s kinek képességük elpenészedett aranyok képében a ládafiában hever, ezért nem eshetünk kétségbe, mert ezeknek szava a congressusban is csak egyenlő lesz a zerussal, s mindenesetre lesznek ott olyanok is, kik képességükkel e képtelenséget ellensulyozni fogják. Mi a szellemben bizunk, mely ott a jobbakat a józanabbakat átfogja hatni, s mely nem oly szükkeblüségben fog mutatkozni, mint némely országgyülési képviselőké a modificált népiskolai törvényjavaslat fölötti vitázás alkalmával.

Zilált községi viszonyok egyengetése nem csekély munka.

A kultus testet századokon át reá ragadt piszoktól megszabaditani — óriási feladat.

A zsidó iskolaügy rendezése — ez a legszebb, a legmagasztosabb, — mi a congressustól várja megoldását. Erről akarunk szólani, ezt akarjuk fejtegetni, — s ha csak egy porszemnyivel járultunk e kérdés megoldásának könnyebbitéséhez — meg leszünk jutalmazva.

„A gyermekek előtt emeljünk kalapot, — mert ők a mi uraink“ mondja egy szellemdus német iró, s valóban igaza is van, mert szabadabb institutiók életbeléptetésével, a gyermeknevelés fontos kérdése lép előtérbe, — s ez valóban a kérdések legfontosbika is, mert a gyermekek okszerü nevelésében fekszik az állam biztos jövője, és ez képezi virágzásának tulajdonképeni forrását. Nem mondák már a régiek is: *Totius rei publicae fundamentum est adolescentium educatio?* (Az egész köztársaság alapja a gyermekek nevelése.) S azért, ha rendezett községi és kultusviszonyokat elkerülhetlenül szükségeseknek és fölötte fontosoknak is tartunk, — a zsidó tanügy rendezése a congressusi teendők oroszlány részének tekinthető; és pedig két okból: Erkölcsi és anyagi okból.

Ha tudni akarjuk, mire van szükségünk legelőször tudnunk kell, mivel nem birunk, azért e sorok czélja, a magyar zsidó iskolaügy jelenlegi állását hiven, igazságszerüen és egész mesztelenségében ecsetelni, és az egybegyült congressusi képviselők figyelmét reá felhivni, kik között lesznek olyanok, kik azelőtt kevés figyelmet forditva a tanügyre e tekintetben nincsenek annyira beavatva, vagy olyanok is, kik ezt azt kicsinyitő üvegen át szeretik nézni, és sokkal kevesebbet látnak, mint a mennyit tulajdonképen látniok kellene, — és ismét lesznek olyanok, kik a Talmud-Thora oktatáson kivül az egész tanügyet a seminariummal együtt Californiába szeretnék utaztatni. — Ezek közül csak azokhoz fogunk szólani, kiket a tanügy egyátalán érdekel, mert a többiek ugy sem hallgatnának meg.

Nagyhirü tudósunk s a tanitók lelkes védője Schwarz Gyula ur azt mondja, hogy az iskolaügy nem csupán paedagogia, hanem egyszersmind politika, s ha mint fájdalommal tapasztaltuk, a hátultöltő puskák politikája nyakon üti a paedagogiát, akkor a tények tiszta logikája szerint, az összes tanitói karnak kell feljajdulni. A fennebbi mondatot joggal alkalmazhatjuk a zsidó iskola ügyre is, sőt mondhatnók, hogy a zsidó iskolaügy szervezésében több a politikai, mint a paedagogiai anyag; mert a zsidó iskolaügy majdani szervezése határozza meg a növekedő generatió szellemi- és anyagilag polgárosodó irányát.

Tehát épen ez alkalommal erről szólani nemcsak nem korszerütlen, hanem égető szükség, s hogy erről ez időszerint oly keveset szóltak, azt csodáljuk és nem is csodáljuk.

Az emlitett körülménynek oka nem épen oly könnyen fellelhető, de nem is oly nehéz, jóllehet az ügy állását egészen tisztán kifürkészni nem lehet, de erre nincs is szükségünk. Egyetlen felekezeti szakközlönyünk a gyorsirászat villámsebességével tünik fel a láthatáron, és két nyelven dicsöiti a haladást vizenyős correspondentiákban, és kézzel lábbal tevén meg szépen a tempót, a hattyu méla komolyságával uszik a félszinen, mutogatván fehér tollazatát és sárga csorrát, s alkalmasint halála óráján fog egy gyönyörü dalt zengedezni — hattyudalát, — mi ezt szeretnők már hallani, — mert se nem árt, se nem használ. — A „Magyar Izraelita“ a férfi erejével küzdött, de az „Izraelita Közlöny“ az agg gyengeségét fitogtatja.

Az örökösen tartó párttusák folyama alatt még annyira sem jutottunk Magyarországban, hogy az orthodox és reolog elnevezések alatt értett fogalmakat kellőleg definiálni tudnók.

A fejlődés haladása 48-ig az egész civilizált világban volt észlelhető, csak 48-ban állott meg. A 48-ban történt kitörések legyőzetése után szükségképen reactiónak kellett történni.

Azóta számtalan phásisokon mentünk keresztül. Szükségtelen a 48-as események hatását a mennyiben azok a magyar zsidókra befolyással voltak ecsetelni, lapozzunk az elmult évek müvelődési történetében, és vegyük szemügyre specialiter a zsidókat, ugy hiszem azon következtetésre kell jutnunk, hogy a 48-as évek eseményei a magyar zsidókra nézve különösen átalakulási befolyással birtak, mely befolyások hatalma alatt 20 esztendeig nyögtünk, mig végre — az egymással mindig nagyobb keserüséggel surlódó pártok daczára oda kelle jutnunk, és el kellett érnünk azon időt, melyben polgári és hitfelekezeti fejlődésünk fonalát tulajdonképen csak megkezdhetjük. Megkezdhetjük — mondom — mert ha azelőtt fejlődtünk is, az okozat nem mi magunkból folyt ki — hanem fejlesztettek bennünket a körülmények, és tette lehetővé fejlődésünket az a negativ erő — mely a külső benyomásoknak ugyan pillanatnyira enged — de nyomot nem mutathat fel. Szükséges, hogy mindezekről bevezetésileg megemlékezzünk — bár tárgyam — a tanügy.

De a tanügy szoros összefüggésben áll mind polgári, mind hitfelekezeti életünkkel. Mondám előbb, hogy az elnevezéseket orthodox és neolog még kellőleg definiálni nem tudjuk, s ez tény.

S ha az első elnevezésnek van is némiképp positiv értelme, mely ép oly messze esik a fanatismustól mint a tudatlanságtól és piszkosságtól. — a második elnevezés, melyet a magukat orthodoxnak nevező hitsorsosok a haladást kedvelő testvéreikre

tukmáltak — egyátalán semmi értelemmel sem bir. — Az a férfiu, kinek hitczikkelyeit még a legorthodoxabb zsidó is magáévá tette, s melyek imakönyvünkben, és vallási dogmánkban fel vannak véve — korának egyik legnagyobb tudósa volt. De a mi régi fanaticusaink és modern (a legocsmányabb cselekedeteket végrehajtó) orthodoxaink, kik pillanatnyira kezet szoritottak egymással — szeretik a sötétséget, s mig az elsők valóban csak a sötétben tudnak élni, mig a világosságtól, mint természetes ellenségöktől irtóznak, addig ezek az ugynevezett modern orthodoxok gunyos-szemhunyorgatásokkal mutatják álczájokat — melyben el akarják hitetni a világgal, hogy ők — mig egyrészt a martyrság aggodalmával tesznek eleget a szertartás minden egyes pontocskáját másrészt liberalisok és tudósok is tudnak lenni, — de mi ismerjük ezeket a — baglyokat, s azt sem kérdezzük: „Vajh ki ő, és merre van hazája.“ A lélekvásárlás a legocsmányabb szolga tettek egyike, — s kik lelköket képesek voltak áruba bocsátani, mégis tiszta lelkiismerettel olvashatják meg — aranyaikat?

Ha mindazt el lehetne mondani a mi a coulissák mögött történt, ez méltó ámulatba ejtene mindenkit. De ne bántsuk, megvagyunk győződve róla, hogy győzni a jónak kell; az érett szellem nem hagyja magát békókba szoritani, mig az éretlen a sötétségben tespedő a nélkül is azokba van szoritva.

Minden téren uj világnézlet kezd hóditásokat tenni, a politikain ugy mint a vallásin, a bölcseletin ugy mint a természetrajzin, csakhogy a világnézetnek ős erdőket kell kipusztitani, mig a tér, melyet majdan elfoglalnia kell, tökéletesen tiszta lesz. E világ nézet — ha nem phrasisokban akarunk szólani — az egyéni jog fogalmában leli tökéletes kifejezését — a mi ismét azonos az emberiség fogalmával, — s lapozzuk át a történelem könyveit, s vizsgáljuk elfogulatlanul legnagyobb hőseinek és ezek korának történetét azon meggyőződésre kell jutnunk, hogy akkor, mikor az mint czél egészen távol feküdt, hogy még akkor is az emberiség, az egyéni jog eszméiért küzdöttek.

De a mi ugynevezett, vagy ugy csufolt orthodoxaink nem akarják e világnézet lételét elismerni, mert ennek tudatába nem jöttek még, s ha egyik vagy másik szólni is merészelne felőle — akkor fájdalom — a szavak alatt — a rosz akarat kigyója lappang.

Elmondtuk ezeket, már csak azért is, hogy megmutassuk, miszerint szent ügyünk tárgyalásánál a pártok fölött állunk, s nem épen azért kivánjuk a seminariumot, mert a magukat orthódoxnak nevezők véleménye szerint szintén a hitromboló „neologok“ közé tartozunk, hanem azért még inkább, mert maga e szó „zsidó“ azonos a haladással s a becsületes vallásos keblü zsidó sohasem volt ellensége a haladásnak, a világosságnak, és a világi tudományoknak.

S most áttérünk tulajdonképeni feladatunkra.

II.

A congressusnak feladata kimondani e szót: Legyen világosság, és kibontakoztatni ez iszonyatos chaosból, melybe századok óta rendezetlen viszonyaink sodortak. Kiválván a zavarból az ügy tiszta tömege, napszámoskodhatik rajta mindenki, kinek ereje és hivatása van hozzá. Mig ez meg nem történik, addig iskolaügyünk rendezéséről szó sem lehet; külön kell választani az anyagot, hogy lehessen teremteni tovább, ismerni kell az egyes községek viszonyait az iskolához, ismerni kell az aljas visszaéléseket és pártoskodásokat az egyes községek kebelében, csak akkor lehet fogalmat szereznünk a zsidó iskolaügy gyökeres szervezésének nehézségeiről. Sőt mondani lehet, hogy a zsidó községi élet lényege s ennek egyes szálai az iskolában gyökereznek, s azért a zsidó szervezkedés első kérdése — a zsidó iskolaügy.

De vajjon miképen lehetne biztos ismeretet szerezni, a községi tagok egymáshozi viszonyáról? Miképen a község viszonyáról az iskolához? Miképen a lelkész viszonyáról a községhez és viszont az előbbinek az iskolához viszonyáról? Miképen lehetne biztos adatok alapján constatálni az ezekben és ezek között előforduló visszaéléseket és pártoskodásokat?

Roszra fogják talán néhányan magyarázni őszinteségemet, de már kifejezém, hogy minden álszégyen nélkül leplezetlenül fogok szólani, mert ha mi ez alkalommal akarjuk hibáinkat takargatni, akkor orvoslást nem várhatunk.

De mi okunk volna nekünk titkolni azt mit szemüveg nélkül is könnyen láthat mindenki. Nézzük végig a napi sajtóban 10—12 év óta, hitfelekezetünket érdeklő czikkeket, akkor látnunk kell, hogy a titkolózás balgaság volna ott, hol feltakarva minden, mert a pártgyülölet nálunk mindig csak azon volt és van, hogy a világ előtt játszassa le bérelt egyéneivel a jól betanult szerepet, remélve, hogy tapsokat arat, — mig ez által csak magának, s mint az egésznek egy része, — az egésznek is árt.

HOFFMANN MÓR.

(Folytatása következik.)

Levelezések.

Csehi-Orda, (Somogy) jan. közepén 1869.

A testvérisültség emo jelentékeny korszakában — eltekintve a politikai pártokat — ugy hiszem, nem nagy hibát követek el, ha e két község nevét, habár mindegyik ön- és különálló, egy kötjellel összekötöm. Teszem pedig ezt azért, mert lakóik is igen sok vagy mondhatni minden tekintetben igen közel állnak egymáshoz; s mert eredetük is hihető egyidejü, őket bátran iker-faluknak nevezhetjük.

Egyetértésük p. kitünik abban is, hogy mind templomuk, mely Cschiben, mind iskolájuk, mely Ordán van közös. Egyek ők nyelv-, szokás- és jellemben, mert mindannyian tősgyökeres — mint jelezni szokják — született magyarok. Foglalkozásuk általában a földmüvelés, összekötve a fonyódi bortermeléssel, mely egy órai távolságra fekszik. Határuk berkes, csaknem kietlen, de annyival meglepőbb a kilátás a félórányira hullámzó Balatonon át Zala-megye regényes hegyeire.

Községeink nevezetességgel sem régiség, sem egyéb tekintetben nem dicsekedhetnek; Cschiről azonban kegyelettel megjegyzem, hogy korán elhunyt, szép lelkü költőnőnk: Spergely Bosnyák Riza születéshelye.

Ennyit rövid ismertetésül. Ami társas életünket illeti, silány, ugyszólván semmi, s igy napjaink unalmasak. Ritkán merül fel esemény, mely bennünket a nyomasztó egyhanguságból kiemelne. Utóbbi hetekben a biró- és jegyzőválasztás hozá némi hullámzásba a szavazók kedélyeit, de sajnos! ez is inkább a csapszékekben nyilvánult, és pedig nem a legdicséretesebb modorban.

A farsang beköszöntével, mit többszöröe, élénk utczai kurjantás hirdet főleg a házosulandók- s eladó leányoknak, gyakoriabbak mégis a barátságos összejövetelek, melyeken hiányzik ugyan a városias fény, de meg van a zamatos otthoniasság, kedv és megnyerő őszinteség.

Vidékünkön a követválasztásról még hallgat a krónika, annyi azonban bizonyos, hogy a nép balpártit óhajt, s különösen a somogyváriak, kik egy más hiányában K. szabadelvü kézmüves, kissé emelkedettebb polgártársukat is hajlandók volnának megválasztani. Igy beszélte két küldöttjük, kik a napokban Cschi és Orda elöljáróit ez ügyben f. hó 20-ára tanácskozás végett Somogyvárra meghivá. A mieink Gáspár Lajost emlegetik. A leendő mozgalmakról később többet.

Mielőtt soraimat befejezném, egy hallatlan esetet kell még felemlitenem, bizonyos cschi születésü, eszelős egyéniségről, ki Palatinus Pepi nev alatt nehány részvevő kegyéből éldegélt a vidéken. Ennek, állitólag a fonyódi korcsmában egész üveget erőszakoltak azon testrészébe, melyet az etiquette e helyen megnevezni nem enged. A szerencsétlen, pár hete borzasztó kinok közt fekszik bajában. Mint halljuk, gróf Zichy ő méltósága (lengyeltóti) gyógyitás végett mint orvosi curiosumot legközelebb Pestre küldendi őt.

Hogy kik követték el e barbár kegyetlenséget a különben is szánandó emberen, mindeddig bizonytalan, miután a beteg vallomása határozatlan. Isten velünk a viszontlátásig!

HAJGATÓ SÁNDOR.

TÁRCZA.

Hozzá.

II.

Elmondám: hogy mily hőn szeretlek!
 És te megértettél engem....
Szűz lelked égi bájhonába
 Imádkozni jár a lelkem.
Imádkozni: hogy enyém lehess,
Mily hőn én, te is oly hőn szeress....
Igy, igy — egy uj világ tárul fel,
Mely tele van kéjjel és üdvvel.

Bibor ajkad varázs tüzében
 Fürdik lázas tekintetem;
És szemeimben a könny ragyog,
 Ha már látlak kis istenem,
S e könyek a porba hullanak,
Melyen te járaz, kedves alak.
Hogy előtted virágok ezre:
Vidítson örökös jó kedvre.

Szellem fönség, költői lelked
 Versenyre költi dalnokát,
Hogy a magasban csodálhassa
 Magas lelked magaslatát....
Honnan szédelgve birálhatja,
Hogy az ember mily parány, árva!
Igen, de én megistenülök:
Ha lány, kegyedben részesülök.

Emma.

— Történelmi beszély —

(Folytatás.)

Bagolyvárt felkeresvén Várady Emmát szobájában, ama szolga társaságában találjuk, ki megérkeztekor a borlevessel megkinálta s vele bizalmasan beszélt.

— Mit mondtál? — kérdé kiváncsian Emma — Bodrogi elhagyta a várat.

— Igen — felelt a csatlós — s ugy hallom, hogy több ideig nem is fog hazatérni, mert a török beütött az országba, urunknak tehát pénz- és emberre van szüksége, hogy megtarthassa várát.

— Szerencsétlen ember! szólt Emma, mig arczán szánalmas kifejezés vonult át, melyet rögtön a gyülölet halvány szine foglalt el. — Máté — szólt, hirtelen megragadva a szolga kezét, — hivek-e Bodrogihoz emberei?

— Hivek, mert félnek tőle, mint a tüztől.

— Mit gondolsz, nem lehetne-e lázadást előidézni a várban?

— Hasztalan, volt már többször, midőn urunk érfagylaló kegyetlensége kihozott bennünket a végső türelemből, azonban mindig mi húztuk a rövidebbet. Bodrogi fonákságát ki nem tanulhatja senki.

— A felelősséget magamra vállalom, kisértsd meg rábeszélni a kapuőrt, s a többieket, hogy Bodrogit ne eresszék vissza várába. — Pénzről gondoskodom én, s a legrosszabb esetben felelős leszek valamennyiötökért.

— Szép szó asszonyom, rajtam nem mulik csak aztán sikere legyen.

— Bizzuk azt Istenre; de mielőtt távozol, mond kérlek mi történt Emmával.

— Ő él, itt van a várban elzárva egy szobában s még mindig reméli, hogy urunk megfog emlékezni róla.

— Alávaló lélek, valóban Bodrogihoz való.

— De én megyek asszonyom, mert tudod nem szabad soká időznöm nálad, s már jó félórája itt vagyok.

— Meg állj! szólt egy recegő hang, melyben mindketten Bodrogiét ismerték meg. — Pár pillanat mulva a falban álló Mária szobor kifordult, egy sötét nyilás látszott, melyen át Bodrogi lépett a szobába. — Arcza rettenetes volt, a féktelen düh, s guny ugy eltorziták azt, hogy alig lehetett benne emberi arczra ismerni.

— Gyáva szolga — szólt — hogy meréd megszegni parancsomat, nem mondám-e hogy nem szabad itt időznöd, s mint imént mondád már fél órája itt vagy. — Kár, hogy nem hallottam többi szavaidat is. De ne távozzál többé — mond, s hidegen vevé ki tüszőjéből pisztolyát.

A szolga remegni érzé inait, keble feszült, közel látta végóráját.

— Mit akarsz — kiáltott Emma méltóságteljes hangon, mig szemei dühös megvetést szikráztak — előttem, az én szobámban, hol akarod, hogy veled együtt lakjám, akarsz-e vért ontani? de ha valaha szerettél s gyülöletemet kiengesztelni kivánod, ugy ez embernek meg fogsz kegyelmezni.

— Csak egy feltét alatt — mond Bodrogi s pisztolyát Máté mellére tartotta.

— S az?

— Ha önkényt ide jösz, megcsókolsz, s csókodat viszonozni engeded.

Emma határozott léptekkel ment a kiterjesztett karok közé, Bodrogi ajkát megcsókolta, ki őt erősen magához szoritá, s a csókot százszorosan viszonozta.

Máté hálás tekintettel a hölgyre, hagyá el a szobát; élete meg lőn mentve.

— Ah! ily boldog már rég nem voltam! — szólt Bodrogi, midőn Emma kifejtekezett karjai közül. — Emmám, csak felényire szeress ugy, mint én téged szeretlek, s kész vagyok elszenvedni mindazon kinokat, melyeket a martyrok elszenvedtek.

— Szeretni téged — oh soha! szólt megvetőleg a hölgy. — Ugyan mit szerethetnék rajtad! Lelked feketébb mint a zivataros éj, melyet csak néha hasitanak át a villámok, de melyek megvakitják azt, ki merész szemmel nézi őket; kegyetlenebb mint az alföldi farkas. Avagy testedet szeressem, hisz mikor azt Isten teremtette, megfeledkezett, hogy embert teremt; rutabb, ijesztőbb vagy a kisértetnél.

— Emmám te tulszigoruan birálsz engem, ne tekints a hibákra, hiba nélkül nincs halandó, lásd forró szerelmemet, s viszonozd.

— Nem — lennél bár a legszebb, legnemesb férfiu a világon, becsülni igen, de szeretemmel felruházni nem fognálak, mert azt már elajándékozám, kezemet s szivemet nemes lovag birja.

— Hah! ezt akartam hallani, — kiáltott dühösen Bodrogi — előtted tiprom össze lovagodat, hogy lásd, mint bánok azokkal, kik megrabolják szivemet. — Sirj csalfa némber, keserü lesz a te sorsod.

Bodrogi távozott, Emma pedig szende mosolylyal ajkain ült karos székébe, nem törődött Bodrogi fenyegető szavaival.

— Hála neked Istenem, egy ember életét mentettem meg — szólt Mátéra gondolva s egy helyre meresztett szemekkel, gondolataiba mélyedt; s mig szüz tiszta keblét a nemes tudat — hogy egy ember életét mentő meg — dagasztá; mig ártatlan képzelme, — mint a magasztos lelkek sajátja — tettének jutalmát önmagában keresto; addig a vad Bodrogi boszut forralt sivar szivében, de Emma geniusa képes volt a boszut, a tervező fejére háritani.

Ideje lesz, hogy a másik Emmát is felkeressük, mert általa történetünkre kissé több fény fog derittetni.

Egy félreeső oldalépületben, nedves szoba volt lakása; ablakai erősen voltak rácsozva; ajtaja folytonosan zárva volt; s a padlatra vetett penészes szalma volt az, mit ily körülmények közt tán butornak nevezhetünk. — Ezen hevert a hölgy, rendetlen haja, kuszált csigákban omlott még mindig csábitó, gömbölyü tagjaira; fejét könyökén nyugasztá.

Ah! de az arcz; — ha láttátok a hajnalt, midőn a csillagok királya trónjára lép, s az ég azurja bibor köpenyt öltöz, s ha láttátok mint tolják fel terhes barna fellegek vészt hozó fejöket, s rútitják el a hajnal kellemes arczát, akkor lehet fogalmatok Emma arczkifejezésének jelen állapotáról.

Nemde midőn először találkoztunk vele, junoi szépségnek mondtuk, mely az ifju heves vérét hamar forrásba hozza; s most a kerekded vonásokat eltompitá a bánat, a fájdalom ajkán, s szemein a kéjes érzet helyett két rettenetes indulat, a boszu, és gyülölet ült.

Alig, hogy mi felkerestük őt, ajtaján a zárt csikorogni hallotta; megtört fényü szemeit a nyiló ajtóra forditá, melyen Máté lépett be.

— Nos mit végeztél? kérdé bágyadt hangon az érkezettől.

— Minden a maga rendén van kedvesem — felelt bizalmasan Máté. — Az őrség részünkre áll s lerázzuk a basa igáját magunkról, csak alkalmas pillanatot kell várnunk.

— Ugy hiszem az nem fog soká késni. — A török közeledik Mohácshoz, nem fog nagy erejébe kerülni, hogy Lajos királyt legyőzze, s aztán ránk kerül a sor; s mi megfogjuk védelmezni a várat, Bodrogi szivébe pedig saját kezemmel akarom mártani tőrömet. — Azután mi lesztünk az urak Máté.

— Te és én — viszonzá édes odaadással a gyenge férfi, s a hölgy melle ült.

Mily társalgás fejlett ki a két egyén közt, az nem vág beszélyünk körébe, annyi bizonyos, hogy a gonosz jellemü hölgy feltudta használni szépségét arra, hogy magának az őrség közt pártot szerezzen, tudott hatni Máté érzéki szivére, mert ezáltal vélte kivihetőnek tervét, mely nem volt egyéb, mint Bodrogit megölni.

Két hasonló jellem ha találkozik az életben, vagy a legszorosabb barátság fejlik ki közöttök, vagy egymást semmisitik meg.

* * *

MILTÉNYI BÉLA.

(Folytatása köv.)

Alsó-Lendva, január 25-én 1869.

Mi ez idén szomoruan töltjük a farsangot, — Alsó-Lendván egyetlen egy bál sincs, pedig a mult évtizedben és a vizözön (forradalom) előtti korszakban mily hiresek voltak az Alsó-lendvai bálok! mennyi sok szép szőke és barna angyal vett bennük részt s mily finomul mulattunk e valóságos baráti körré változott fesztelen othonias balokban.

Sajnos, hogy most már csak az emlékezet tárja fel előttünk az Alsó-lendvai báltermet, mert a vállalkozási szellem nélküli vendéglős rideg szava ugy is „veto"-t mond.

Azonban néha mégis csak lopunk egy kis alkalmat az összejövetelre, igy történt ez folyó hó 21-én este is, melyen mint névnapja előestélyén szeretett barátom Zárjeczky Vincze ur herczeg Eszterházy pénztári tisztartójánál mintegy tizennyolczan (még a két órányira eső Pákáról, ugy Lentiből is) megjelentünk elmondani őszinte kivánatunkat s óhajtásunkat, hogy az ég hosszu élettel, sok szerencsével áldja meg őt, — a szives baráti fogadtatás, a nagyszerü s izletteljes vacsora és a szivvigasztaló finom bor mindnyájunk kedvét felébresztő s zene hiányában igen kedves és bus magyar dalokat énekeltünk, melyek majdan könyeket csaltak szemeinkbe, a mi nem is esett volna szégyenünkre mert hiszen ugy is régi szokás az, hogy: sirva vigad a magyar!

Tegnap január 24-én délelőtt Alsó-Lendván igen szép látványban részesültünk, az égen ugyanis, reggeli 8 órától 11 óráig két igen szép s teljes szivárvány és egymás mellett három nap volt látható, — e látványt természetesen egy a naphoz közel álló fekete felhőn megtört napsugarak idézték elő, azonban még is támadtak prófétáik, különösen az özvegy nők közt, a kik a két álnapban a burkus és muszkát látták kik az igazi napot fényétől akarják megfosztani.

Ma 25-én vásárunk volt, de nagyon silány; eladó sok, vevő kevés volt, — a marhának igen magas ára volt, egy pár félig hizott ökröt 460 frtra, jármas ökrüt 320—340 frtra o. ért. tartottak.

E. D. KÁLMÁN.

Heti szemle.

Január 28-án 1869.

(B-fi) Amerikában legujabban vegyészileg készitett papirból vizvedreket, mosdótálakat, serpenyőket stb. készitenek. — A magyar irói segélyegylet 1868-ik bevétele 10,284 frt. — Ó-Kanizsán Haynald Lajos érseket léptették fel követjelöltül. — Erkel operaja „Hunyady László" 172-szer adatott elő a nemzeti szinpadon; jan. 27-én volt 25 éve, hogy először adatott elő. — A „Morning Post" szerint Bismark felszólitotta Ausztriát, hogy gr. Beustot bocsássa el, további megmaradását casus bellinek tekinti. — Holdfogyatkozás volt 28-án éjfél után. — Bratiano oláh miniszter 20 millió államvagyonról nem tud számolni. — A prágai pánszláv comiténak az orosz közoktatási miniszter 1000 rubelt ajándékozott. — Seitovszky Márton baranyamegye 1861-ki főispánja jan. 17-én meghalt. — Radensleben 500 lakóssal biró faluban tavaly egész évben senki sem halt meg. — Milanoban egy gazdag öreg ur minden vagyonát jótékony czélokra hagyományozá, a kamatokat csak akkor kell kiadni, ha ütstökös látható. — Dr. Balassa hagyatéka 480 ezer forinton felül van. — Damjanich és Lahner holttetemei a mácsai Csernovits kastély kertjében vannak eltemetve, melyek felett a kertész folyton virágokat tenyészt. — Kiss József Bem utolsó hadsegéde hazánkba visszatér. — Böszörményi veszélyes beteg. — Az országgyülés egybehivása april 3-ra várható. — A Károlyfehérvári pénzverdében a lefolyt évben 2,885,588 db. arany s ezüst pénz veretett. — Chassepot Pesten van, hogy a magyar kormánynak több minta fegyvert mutasson be. — Karagyorgyevics pere nyilvánosan tárgyaltatik. — Pozsonyban városi muzeumot létesitének; helyes és utánzásra méltó. — A „Floh" czimü német élczlap szerkesztője Rauscher bibornok torzképe miatt 3 havi fogságra itéltetett. A mult évben Pesten 12389 egyén fogatott be. — Táncsics szemevilágát visszanyerte. — Anglia vasuti mozdonyok javitására 14—15 millió forintot ad ki évenkint. — Ő Felségének a napokban mutattak be 4 honvédet a tervezett egyenruhában; a király magyarul beszélt velök. A burgban nem kis érdeklődést idézett elő az uj egyenruhás honvédek megjelenése. — A honv. miniszter rendelete szerint a katonaságnak gyakorlat alkalmával sem szabad szántóföldekre lépni. — A magyar s erdélyhoni kegyes tanitórend személyzete 335.

Hirek.

— Miháldi t. levelezőnk irja jan. 25-ről: A csurgói választókerület harminczkét községének küldöttsége nagy számmal tisztelgett Inkey József volt követ urnál s felkérte a követjelöltség ujbóli elvállalására, azonban erre nem válaszolt, de deákpárti működéséről számot adott s szép beszédet tartott. Végeztével egy szent-miklósi egyén emelt szót s kérte: hogy a jövő országgyülés megnyitásával Görgeit kergessék ki az országból, egy csurgói polgár pedig a czinkotai nagy itczo visszaállitását sürgető. 120 teritékü lakomával fejeztetett be a tisztelgés. Hallomás szerint, ha Inkey ur a követséget nem vállalná el, Hegedüs József ügyvéd ur léptettetik fel, de csak ugy, mint nekünk irják, ha deákpárti elvet vall.

— Dervarics János zalamegyei birtokos jan. 12-én vezető oltárhoz Deák Ilon kisasszonyt, Deák József ügyvéd s jogtudor leányát. A koszoru-leányok Deák Erzsike s Lics Mari kisasszonyok valának, a vőfélyek Lics Gyula és Deák József. A nagy számmal jelenvoltak előtt Svendtner plébános szép beszédet tartott. A menyasszony nagybátyja Deák Ferencz sógorának hirtelen halála által akadályozva volt résztvenni rokonai örömében.

— A mintegy 1600 lelket számláló Galambok községnek két bábája van ugyan, azonban az egyik, ki a téren némi ismeretekkel bir, teljesen elöregedett elgyengült; a másik pedig hivatásához nem ért, s arra lábbaja miatt nem is alkalmas. Allitólag épen ezen okok miatt legközelebb egy szülő asszony életét veszté. — Felkérjük tehát az illetőket, hogy ha már a község e tekintetben annyira megfeledkezik kötelességéről, figyelmöket e tárgyra is terjeszszék ki.

— Komárváros on mintegy 17 taggal megalakult az olvasó-egylet, s előlegesen is megrendeltek öt-féle lapot egy-egy példányban.

— Zala-Egerszegen jan. 26-án tartott a megyei központi választmány ülést, melyben elhatároztatott: hogy a követválasztók összeirása kerületenkint febr. 17-én veendi kezdetét s az összeirás 14 napig szakadatlanul folytattatni fog. Meghatároztatott egyszersmint, hogy az összeiró küldöttségek mindegyikéhez 3 rendes és 6 póttag mint ambulansok választassanak.

— Szent-Balázs községnek Zalamegyében, évenként 3 országos vásár tartása engedélyeztetett u. m. febr. 3-án azaz Szent-Balázs napján, [illegible] napján és aug. hónapba eső nagyboldog[illegible] után való hétfőn.

— Allatkinzás. Budán az állatkinzás meggátlása czéljából egylet alakul; sehelsem volna az talán annyira kivánatos mint épen nálunk Nagy-Kanizsán, a folytoni teherszállitás a vasuti indóházhoz s onnan be a városba oly annyira megterhelik a szegény állatokat, hogy minden husz lépésnél meg kell állaniok s ekkor irgalmatlan verés és éktelen káromkodás közt indittatnak tovább. Ha van a szebb érzést feszegető emberek közt még az irgalmasság gyengéd csökkedetének gyakorlására vonzalom, ugy bizonyára az állatkinzás elleni jószándék tettlegesitése volna.

— Ő Felsége Jánosháza tüzkárosult lakósai részére 300 forintot adományozott.

— Nyilvános köszönet. Zalamegye Letenye járási országgyülési követe és az alsó-domborui olvasó [illegible] tiszteletbeli elnöke tekintes Királyi [illegible] alsó-domborui olvasókör könyvtára [illegible] darab hasznos könyv- és 4 érdekes laprai előfizetéssel megajándékozva gazdagitani sziveskedett, hogy édes hazánk e határán a különböző nemzetiségek közt kedves magyar nyelvünk mivelésére, az irodalom áldásos terjedése ez által is elömozdittassék, van szerencsém a kör összes tagjainak hálás köszönetét nyilvánosan tudtára adni a hazafias adományozó urnak kijelentve, hogy becses figyelmeért nehéz pályáját szem előtt tartjuk s örökös tisztelői lenni meg nem szününk. Kelt Alsó-Domboruban, január 6-án 1869. Az alsó-domborui olvasókör nevében Hirschler Jakab m. k. titkár.

— Ő Felsége a sopronmegyei nemeskéri és a vasmegyei schmidrathi, puczinczi és kemenessági ág. hitv. egyház községeknek két-két száz forintnyi segélyt méltóztatott legkegyelmesebben engedélyezni.

Ugyszinte somogymegyei alsó-vinyai és nemes kisfaludi egyházközségeknek is két-két száz forintnyi összeget engedményezni méltóztatott.

— Nagy-Czenken jan. 24-én tartatott a czukorgyár helyiségében a lövői követválasztási értekezlet. A nagy számmal jelenvoltak Ürményi Miksa mellé sorakoztak.

— Verhás Gyula lapunk t. munkatársa, kitől legközelebb egy szép beszélyt, közlendünk a m. kir. pénzügyminiszter által adóhivatali segédtisztté neveztetett ki.

— A lótenyésztés nemesitése végett a m. kir. keresk. miniszterium tudatja a hatóságokkal, hogy 40—50 db. 4—8 év közti csődört fog venni, az e czélra hasznos lovak tulajdonosai, ha lovaikat eladni óhajtják vidékünkön, Kaposvárott, Marczalin, Nagy-Kanizsán, és Sopronban jelentkezhetnek.

— Lapunkban emlitett főuri esküvés, kéthelyi gróf Hunyady Imre és a kellemdús Győry Felicitás gróf hölgy között Budán a primás által jan. 23-án tartatott meg. A boldog pár Somogyba jő. Isten áldását kérjük a szent frigyre.

— Lukácsi ur Marczaliban egy Keszthelyről Marczalina vezető vasutvonal kiépitésére nyert engedélyt néhány nap előtt. Hunkár István mérnök már tanácskozik is az illető kereskedőkkel a terv miként leendő kivitele felől.

— Gyors előléptetés. Az egykor oly kedvesen zengő költő, t. barátunk Kormos Béla ügyvéd s Pestmegye tiszti alügyészét a jan. 23-ki hivatalos lapban olvassuk: hogy a belügyminiszter, miniszteri fogalmazóvá nevezte ki s már 26-ki számban olvassuk ismét, hogy ő Felsége tiszteletbeli miniszteri titkárrá nevezte ki.

— Lakatos Sándor tánczvigalma jan. 27-én fényes eredménynyel tartatott meg, a „Zöldfa" vendéglő helyiségei oly telo voltak, hogy mozdulni alig lehetett. A kis növendékek ügyességét zajosan tapsolták s a táncztanitót éltették. Boros János tüzesen huzta az ifjuság tüzesen járta, igy a vigalom kivilágos kiviradtig tartott.

— Zala-Egerszegen a városi tanács az ottani „uj kórház" vagyis beteg ápolda javára febr. 7-én az „Arany bárány" vendéglő termében polgári tánczvigalmat rendezend. Csicseri Ferencz zenekara működik közre. Belépti-dij 80 kr. Jegyek előre válthatók Isoó Ferencz, Hubinczky Adolf, Horváth Miklós és Fischer Miksa uraknál. Szünóra alatt a zala-egerszegi dalárda lelkes tagjai néhány dalt fognak szivességből előadni. A nemes város szép buzgalmu tanácsának ezen emberbaráti intézkedése erősen hisszük, méltó visszhangra lelvén, a kedélyes mulatság jótékony czéllal van összekötve s igy minél számosb látogatásnak fog örvendeni, szivünkből kivánjuk.

— Nyilvános köszönet. Miután családi körülményeim N.-Kanizsa városából távozásra intenek, el nem mulaszthatom a városi t. tanács és képviselő-testület, a nagygymnasiumi igazgató és tanári kar s az összes lakósság részére hálás köszönetemet ne nyilvánitsam; alkalmilag bátor vagyok Adolf fiamat, ki helyembe jő, kegyeikbe s ismert pártfogásukba szivélyes bizalommal ajánlani. Mély tisztelettel Nagy-Kanizsán jan. 30. 1869.

PONGRÁTZ ANTAL.
torna-tanitó.

— Zalamegyei tapolczai vál. kerületben a balpártiak jelöltjei: Csigó István és Pál, Czigány Károly, Kovács Rezső, Nagy Pál és Sáary Gergely lemondtak jelöltségökről Kerkapoly Mór javára.

— Somogymegyei atádi kerületben gr. Somssich Imre ellenében a balközép Xantus Jánost lépteti képviselőjelöltül fel.

— Sopronmegyei Kis-marton kerületi deákpárti jelölt Beöthy Akos ur programmja megjelent, melynek mint az Oed. N. irja minden sorát ragyogó szabadság-szellem lengi át.

— A napokban Nagy-Kanizsára a kórházba egy beteg egyén szállittatott tolonczozás utján, a kocsis rémületére azonban még az utban a kocsin meghalt.

Irodalom.

— A „Szegedi Néplap" első februáristól kezdve ismét megjelenik, mint a tiszavidéki baloldal közlönye. Felelős szerkesztő Szönyi János.

— Megjelent Wagner László szerkesztette „Gazdászati Közlöny" tartalomdús uj lap a megszünt „Falusi Gazda" helyett.

— A „Jó Barát" czimü lapot Heckenast Gusztáv beszüntette.

— A képzőmüvészeti társulat közlönye a „Műcsarnok" megszünt; szerkesztőjének visszavonulása következtében.

Nyilt pósta.

— P. D. Gelse. Tények nélküli erős czáfoló szavak halmaza levén, czéltévesztő. Átgondoltabb dolgozatot várunk tőnek szép jövőre jogositó tollából.

— H. Alsó-Domboru. Illető helyen sziveskedjék kijelenteni, hogy érette semmi dijt sem fogadunk el.

— E. D. K. Az igért beszélyt szivesen vesszük.

— „Győri Közlöny" t szerkesztőségének rendesen küldjük lapunk cserepéldányát, mint oly társnak, mely keletkezésünk óta hű kisérőnk.

— S. Galambokon K. czáfolatára irt ellenczáfolatot megbocsát, ha nem hozzuk. Kik e dologban a tényállást ismerik, mindkét közlemény olvasása épen elégséges volt. A vitát befejezettnek tekintjük.

— B. L. Miháld. Szivesen vesszük.

— A „Pécsi Levelek" VI-kát bővebb megfontolás után személyeskedő polemia kerülése miatt — nem hozhatjuk. Különben is a levél nagy része régi dologról szólt. — Bocsánat!

— A „Kandi Klári" e havi füzete a napokban expediáltatik. Az elkésést Wajdits József ur nyomdájának munkákkali tulterheltsége okozá.

— Sz. F. Z-Egerszeg. Vettem, valószinüleg ott lesznek.

— E lapot érdeklő azon munkálatok vagy levelek melyek bérmentetlen adatnak fel, vagy egyáltalában a Zala-Somogyi Közlönyt illető küldemények e lap felelős szerkesztője nevére kérjük czimeztetni. Csak a magánügyben, vagy „Kandi Klári"-hoz szóló levelek s küldemények intéztessenek e lap segédszerkesztőjéhez.

Nyilt tér. *)

A n.-kanizsai takarékpénztári választmány botránynyal értesült arról, hogy a Kanizsán működő politikai bal-pártnak néhány hive pár nap előtt az itteni városháznál nyilvánosan a takarékpénztárra vonatkozólag kifakadván, azt jelentették ki; — hogy: a takarékpénztár választmánya részéről ezen részvény egylet helyiségeiben politikai összejövetelek tartatnak, nem csak, sőt a pénz kölcsönzést illetőleg a bal-párt hivei iránt idegenkedés jelei adattak.

Miután a takarékpénztár ezen alaptalan hazug kijelentésekkel, az ezen intézettel érintkezésbe levő nagy közönséget illetőleg, az ő hitelét és tekintélyet nem csak, sőt szellemi és anyagi állását is megfertőztetve látja, hogy pedig ily rágalmazó, s csak indulat által elkábitott agyvelőkből keletkező, a valósággal homlok egyenest ellentétben álló kifakadásokat, a takarékpénztár hallgatással helyeselni ne látszassék, azokat, bár kitől keletkeztek is, ezennel egész megvetéssel visszautasitja, s a koholmány nyilvánitóját mindaddig hazugnak és rágalmazónak jellemzi, még állitásának valóságát igazolni képes nem leend, — kijelenti ezek folytán a takarékpénztár, hogy ő hivatalos teendőiben semmi félo politikai párt szinezetet nem ismer, politikai összejöveteleket pedig épen soha nem tartott. — A választmány megbizásából.

TÁRNOK ALAJOS
igazgató.

*) Az e rovat alatt közöltekért felelősséget csak a sajtóhatóság előtt vállal a Szerk.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, 1869. Január 29-én.

Ezen a héten üzleti jelentésünkre vonatkozólag semmi változást nem irhatunk, a mult hétről irtakhoz képest, mint azt, hogy a hetivásár kevesebbé volt látogatott s igy kevesebb áru szállittatott is be. Az árak különben az előbbi hétben jelzettekhez hasonlók.

Piaczi heti-vásári keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, január 29-én.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 4 frt, 10 kr. frt 85—86 fnt. 4 fr. 20 kr. 87—88 fts. 4 frt 50—60 kr. **Rozs** 78—79 fnt. 2 fr. 60 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 65 kr. **Árpa** serfőznek, 70—71 fnt. 2 fr. 60—70 kr. 71—72 fnts 2 frt. 85 kr. [illegible] a közönséges, 65—66 fts. 2 fr. — kr. 64—65 fns. 1 frt. 20 kr. **Kukoricza** 2 frt 40 kr., 2 frt 50 kr. **Kukoricza** olasz (csinquantin) 2 frt 65 kr. **Zab** 44—45 fns. 1 frt 65 kr. 46—47 fns 1 frt 70 kr. **Pohanka** 66—68 fns. 2 frt. 45 kr. 60—65 fts 2 frt. 60 kr. **Paszuly** fehér 3 frt 80 kr **Paszuly**, tarka 2 frt. 60 kr. **Széna** mázs. 2 frt. kr. **Szalma** 1 frt 5 kr.

Bécsi pénzárfolyam, jan. 29.

5% metaliques 61.10; 5% nemz. kölcsön 66.85; 1860-ki álladalmi kölcsön 93.65; bankrészvények 6,77; hitelintézeti részvények 260. London 121.—; ezüst ágio 118.75; arany [illegible]oja 5.71 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra	22	perez.
„ „	„ „	estve	9 órakor.		
„ „	Bécs „	reggel	7 óra	15	perez.
„ „	„ „	estve	7 óra	45	„
„ „	Triest „	d. u.	1 óra	50	„
„ „	„ „	estve	9 óra	25	„
„ „	Barcs „	reggel	8 óra	56	„
„ „	„ „	délután	2 óra	—	„
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra	6	„
„ „	„ „	d. u.	1 óra	20	„
„ „	Bécs „	reggel	8 óra	20	„
„ „	„ „	estve	7 óra	30	„
„ „	Triest „	reggel	5 óra	25	„
„ „	„ „	délben	12 óra	52	„
„ „	Barcs „	d. u.	1 óra	41	„
„ „	„ „	esto	7 óra	20	„

Heti naptár.

Január 31-től Február 6-ig 1869.

Hó- és heti-nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	(D) utj.
Kath. Ev. A szőlőmunkásokról. Máté XX. 1—16.			
31 Vasárnap	C Nőlai P.	C Hatv. v.	
1 Hétfő	Ignácz P.	Brigitta	
2 Kedd	Gy. sz.	Gy. sz. b. a.	
3 Szerd.	Balázs p.	Balázs	
4 Csütörtök	Isidor A.	Isidor	
5 Péntek	Ágota sz. v.	Modest	
6 Szombat	Dorottya v.	Dorottya	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

H I R D E T É S E K:

Einladung zu einem Glücksversuche!

Am 3. Februar 1869:

Gewinnziehung der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Geld-Verloosung.

Ein Tausend Gewinne, worunter Hauptreffer von Ct. — **20000, 5000, 3000, 2000, 1000** ꝛc. — **Am 24. Februar 1869** beginnen die **Haupt-Ziehungen** der grossen von der Freien Stadt **Hamburg** garantirten

Capitallen-Verloosung

endigen am 10. März 1869. — **Neun Tausend vier Hundert Gewinne 1 Prämie** und **17,200 Freiloose** im Betrage von

Einer Million 795,265 Mark Courant

müssen hierbei gewonnen werden. — Den grössten Haupttreffer bildet eine der nachstehenden Summen: **M.**

225,000, 175,000, 155,000, 145,000, 140.000, 135,000, 133,000, 131,000, 130,000, 129,000, 128,000, 127,000.

Die nähere Eintheilung der Gewinne ist wie folgt:

1	Prämie	à	M.	125,000	M.	125,000	5 Gew.	à	M.	4000 ...	M. 20,000
1	Gewinn	à	„	100,000	„	100,000	10 „	à	„	3000 ...	„ 30,000
1	„	à	„	50,000	„	50,000	80 „	à	„	2000 ...	„ 160,000
1	„	à	„	30,000	„	30,000	100 „	à	„	1000 ...	„ 100,000
1	„	à	„	20,000	„	20.000	100 „	à	„	500 ...	„ 50,000
1	„	à	„	15,000	„	15,000	100 „	à	„	200 ...	„ 20,000
1	„	à	„	10,000	„	10,000	8993 „	à	„	100 ...	„ 944,265
1	„	à	„	8,000	„	8,000				u. Frl.	
2	„	à	„	6,000	„	12,000	9400 Gew. u. 1 Prämie ...				M. 1,709,265
3	„	à	„	5,000	„	15,000	17200 Freiloose à 5 M ...				„ 86,000
										Zusammen	M. 1,795,265

Nur Gewinne werden gezogen.

Für sämmtliche obige Ziehungen und zur Betheilung an allen zur Verloosung kommenden Gewinnen kostet

Ein Original-Staats-Antheil-Loos fl 8 Oest. B.-N.

Alle Aufträge, denen der betreffende Betrag in Oest. Bank-Noten beigefügt ist, werden sofort prompt ausgeführt. Jeder Theilnehmer erhält sofort nach stattgefundener Ziehung die amtliche Liste. und Gewinne werden unter Staats-Garantie prompt ausbezahlt.

Man beliebe sich direct zu wenden an

(213—4,2) **S. Stel idecker & Comp.**

Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

Kaufleute!!

Herren oder Damen, welche am Kanizsaer Platze und dessen Umgebung ausgebreitetete Bekanntschaft haben, werden gegen sehr gute **Provision** als Vertreter für eines der grössten **Etablissement** für **Wien** in fertiger **Wäsche** und **Leinwaaren** gesucht, für Anvertraute Waaren und Muster-**Collectionen** sind 3 bis 500 fl. erforderlich. — Hierauf **Reflectirende** wollen sich **direct** wenden an das

kais. kön. ausschl. priv.

ETABLISSEMENT

für fertige Wäsche und Leinen-Waaren.

LOUIS MODERN

Tuchlauben Nro. 11.

(214-3,2)

ÉLETBIZTOSITASI ÜGYNÖKÖK

kik megfelelő biztositékkal birnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozódhatni

Lenck Samunál

(183—7) Sopronban.

Bei der am 1. März d J. stattfindenden von der k. k. österr. Regierung gegründeten und garantirten grossen Capitalien-Verloosung des Prämien-Anlehens vom Jahre 1864 im Betrage von

129 Millionen

983 Gulden

befinden sich unter **400,000** Gewinnen des Anlehens die hohen Treffer: 20 à **25,000**, 15 à **220,000**, — 60 à **200,000**, — 81 à **150,000**, 20 à **50,000**, — 20 à **25,000**, 121 à **20,000**, — 90 à **15,000**, — 171 à **10,000**, 352 à **5000** 431 à **2000**, 783 à **1000**, 1250 à **500** und **150** fl. als nidrigster Gewinn eines jeden gezogenen Looses.

Ein Loos kostet 2 fl. 3 Loose 5 fl. 7 Loose 10 fl. 15 Loose 20 fl. österr. Währ in Banknoten.

Gefällige Aufträge werden gegen Einsendung des Betrages schnell, gewissenhaft und frankirt ausgeführt, jeder Bestellung der Spielplan beigefügt, und nach erfolgter Ziehung die Gewinnliste jedem Theilnehmer gratis zugesandt. Man beliebe sich daher baldigst zu wenden an.

H. Bach in *Bremen.*

(222—4,1)

WEISS és LEDOFSKY

norinbergi-,

dísz- és rövidáru kereskedése

Nagy-Kanizsán,

főutcza, a Korona vendéglő átellenében

ajánlják gazdagon felszerelt raktárukat, u. m.

valódi pottendorfi kötőpamut,

legfinomabb berlini gyapot, szövő pamut és fonál, selmeczi, török- és tajt-pipák,

MEGGYFA-SZÁROK.

pamut, czérna és selyem-szalagok,

valódi mársálfélé varró-czérna,

finom rumburgi négyszeres kötő-czérna,

legujabb férfi-ingek, gallérok és nyakkendők,

női szines alsó-ruhák,

leány- és női krinolinok, mindennemű zsinorzatok, ruhadísz, bélések, gyermekjátékok, pénztárczák,

fénykép-albumok,

réztollak, irónok,

pakfon-kanalak és gyertyatartók,

tükrök, asztali- és zseb-kések, ollók, csipkék, virágok, finom glicerin és másnemű toilette-szappanok és minden o szakba vágó czikkek a legjutányosb áron.

(215—4,2)

Uj szelvények.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek jelenteni, hogy az 5%-es Metaliques és nemzeti kölcsönök uj szelvényekkel cserélhetők be nálam, és hogy én a becserélést minden tőzsdij nélkül, csupán az árköltség visszatéritése mellett eszközlöm igen tisztelt megbizóimnak

(218—3,1) *mély tisztelettel*

Mandl C.

Pénzváltó-üzlete, Sopronban Várkerület 201 sz.

Neue Rente.

Ich beehre mich dem hochgeehrten Publikum die ergebene Anzeige zu machen, dass vorläufig 5% Metaliques und National-Anlehen, in **neue Rente** umgetauscht werden, und dass ich die Umwechslung ohne jede Provision, bloss gegen Vergütung der Spesen, für meine geehrten Committenten besorge. Ich empfehle mich

hochachtungsvoll

C. Mandl.

Bank- und Wechselgeschäft, Oedenburg Grabenrunde Nr. 201.

Haszonbérlet Pitomacán

A Varasd-Szentgyörgyi 6-ik számu határőrvidéki ezred Pitomacán állomásozó századának kiszolgált erdő-felügyelője **Mihokovic Mihály** — a 228 számu saját házához tartozó ingatlan vagyont: mely szántóföldek, — rétek és szőlőhegyekben 10 holdat tesz; továbbá ujonan felépült házát, mely 3 lakószobát, boltozott konyhát, kamarát s háza alatti pinczét tartalmaz, — a gabnatár és istáló háromnegyed holü belsőség kivételével — több évre haszonbérbe kiadja.

A bérleni kivánók Pitomacán helyben, a birtoktulajdonosnál f. é. martius hó 1-től 14-ig bezárólag magokat jelenthetik.

Im Compagnie Orte Pitomaca des Warasdiner St.-Georger 6. Grenz Regiments, wünscht der ausreulirte Waldaufseher und Hausvater **Mihail Mihokovic** Haus Numero 228 seine Realität bestehend aus 10 Joch Grundstücke, worin Aecker, Wiesen und Weingarten besteht, dann das solid neu aufgestellte Haus, sammt 3 geräumige Wohnzimmer, gewölbten Küche, Speisekammer und Keller unter dem Hause, ausser dem eine Scheuer und Stallung sammt dreiviertel Joch Hausgarten auf mehrere Jahre in Pacht zu geben.

Jeder Pachtlustige kann sich beim Eigenthümer in der Zeit von 1-ten bis 14-ten März 1869 in loco Pitomaca anmelden.

(219—2,1)

Lohnendes Einkommen

für Geschäftsleute, namentlich für Inhaber von Droguen-, Materialwaaren-, Parfumerie-Geschäften und von Bade-Anstalten.

(201—3)

Bedürfniss halber werden Niederlagen meiner Hoffschen Malzfabrikate vergeben. Bewerber wollen gute Referenzen angeben, und sich auf das Blatt beziehen, wo sie diese Annonce gelesen haben.

Johann Hoff,

königl. Commissions-Rath und Hof-Lieferant

in Berlin,

Central-Depot in Wien, Kärntnerring Nro 11.

Der Malz-Extract ist in Gr.-Kanizsa vorräthig bei Herrn Joh. Rosenberg & Jos. Wellisch, Ad. Schwarz u. J. Sommer.

Régi

pénzeket,

és mindennemü **arany, ezüst** és **drága-kövekkel kirakott régiségeket**; továbbá **gyöngyöket, szines köveket, aranyat, ezüstöt** és **ásványokat** vesz és cserél a legmagasabb áron a

régiségek és természetiek irodája

Pesten, Dorottyautcza a Lloyd épületben, 14. sz. a.

Bécsben Herren-Gasse No. 5.

hol egy nagyválasztéku raktár mindennemü régiségek, régi pénzek, gombok, övek és mente-kötőkből a legolcsóbb áron ugyszintén egy nagy raktár ásványok, lepkék, bogarak, madárbőrök, tojások és üvegszemek is találhatók. Levelekre szivesen válaszszal és értesitéssel szolgáltatik. (198—5)

Halászat és vendéglő bérlete.

A szemesi uradalomban folyó évi April hó 24-től kezdve 3 egymásutáni évekre a következő királyi haszonvételek fognak bérbe adatni, u. m.

1-ör. Szemesi határban a Balatoni halászat.
2-or. Szemesi vendéglő, hus- és borméréssel.
3-or. Szárszói határban a Balatoni halászat.
4-er. Szárszói vendégfogadó hus és borméréssel.

A bérleti feltételekről, és a fentebbi bérletekhez csatolt javadalmakról felvilágositással szolgál az urodalmi tisztség.

A bérleni szándékozók ezennel felszóllittatnak, bérleti ajánlataikat az uradalmi tisztséghez folyó évi martius hó 12-éig „Zárt levélben" benyujtani, mely napon reggeli 8 órakor a bérleni szándékozók jelenlétében, — bánatpénz letevése után az ajánlatok felnyittatván a legtöbbet igérőkkel a szerződések megköttetnek.

A számtartói hivatal által.

4
kjk.

Pályázat.

Nagy-Kanizsa város képviselő-testülete 1869-ik január 4-én tartott ülésében egy városi számvevőnek „Exactor" felállitását elhatározta, mely állásnak betöltésére ezennel pályázat nyittatik.

A pályázóktól kivántatik a magyar, s ha lehet a német nyelvbeni, igy a könyv- és számvitelbeni tökéletes jártasság.

A számvevőnek évi fizetése 500 frt. Pályázni kivánók felhivatnak, miként folyamodványaikat, a képességet igazoló okmányokkal gyámolitva, 1869-ik évi február 15-ik napjáig a városi tanácshoz benyujtsák.

Kelt Nagy-Kanizsán 1869. Január hó 4-én.

HALVAX JÓZSEF

polgármester.

(211—3,3)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.